Roald Dahl

Çarli'nin Çikolata Fabrikası

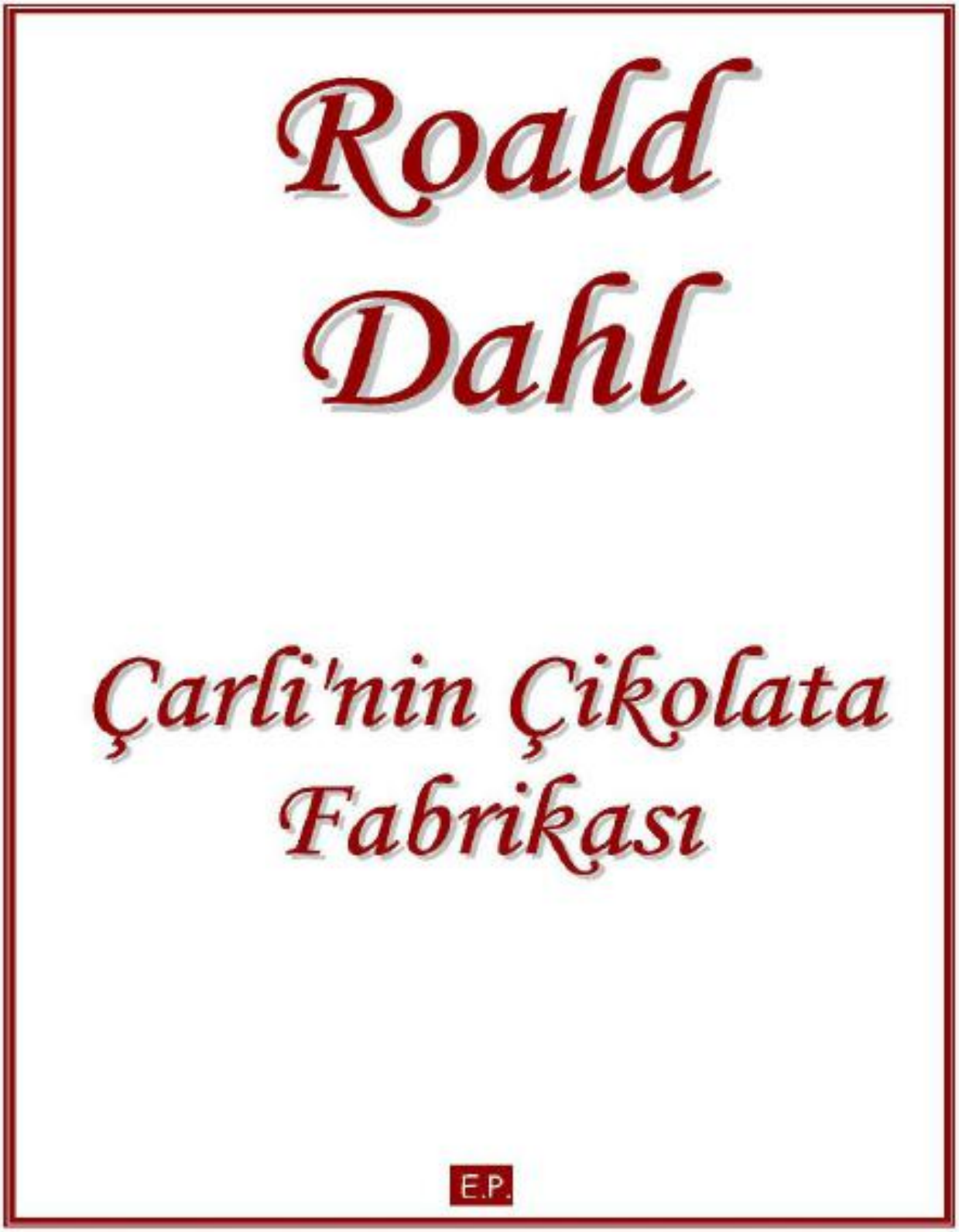
E.P.

Charlie'nin Cikolata Fabrikasi (EP)

Roald Dahl

EP (2011)

Derecelendirme: ★ ★ ★ ☆ ☆

Roald
Dahl
Çarli'nin Çikolata
Fabrikası
E.P.

ROALD DAHL

ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

İ Ç İ N D E K İ L E R

Bay Willy Wonka'nın Fabrikası 8

Bay Wonka ve Hintli Prens 10

Gizli İşçiler 11

Altın Biletler 13

İlk İki Şanslı 14

Charlie'nin Doğum Günü 16

İki Altın Bilet Daha Bulundu 17

Büyükbaba Joe Şansını Deniyor 19

Aile Açlık Tehlikesiyle Karşı Karşıya 20

Mucize Oluyor 22

Altın Biletin Üstünde Ne Yazıyor? 24

Büyük Gün Geliyor 26

Bay Willy Wonka 27

Çikolata Odası 29

Umpa - Lumpalar 31

Augustus Gloop Borunun İçine Gidiyor 33

Çikolata Nehrinin Aşağılarında 37

Keşif Odası Tükenmez Şekerler ve Tereyağlı Şekerleme Saçı 39

Dev Çiklet Makinesi 41

Hoşçakal Violet 42

Koridorda 46

Yuvarlak Görünen Kare Şekerler 47

Veruca Fındık Odasında 48

Büyük Cam Asansör 52

Televizyon - Çikolata Odası 55

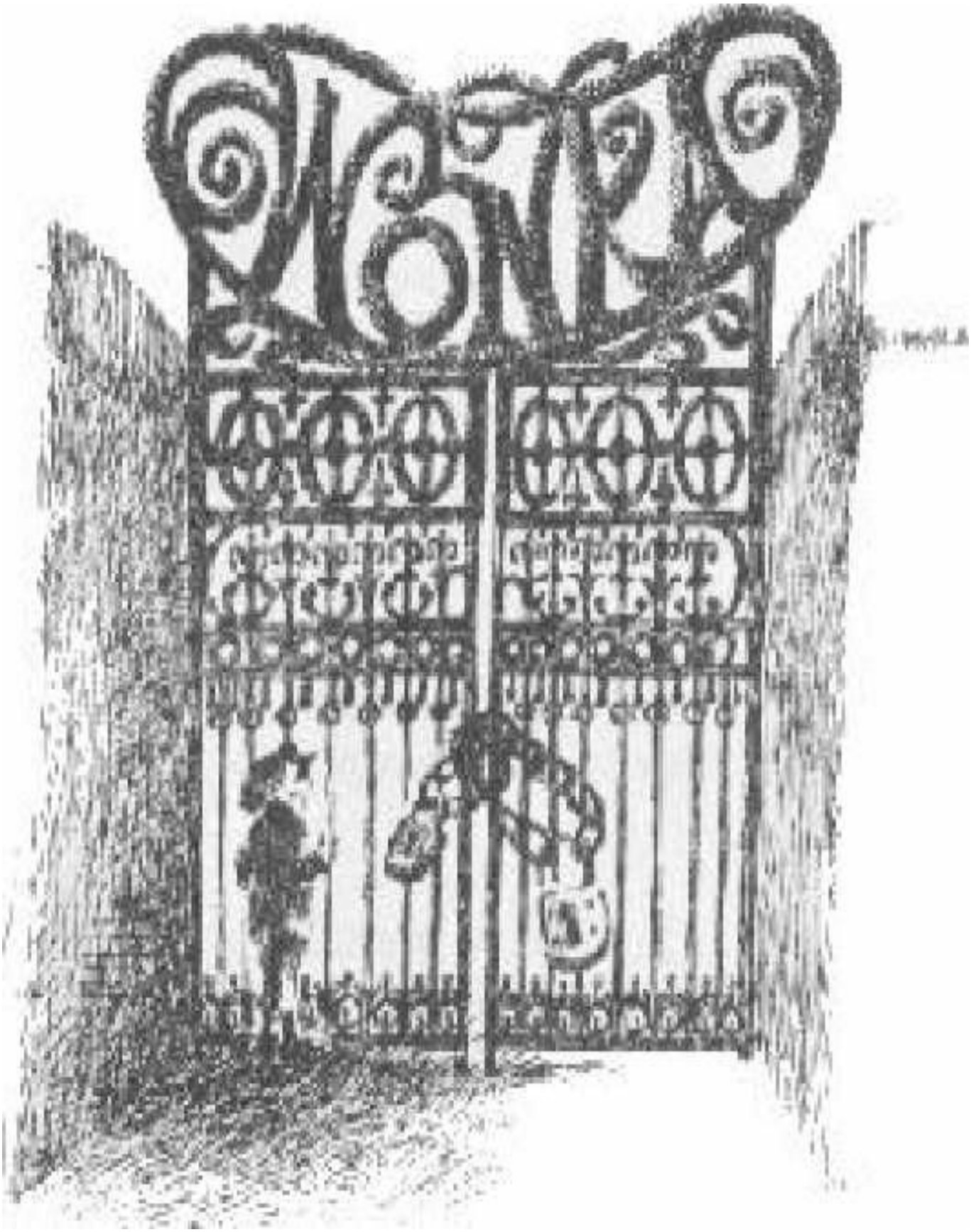
Mike Teavee Televizyonla Gidiyor 57

Yalnız Charlie Kalıyor 61

Öbür Çocuklar Evlerine Dönüyor 63

Charlie'nin Çikolata Fabrikası 64

3

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Bu kitapta

beş çocuk var

AUGUSTUS GLOOP

(Ogustıs Glup okunur)

obur bir oğlan

VERUCA SALT

(Veruka Salt okunur)

Ailesinin şımarttığı bir kız

VIOLET BEAUREGARDE

(Vayilet Borögard okunur)

Ağzından çiklet eksilmeyen bir kız

MIKE TEAVEE

(Mayk Tiyvi okunur)

Televizyon tutkunu bir oğlan

ve

CHARLIE BUCKET

(Çarli Bakıt okunur)

Kahramanımız

Theo için

4

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

1

İ ş t e Charlie

Bu iki çok yaşlı kişi: Bay Bucket'ın annesi ile babası. Adları: Büyükbaba Joe ve Büyükanne Josephine.

Bu iki çok yaşlı kişi de Bayan Bucket'ın annesi ile babası. Adları: Büyükbaba George ve Büyükanne Georgina.

Bu, Bay Bucket. Bu da Bayan Bucket.

Bay ve Bayan Bucket'ın Charlie Bucket adında küçük bir oğulları var.

5

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Bu da Charlie. (Yani: Çarli)

Nasılsın Çarli? Daha nasılsın? Daha daha nasılsın?

Sizinle tanıştığına sevinmiş olmalı.

Tüm aile - altı büyük insan (sayın onları) bir de küçük Charlie Bucket - birarada, büyük bir kentin bitiminde, küçük bir tahta barakada yaşar. Ev, bütün bu insanları barındıracak kadar büyük değil, bu yüzden rahat bir yaşamları olduğu söylenemez.

Evde topu topu iki küçük oda ve yalnızca bir yatak vardı. Dört yaşlı büyük, öylesine yaşlı ve yorgundular ki, bu tek yatak ister istemez onlara verilmişti. O kadar yorgundular ki, yataktan hiç çıkmazlardı.

Büyükbaba Joe ile Büyükanne Josephine bir yanda, Büyükbaba George ile Büyükanne Georgina öte yanda.

Bay ve Bayan Bucket ile Charlie ise öbür odada yere serilmiş şiltelerde yatarlardı. Yazın durum pek kötü sayılmazdı, ama kış geldimi, bütün gece boyunca dondurucu bir yel kapının altından, yerden eser, bu da doğrusu çok korkunç olurdu.

Daha iyi bir ev -hem de içinde yatabilecekleri bir yatak daha- satın almaları sözkonusu bile değildi. Bunları alamayacak kadar yoksuldular.

Bay Bucket, ailenin çalışan tek kişisiydi. Bütün gün boyunca bir diş macunu fabrikasında, bir sıranın üstüne çöker, diş macunu tüplerini doldurur, sonra da onların kapaklarını kapatırdı. Ama diş

6

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

macunu tüplerine kapak takan bir işçiye de doğru dürüst bir ücret ödenmezdi. Bay Bucket'ın da, ne kadar sıkı çalışırsa çalışsın tüp kapaklarını ne kadar hızla kapatırsa kapatsın, böyle kalabalık bir ailenin gereksinmelerini karşılamaya gücü yetmezdi. Herkese gereken yiyeceği alacak kadar paraları bile yoktu.

Yalnızca sabah kahvaltısı için ekmek ve margarin, öğlen yemeği için haşlanmış patates ve lahana, akşam yemeği için de çorba yapmak üzere yine lahana alabiliyorlardı. Pazar günleri biraz

daha iyi geçerdi.

Hepsi de pazar günlerini iple çekerdi, çünkü o günler yemekler aynı olmakla birlikte herkes birer tabak daha yiyebilirdi.

Bucket'lar açlıktan ölmüyorlardı, ama hepsi de - iki yaşlı büyükbaba, iki yaşlı büyükanne, Charlie'nin babası, Charlie'nin annesi, özellikle de küçük Charlie- sabahtan akşama dek midelerinde büyük bir açlık duygusuyla yaşıyorlardı.

Bu duygudan en çok rahatsız olan da Charlie idi. Her ne kadar annesi ile babası kendi paylarını yemeyip ona veriyorlarsa da, bu, gelişmekte olan bir çocuk için yeterli değildi. Lahana yemeği ve lahana çorbasından daha besleyici ve doyurucu besinler gerekiyordu Charlie'ye. En çok canının çektiği şey ise ÇİKOLATA idi.

Sabahları yürüyerek okula giderken Charlie, Dükkanların vitrinlerinde üstüste dizilmiş çikolata tabletlerini görür, durup burnunu cama dayar, ağzının suyu akarak onlara bakardı.

Okuldaki çocukların, ceplerinden çıkardıkları şekerleri oburca, şapır şupur yediklerini görürdü; bu da düpedüz bir işkence olurdu Charlie'ye.

Ancak yılda bir, o da doğum gününde, Charlie Bucket bir parça çikolatanın tadına bakardı. O

büyük gün için biriktirilen parayla alınan bir küçük tablet çikolata Charlie'ye ailenin armağanı olarak verilirdi.

Her seferinde, o şahane doğum günü sabahları, çikolatayı küçük tahta kutusuna yerleştirir, altından yapılmış değerli bir maden gibi onu dikkatle saklar, sonraki günlerde ona dokunmadan

bakar, en sonunda, dayanamayarak paketin köşesini yırtıp minicik bir delik açar, yalnızca diline bir tad verebilecek kadar küçük bir parça koparıp ağzına atardı. Ertesi gün minicik bir parça daha ve bu böyle sürüp giderdi.

Böylece, birkaç kuruşluk doğum günü armağanı olan çikolatasını yemeyi bir ay boyunca sürdürürdü.

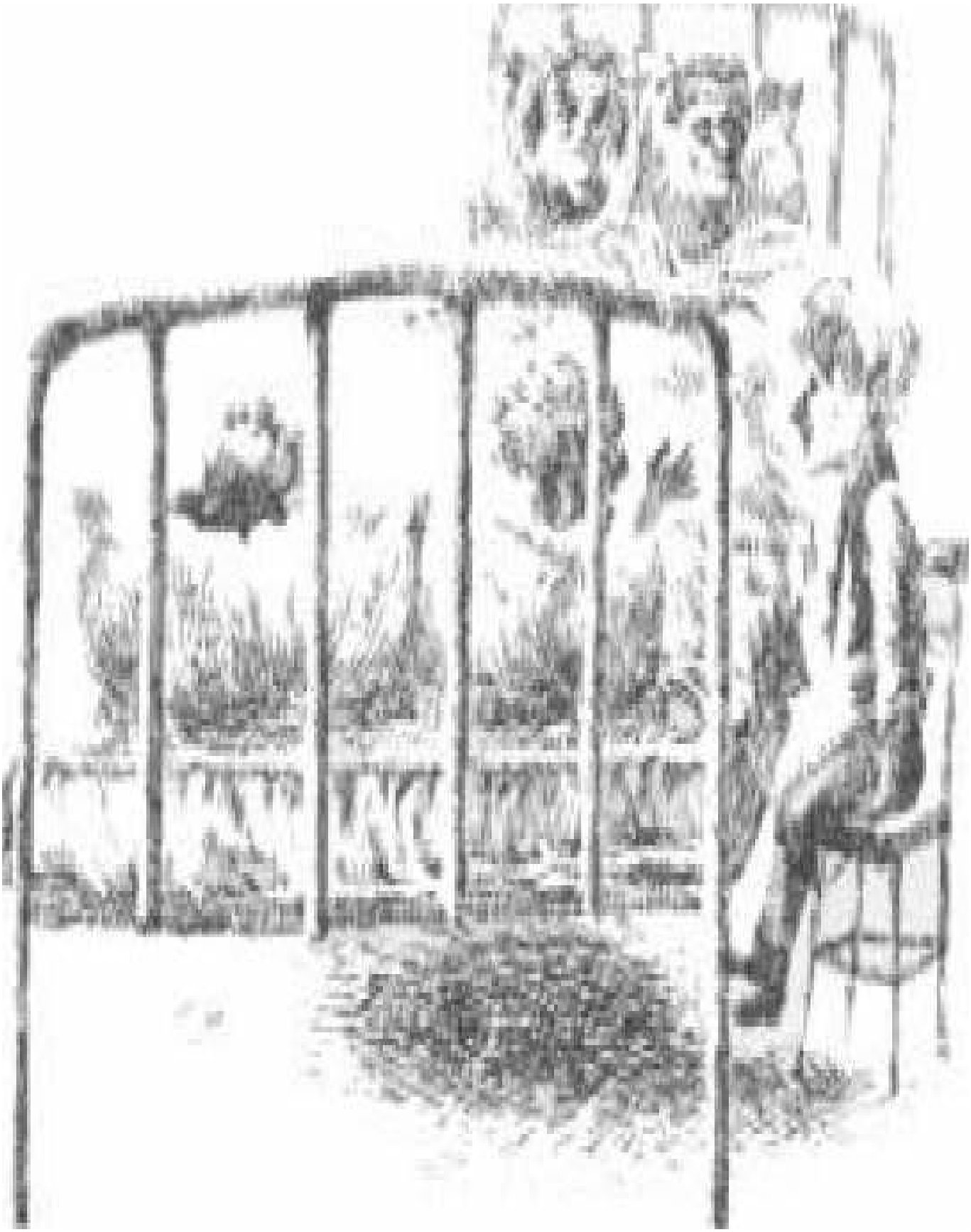
Ama çikolataya bu kadar düşkün olan küçük Charlie'ye her şeyden çok acı veren şeyi size daha söylemedim. Bu, dükkanların vitrinindeki çikolata yığınlarını seyretmekten, yada öbür çocukların ceplerinden çıkardıkları şekerleri gözünün önünde yemelerinden çok daha kötü bir şeydi. Bu, düşünebileceğiniz en büyük işkenceydi Charlie için. O da şuydu: Bu kentte Charlie'nin oturduğu evden görülebilecek bir yerde KOCAMAN bir ÇİKOLATA FABRİKASI vardı.

Düşünebiliyor musunuz?

Yalnızca kocaman bir çikolata fabrikası değildi bu. Dünyadaki en büyük, en ünlü fabrikaydı. Adı: WONKA Fabrikası idi. Sahibi de çikolatayı ilk bulan ve yapan en önemli kişi Bay Willy WONKA'ydı. Ne kadar kocaman, harika bir yerdi burası. Büyük demir kapıları vardı, yüksek bir duvarla çevrelenmişti, bacalarından dumanlar çıkardı; içerden garip vızıltılar gelirdi. Duvarların dışına yayılan yoğun, erimiş

çikolata kokusu, her yönde yarım mil öteden duyulurdu.

7

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Küçük Charlie Bucket, okula giderken de, okuldan dönerken de fabrikanın kapısının önünden geçerdi. Kapıya yaklaşınca yürüyüşü iyice yavaşlardı; burnunu kaldırır, derin derin havayı koklar, bu güzel yoğun çikolata kokusunu içine çekerdi.

Ah bu güzel kokuyu ne kadar severdi!

Fabrikaya girip içeride neler olup bittiğini görmeyi ne kadar isterdi!

2

Bay Willy Wonka'nın Fabrikası

Her akşam Charlie çok sulu lahana çorbasını bitirdikten sonra, büyükbabalarıyla büyükannelerinin yanına gider, öykülerini dinler ve sonra onlara iyi geceler dileyip odasına dönerdi.

Bu yaşlı insanların her biri doksanın üstündeydi. Her yanları kuru erikler gibi bumburuşuktu ve hepsinin zayıflıktan iskeleti çıkmıştı. Bütün gün, Charlie okuldan dönene kadar, ikisi bir uçta, ikisi öbür uçta olmak üzere evin tek yatağında dertop olmuş biçimde yatarlar, başları üşümesin diye takkelerini giyerler ve hiçbir şey yapmadan uyuklarlardı. Ama kapının açıldığını ve Charlie'nin "İyi akşamlar Büyükbaba Joe ve Büyükanne Josephine, Büyükbaba George ve Büyükanne Georgina" dediğini duydukları an, dördü birden hemen yatağın içinde oturur, yaşlı buruşuk yüzleri sevinç gülümsemesiyle aydınlanır ve sohbete başlarlardı. Çünkü bu küçük çocuğu çok severlerdi. O hayatlarındaki tek neşeli varlıktı; onun akşam ziyaretleri de, bütün gün dört gözle bekledikleri bir olaydı. Çoğu kez Charlie'nin

annesiyle babası da gelir, yaşlıların anlattığı öyküleri dinlemek için kapının yanında dururlardı; böylece, belki de her gece yarım saat kadar bu odaya mutluluk ve neşe dolar, tüm aile, aç ve yoksul olduğunu unuturdu.

Bir akşam Charlie, büyükanneleriyle büyükbabalarının yanına gittiğinde şu soruyu sordu onlara:

«Wonka'nın Çikolata Fabrikası'nın dünyanın en büyük fabrikası olduğu gerçekten doğru mu?»

«Doğru mu?» diye bağırdı yaşlıların dördü birden. «Tabii ki doğru! Yoksa sen bunu bilmiyor muydun? Bütün çikolata fabrikalarının hepsinden hemen hemen elli kez daha büyüktür!»

«Peki Bay Willy Wonka, gerçekten dünyadaki en akıllı çikolata üreticisi mi?»

«Benim sevgili oğlum,» dedi Büyükbaba Joe, yastığından biraz doğrularak, «Bay Willy Wonka, dünyanın gelmiş geçmiş en şaşırtıcı, en inanılmaz, en olağanüstü çikolata üreticisidir! Bunu herkesin bildiğin sanıyordum!»

«Onun ünlü ve çok akıllı olduğunu biliyordum Büyükbaba Joe... »

«Akıllı!» diye bağırdı Büyükbaba Joe. «Akıllıdan da öte! Çikolata sihirbazıdır o! O her şeyi -

istediği her şeyi yapabilir! Doğru değil mi, canlarım?»

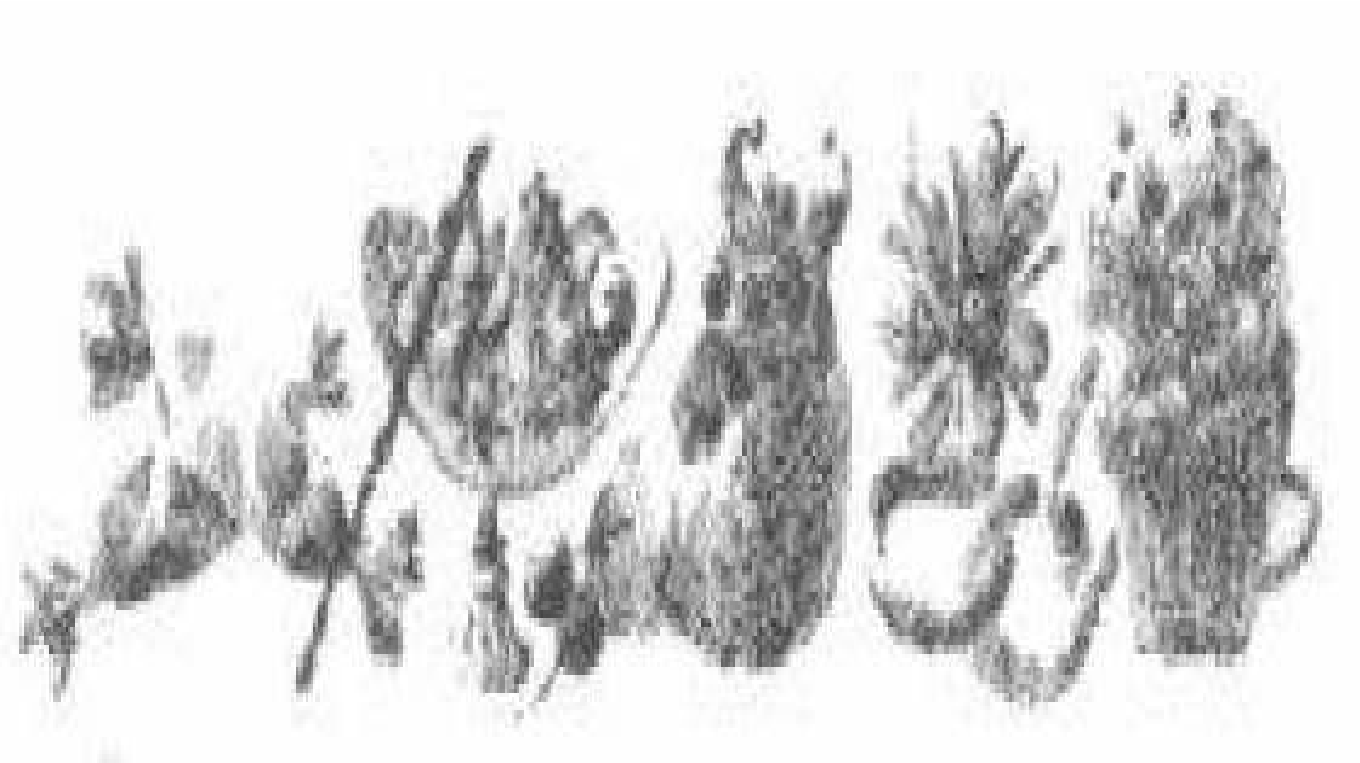
Öbür üç yaşlı insan da başlarını yavaşça bir aşağı bir yukarı salladılar ve «Kesinlikle doğru!»

dediler.

Büyükbaba Joe'ysa, «Yani sana Bay Willy Wonka'dan ve fabrikasından hiç sözetmediğimi mi söylemek istiyorsun?» diye sordu.

8

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Hayır, hiç sözetmedin!» diye yanıtladı küçük Charlie.

«Hay Allah, bana da ne oldu böyle anlayamıyorum!»

«Lütfen şimdi anlatır mısın, Büyükbaba Joe?»

«Tabii anlatacağım. Yanıma yatağa otur sevgili yavrum ve dikkatle dinle.»

Aralarında en yaşlı olanı Büyükbaba Joe'ydu. Doksanaltıbuçuk yaşındaydı. Bütün çok yaşlı insanlar gibi Büyükbaba Joe da duygulu ve zayıftı; gün boyunca çok az konuşurdu. Ama akşamları, sevgili torunu Charlie odaya girince, sanki olağanüstü bir biçimde yeniden baştan aşağı gençleşirdi. O anda bütün yorgunluğunu atar, bir delikanlı kadar heyecanlanırdı.

«Bay Willy Wonka ne adamdır!» diye söze başladı Büyükbaba Joe. «Örneğin Bay Willy Wonka'nın, öbür çikolata fabrikalarının yapabileceğinden daha tatlı, daha lezzetli ikiyüzden çok yeni şeker çeşidi keşfettiğini biliyor muydun?»

«Çok doğru!» diye bağırdı Büyükanne Josephine. «Ve bunları dünyanın dört bir köşesine yolluyor!

Öyle değil mi, Büyükbaba Joe?»

«Doğru, hayatım, doğru. Ve dünyadaki bütün başkanlara, krallara da yolluyor. Ama yalnız şeker yapmıyor, canım, hayır. Bay Willy Wonka'nın bir yığın inanılmaz buluşu var. Sen onun, buzluğa koymadığın halde saatlerce erimeden kalan çikolatalı dondurma yapmayı keşfettiğini biliyor muydun? Sıcak bir günde güneşin altında bırakabilirsin ve dondurman asla erimez!»

«Ama bu olanaksız! » diye haykırdı küçük Charlie, gözlerini büyükbabasından ayırmadan.

«Tabii olanaksız!» dedi Büyükbaba Joe. «Tümüyle saçma! Ama Bay Willy Wonka bu işi başardı!»

«Evet doğru!» diye onayladı öbürleri. «Bay Wonka bunu başardı.»

«Sonra,» diye sürdürdü konuşmasını Büyükbaba Joe; Charlie bir tek sözcük kaçırmasın diye ağır ağır konuşuyordu. «Bay Willy Wonka menekşe tadında lokumlar ve yaladıkça her on saniyede bir renk değiştiren karamelalar, dudaklarının arasına koyduğun anda eriyen tüy gibi hafif şekerler yapabilir.

Tadını hiç yitirmeyen çikletler ve şişirip koca balonlar yaptıktan sonra iğneyle patlatıp ağzına atabileceğin şeker balonlar üretebilir. Ve çok gizli bir yöntemle, üstünde siyah noktalar

bulunan nefis mavi kuş yumurtaları yapar; bunlardan birini ağzına koyduğunda, yumurta yavaş yavaş erir, giderek küçülür ve sonunda dilinin üstünde şekerden küçücük pembe bir yavru kuş kalır.»

Büyükbaba Joe konuşmasına ara verdi ve diliyle dudaklarını yavaşça yaladı. «Düşünmek bile ağzımı sulandırıyor,» dedi.

«Benimkini de,» dedi küçük Charlie. «Ama lütfen devam edin.»

Onlar konuşurken, Bay ve Bayan Bucket yani Charlie'nin annesiyle babası, yavaşça odaya girdiler, kapının yanında durup dikkatle dinlemeye başladılar.

«Charlie'ye şu deli Hintli prensten sözetsene,» dedi Büyükanne Josephine. «Çok hoşuna gider.»

«Prens Pondicherry'yi mi söylüyorsun?» dedi Büyükbaba Joe ve kahkahalarla gülmeye başladı.

«Tam birkafadan çatlak!» dedi Büyükbaba George.

«Ama çok zengin,» dedi Büyükanne Georgina.

«Ne yapmış?» diye sordu Charlie merakla.

«Dinle,» dedi Büyükbaba Joe, «anlatacağım.»

9

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

3

Bay Wonka ve Hintli Prens

«Prens Pondicherry, Bay Willy Wonka'ya bir mektup yazmış,» diye söze başladı Büyükbaba Joe,

«Hindistan'a kadar gelmesini ve kendisine çikolatadan kocaman bir saray yapmasını istemiş.»

«Bay Wonka bu sarayı yapmış mı, Büyükbaba?»

«Tabii yapmış. Ama ne saraymış! Görenler hayran olmuş. Yüz tane odası varmış ve her şey ya sade yada sütlü çikolatadan yapılmışmış! Tuğlaları çikolatadanmış, sıvası çikolatadanmış, pencereleri çikolatadanmış, bütün duvarları, tavanları hep çikolatadanmış. Saraydaki halılar, resimler, mobilyalar, yataklar da çikolatadanmış; banyodaki muslukları açtıklarında bile sıcak çikolata akıyormuş.

«Bütün bunlar bitince Bay Wonka Prens Pondicherry'ye 'Sizi uyarıyorum, sakın uzun zaman saklamayın bu sarayı, hemen yiyin.' demiş.»

«'Saçma!' diye bağırmış Prens. 'Sarayımı yemeyeceğim! Ne merdivenlerimi ısırırım, ne de duvarları yalarım! Ben sarayımda oturacağım!'»

«Ama Bay Wonka haklıymış, çünkü kısa bir süre sonra çok sıcak günler gelmiş; kızgın güneş

bütün sarayı eritmiş, ve saray yavaş yavaş batmaya başlamış; o sırada oturma odasında uyuklayan deli Prens de, kendini kocaman kahverengi, yapışkan bir çikolata gölünün içinde yüzer bulmuş.»

Küçük Charlie, gözleri Büyükbabasına dikili yatağın kenarında kıpırdamadan oturuyordu. Yüzü aydınlanmıştı, faltaşı gibi açılan gözlerinin akı olduğu gibi görünüyordu. «Sahiden bütün bunlar gerçek mi?» diye sordu. «Yoksa bana şaka mı yapıyorsunuz?»

«Gerçek mi?» diye bağırdı dört yaşlı hepbir ağızdan. «Tabii ki gerçek! Kime istersen sor!»

«Sana bir başka gerçek daha söyleyeceğim,» dedi Büyükbaba Joe ve Charlie'ye doğru eğildi, sanki bir sırrı açıklıyormuş gibi sesini alçalttı. «Hiç kimse... asla... dışarı... çıkmadı!»

«Nereden?» diye sordu Charlie.

«Ve... hiç kimse... asla... içeri... girmedi!»

«Nereye?» diye bağırdı Charlie.

«Wonka'nın fabrikasına, tabii ki!»

«Büyükbaba kimlerden sözediyorsun?»

«İşçilerden, Charlie.»

«İşçilerden mi?»

«Bütün fabrikalarda» dedi Büyükbaba Joe, «işçiler sabah giriş kapılarından girer, akşam olunca da dışarı çıkar - Wonka'nın

fabrikası hariç! Bugüne dek oraya giren yada çıkan bir tek kişi gördün mü?»

Küçük Charlie yavaş yavaş dört yaşlının yüzüne bir bir baktı. Onlar da Charlie'ye bakıyordu.

Hepsinin yüzünde dostça gülümseme vardı, ama hepsi de ciddiydi. Hiç şaka yada alay belirtisi yoktu bu yüzlerde.

10

ICE CREAM
CANDY
BALLOONS

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Evet? Gördün mü?» diye sordu Büyükbaba Joe yeniden.

«Şey... Ben gerçekten bilmiyorum, Büyükbaba» diye kekeledi Charlie.

«Ne zaman fabrikanın önünden geçsem, kapıları sımsıkı kapalı.»

«Tamam işte!» dedi Büyükbaba Joe.

«Ama çalışan insanlar olmalı orada...»

«İnsan değil, Charlie. Yani bildiğimiz insanlar değil.»

«Peki kimler?» diye bağırdı Charlie.

«Ah... ha... İşte, gördün mü... Bu da Bay Wonka'nın bir başka buluşu.»

«Charlie'ciğim, artık yatma zamanı geldi. Bu gecelik yeter,» dedi Bayan Bucket kapıya gelerek.

«Ama anne, gerisini dinlemek...»

«Yarın, canım... »

«Tamam,» dedi Büyükbaba Joe, «geri kalanını yarın akşam anlatırım.»

4

Gizli İşçiler

Ertesi akşam Büyükbaba Joe öyküsünü anlatmayı sürdürdü.

«Evet Charlie, bir zamanlar Bay Willy Wonka'nın fabrikasında binlerce işçi çalışırdı. Derken bir gün, birdenbire, Bay Wonka işçilerin hepsine tek tek, çıkıp evlerine gitmelerini ve bir daha asla geri dönmemelerini söyledi.»

«Ama neden?» diye sordu Charlie.

«Casuslar yüzünden.»

«Casuslar mı?»

«Evet. Bütün öbür çikolata üreticileri, senin anlayacağın, Bay Wonka'nın titizlikle yaptığı eşsiz şekerlerden yapmaya giriştiler ve bu şekerlerin yapılışının tarifini çalmak için casuslar göndermeye başladılar. Bu casuslar sıradan işçi gibi Bay Wonka'nın fabrikasında görev aldılar. Kısa bir süre sonra da hepsi bu özel şekerlerin nasıl yapıldığını öğrendi.»

«Sonra fabrikalarına dönüp her şeyi anlattılar mı?» diye sordu Charlie.

«Anlatmış olmaları gerekir,» diye yanıtladı Büyükbaba Joe. «Çünkü kısa bir süre sonra Fickelgruber'in fabrikası en sıcak havada bile erimeyen dondurmadan yapmaya başladı. Sonra Bay Prodnose'un fabrikasında ne kadar çiğnersen çiğne tadını yitirmeyen çikletler yapıldı. Ve sonra Bay Slugworth'un fabrikasında istediğin büyüklükte şişirip iğne batırıp patlattıktan sonra bir lokmada yutuverdiğin şeker balonlar yapılmaya başlandı. Ve bunlar gibi daha niceleri! Bay Willy Wonka saçını başını yolup bağırmış: 'Felaket! Felaket! İflas edeceğim. Her yerde casuslar var! Fabrikayı kapatacağım!'»

11

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

«Ama kapatmadı!» dedi Charlie.

«Hayır kapattı. Bütün işçilere üzülerek işten atıldıklarını söyledi. Sonra ana kapıları kapattı ve zincirle kilitledi. Ve bir daha

Wonka'nın dev çikolata fabrikası çıt çıkmayan sessiz ve ıssız bir yer oldu.

Bacalardan duman tütmedi, makinalar çalışmaz oldu. O günden sonra ne bir tek çikolata, ne de şeker yapıldı. Bir tek kişinin bile, içeri girdiği yada dışarı çıktığı görülmedi, dahası Bay Wüly Wonka bile ortadan kayboldu.

«Aradan aylar geçti.» diye sürdürdü konuşmasını Büyükbaba Joe, «ama fabrikada en küçük bir kıpırdanma bile olmadı. Ve, herkes Bay Wonka'ya acıyarak, ondan sözediyordu: 'Zavallı Bay Wonka. Ne eşsiz şeyler yapmıştı. Ama şimdi her şey bitti. Mahvoldu!'

«Sonra birden garip bir şey oldu. Bir sabah, erkenden fabrikanın uzun bacalarından ince dumanlar yükselmeye başladı! Tüm kasaba halkı merakla fabrikanın önünde toplanmış bakıyordu: 'Neler oluyor?' diye bağırdılar. 'Birisi ocakları yakmış! Bay Wonka fabrikayı açıyor herhalde!' Kapılara koştular. Kapıları ardına kadar açık bulacaklarını ve Bay Wonka'nın işçilerini karşılamak için kapıda beklediğini umuyorlardı.

«Ama kimse beklediğini bulamadı. Büyük demir kapılar hala kilitli ve zincirliydi; Bay Wonka da ortalıkta görünmüyordu.

«'Ama fabrika çalışıyor!' diye bağırdı insanlar. 'Dinleyin! Makinaların sesi geliyor! Bütün çarklar dönüyor! Ve havaya erimiş çikolata kokusu yayılıyor!'»

Büyükbaba Joe ileriye doğru uzandı, kemikli uzun parmağını Charlie'nin dizine koydu ve yumuşak bir sesle konuşmasını sürdürdü: «Ama Charlie, bütün bu olanlar içinde en esrarengizi fabrikanın pencerelerinde görünen gölgelerdi. Fabrikanın önüne

toplanan insanlar, pencerelerin buzlu camının gerisinde hareket eden küçük siyah gölgeler görüyorlardı.»

«Kimin gölgeleri?» diye sordu Charlie çabucak.

«İşte herkesin öğrenmek istediği de buydu.»

«'Fabrika işçi dolu!' diye bağırdı insanlar. 'Ama içeri hiç kimse girmedi! Kapılar kilitli! Garip!

Dışarı da kimse çıkmadı!'

«Ama fabrikanın çalıştığından hiç kimsenin kuşkusu yoktu,» dedi Büyükbaba Joe. «Ve on yıl sonra fabrika yeniden çalışmaya başlamıştı. Üstelik çikolatalar ve şekerler, daha da iyi, daha da nefis olmuştu. Ve tabii, artık Bay Wonka yeni ve harikulade bir şeker yaptığında bunu ne Bay Fickelgruber, ne Bay Prodnose, ne Bay Slugvvorth, ne de bir başkası çalabilecekti. Fabrikaya artık casus giremeyecekti.»

«Ama Büyükbaba,» diye bağırdı Charlie. «Bay Wonka fabrikadaki bütün bu işleri kime yaptırıyor?»

«Kimse bilmiyor, Charlie.»

«Ama bu saçma! Kimse Bay Wonka'ya sormadı mı?»

«Bir daha onu kimse görmedi. Hiç dışarı çıkmaz. Fabrikadan dışarı çıkan tek şey çikolata ve şekerlerdir. Bunlar da, hepsi paketlenmiş, üstlerine adresleri yazılmış olarak, duvardaki kapak biçiminde bir kapıdan çıkar, her gün postanenin kamyonlarıyla toplanır.»

«Ama Büyükbaba, orada çalışanlar ne biçim insan?»

«Sevgili oğlum,» dedi Büyükbaba Joe, «bu işçiler, çikolata dünyasının en büyük sırlarından biridir. Onlarla ilgili olarak bir tek şey biliyoruz: Hepsi de çok küçük yaratıklar. Geceleri geç saatlere 12

On yıldır hiç kimsenin görmediği, çikolata dünyasının dehası Bay Willy Wonka, bugün aşağıdaki ilanı gazetemize gönderdi:

Ben, Willy Wonka, fabrikamı ziyaret etmeleri için beş çocuğa –tam beş çocuğa, dikkat edin daha çok değil– izin vermeye karar verdim. Bu beş şanslıya çevreyi ben kendim gezdireceğim, ve kendilerinin fabrikanın bütün sırlarını, büyülerini görmelerine izin verilecektir. Sonra, gezinin sonunda, özel bir armağan olarak, hepsine yaşamlarının geri kalan bölümünde yetecek kadar çikolatayla şeker verilecektir! Bunun için Altın Biletlere dikkat edin! Altın kağıda beş Altın Bilet basıldı ve bu beş Altın Bilet, öbür şekerlerin tıpatıp aynısı olan beş şekerin ambalaj kâğıdının altına saklandı. Bu beş şeker Wonka şekerlerinin satıldığı herhangi bir yerdeki –dünyanın herhangi bir ülkesinin herhangi bir kentinin herhangi bir sokağının herhangi bir dükkanındaki– bir tezgahta olabilir. Ve bu beş Altın Bileti bulan beş şanslı çocuk fabrikamı gezebilecek, içeride neler olduğunu görebilecek! Hepinize iyi şanslar ve iyi avlar! (İmza Willy Wonka)

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

kadar ışıklar yandığı zaman pencerelerin arkasından arada sırada görünen silik gölgeler, boyları insanın dizini geçmeyen yaratıkların gölgeleri... »

«Başka da hiç kimse yok,» dedi Charlie.

Tam bu sırada Charlie'nin babası Bay Bucket odaya girdi. Diş macunu fabrikasından dönmüş, elindeki akşam gazetesini heyecanla sallıyordu. «Haberi duydunuz mu?» diye bağırdı. Kocaman harflerle yazılmış başlığı herkes görsün diye gazeteyi havaya kaldırdı. Başlık şöyleydi: 5

Altın Biletler

«Yani insanların basbayağı fabrikanın içine girmelerine izin mi verilecek?» diye bağırdı Büyükbaba Joe. «Ne yazıyor, oku şunu çabuk!»

«Tamam,» dedi Bay Bucket gazeteyi açarken.

«Dinleyin.»

«Aptal herif!» diye söylendi Büyükanne Josephine.

«O bir dahidir!» diye bağırdı Büyükbaba Joe. «O bir sihirbazdır. Bir düşünün neler olacak şimdi!

Bütün dünya artık bu Altın Biletleri arayacak! Herkes biletlerden birini bulmak umuduyla Wonka'nın şekerlerini alacak! Bugüne kadar satmadığı kadar satacak! Oh, biletlerden birini bulmak amma da heyecanlı olurdu!»

«Ve yaşamının geri kalanına yetecek kadar çikolata ve şekerin olacak hem de tek başına!» dedi Büyükbaba George. «Bunu düşünmek bile heyecanlandırıyor insanı.»

«Bu kadar çikolata ve şekeri kamyonla getirirler herhalde,» dedi Büyükanne Georgina.

«Düşüncesi bile beni hasta ediyor,» dedi Büyükanne Josephine.

13

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

«Saçma!» diye bağırdı Büyükbaba Joe. «Şekerin kağıdını açmak ve içinde sana parlayan Altın Bileti görmek için neler verilmez, değil mi Charlie?»

«Kuşkusuz Büyükbaba. Ama hiç umut yok,» dedi Charlie üzgün bir biçimde «Ben ancak yılda bir tek şeker alabiliyorum.»

«Hiç belli olmaz, hayatım,» dedi Büyükanne Georgina. «Gelecek hafta doğum günün. Herkesin ne kadar şansı varsa senin de o kadar var.»

«Korkarım ki doğru değil,» dedi Büyükbaba George. «Altın Biletleri bulacak olan çocuklar, her gün şeker alabilen çocuklar olacak. Bizim Charlie'miz ancak yılda bir tane şeker alabiliyor. Hiç şans yok!»

6

İlk İki Şanslı

Hemen ertesi gün, ilk Altın Bilet bulundu. Bileti bulan çocuğun adı Augustus Gloop'du; Bay Bucket'ın akşam gazetesinin ilk sayfasında kocaman bir resmi vardı.

Dokuz yaşında bir çocuğun resmiydi bu. Çocuk o kadar şişmandı ki sanki güçlü bir pompayla şişirilmiş gibi bir görünüşü vardı. Her yerinden lop lop etler sarkıyordu. Kocaman bir hamur topa benzeyen yüzünde iki küçük kuş üzümünü andıran obur gözleriyle sanki dünyaya iki küçük delikten bakar gibiydi. Gazeteye göre, Augustus Gloop'un yaşadığı tüm kasaba halkı, kahramanlarının bu şansından nerdeyse çıldırmıştı. Bütün

pencerelerde bayraklar dalgalanıyor, okullar tatile giriyor ve bu ünlü çocuğun onuruna bir tören bile düzenleniyordu.

«Augustus'un Altın Bileti bulacağı içime doğmuştu,» demiş annesi gazeteciye. «Her gün o kadar çok şeker yer ki, biletlerden birini bulmaması olanaksızdı. Ah, biliyor musunuz, yemek yemek onun hobisidir. Dünyada tek ilgilendiği şey yemek yemektir. Ama yine de, boş zamanlarında çapkınlık yapmaya, kahvelerde kumar oynamaya, daha ne bileyim, öbür kötü alışkanlıklara oranla bu daha zararsız, değil mi?

Ve her zaman şunu söylerim ki, eğer besine gereksinim duymasaydı bu kadar yemezdi, değil mi? Bunlar hep vitamin. Bay Wonka'nı görkemli fabrikasını gezmek ne kadar heyecanlı olacak. Çok mutlu ve gururluyuz!»

«Ne iğrenç bir kadın,» dedi Büyükanne Josephine.

«Ve iğrenç bir çocuk,» dedi Büyükanne Georgina.

«Yalnızca dört Altın Bilet kaldı,» dedi Büyükbaba George. «Çok merak ediyorum, kimler bulacak acaba.»

14

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Şimdi bütün ülke, aslında bütün dünya, çılgın gibi şeker alma cümbüşüne katılmıştı; herkes bu özel işaretli biletleri arıyordu. Yaşlı başlı kadınlar şekercilere dalıyor, on tane birden Wonka şekeri alıyor, kağıtlarını telaşla yırtıp içinde Altın Bilet arıyorlardı. Çocuklar çekiçle kumbaralarını kırıyor ve avuç dolusu paralarla bakkallara koşuyordu. Bir kentte, ünlü bir gangster, bir bankadan beşbin dolar çalıp aynı gün hepsiyle şeker almıştı. İzini bulan polis, oturduğu eve baskın yaptığında, gangsteri şekerlerin arasında yere oturmuş, sivri bir kama ile şeker kâğıtlarını yırtarken buldu. Uzak bir ülkede, Charlotte Russe adında bir kadın, ikinci bileti bulduğunu ileri sürdü, ama sonunda bunun ustaca hazırlanmış sahte bir bilet olduğu ortaya çıktı.

İngiltere'de Profesör Foulbody adlı ünlü bir bilgin, bir makine bile icat etti. Bu makine şekerin kâğıdını yırtmadan içinde Altın Bilet olup olmadığını gösteriyordu. Makinenin öyle bir mekanik kolu vardı ki, içinde azıcık bile altın olan her şeyi büyük bir güçle yakalayıp koparıyordu. Bir an için makinenin Altın Biletleri bulmakta en iyi yol olduğu düşünüldü. Ama ne yazık ki bir gün, profesör halka buluşunu göstermek üzere bir şekerci dükkanının tezgâhının önünde hazırlanırken, makinenin mekanik kolu profesörün yanıbaşında duran bir düşesin altın dişini yakalayıp koparınca her şey altüst oldu. Çok tatsız bir sahneydi bu; kalabalık da makineyi paramparça etti.

Birdenbire, Charlie Bucket'ın doğum gününe bir gün kala gazeteler ikinci Altın Biletin bulunduğunu duyurdu. Şanslı kişi çok uzaklardaki büyük bir kentte, zengin ailesiyle yaşayan Veruca Salt adında küçük bir kızdı. Yine Bay Bucket'ın akşam

gazetesinde şanslının kocaman bir resmi vardı.

Kızcağız evlerinin oturma odasında, yüzleri mutluluktan parlayan annesiyle babasının arasına oturmuş

elindeki Altın Bileti havada sallıyor ve ağzı kulaklarında sırıtıyordu.

15

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Veruca'nın babası, Bay Salt, gazetecilere bileti nasıl bulduklarını büyük bir hevesle anlatıyordu.

«Vallahi dostlarım, küçük kızım bu Altın Biletlerden birini kazanması gerektiğini söyleyince kentteki şekercileri dolaşıp bulabildiğim bütün Wonka şekerlerini satın aldım. Herhalde binlerce almışımdır. Yok, yok! Yüzbinlerce olmalı! Sonra onları kamyonlara doldurtup doğruca kendi fabrikama yolladım. Yerfıstığı ticareti yaparım. Fabrikamda kavurmak ve tuzlamak için yerfıstıklarının kabuklarını ayıklayan yüzlerce kadın işçi çalışır. Bu kadınların bütün gün yaptıkları iş de budur, oturup yerfıstıklarını ayıklarlar. Onlara dedim ki, 'Tamam kızlar, şimdiden sonra yerfıstığı ayıklamayı bırakacaksınız ve onların yerine bu çılgın şekerlerin kağıtlarını açacaksınız!' Ve dediğimi yaptılar. Böylece fabrikadaki bütün işçiler sabahtan akşama kadar hep şeker kağıtlarını açtılar.

«Aradan üç gün geçti, ama Altın Bileti henüz bulamamıştık. Ah, ne korkunçtu! Veruca'cığım her gün üzüntüsünden biraz daha sararıp soluyor ve her gün eve döndüğümde 'Nerede benim Altın Biletim!

Ben Altın Biletimi isterim!' diye çığlık çığlığa bağırıyordu. Sonra yerlere yatıp saatlerce tepiniyor ve haykırıyordu. Ah, beyefendi, inanın bana, küçük kızımı böylesine üzgün görmek beni çıldırtıyordu; işte bu nedenle kızımın istediği Altın Bileti bulana kadar bütün Wonka şekerlerini toplamaya yemin ettim. Sonra birdenbire... dördüncü günün akşamı, kadın işçilerimden biri bağırmaya başladı: 'Buldum! Altın Bileti buldum!' 'Çabuk onu bana ver' dedim, o da verdi. Hemen eve koştum ve onu sevgili Veruca'cığıma verdim. Artık şimdi yüzü hep gülüyor ve yeniden eski mutlu yuvamıza kavuştuk.»

«Bu kız, o şişko oğlandan da beter,» dedi Büyükanne Josephine.

«Bu kıza iyi bir dayak gerek,» dedi Büyükanne Georgina.

«Bu kızın babasının yaptığı haksızlık, değil mi Büyükbaba?» diye Charlie mırıldandı.

«Kızını gereğinden çok şımartıyor,» diye yanıtladı Büyükbaba Joe. «Böyle şımarık bir kızdan hayır gelmez, Charlie. Bu sözüme inan.»

«Haydi yatağa, oğlum,» dedi Charlie'nin annesi. «Unutma, yarın doğum günün, sabah erkenden kalkıp armağanını açacaksın.»

«Bir Wonka şekeri!» diye bağırdı Charlie. «Wonka şekeri, değil mi?»

«Evet, canım,» dedi annesi. «Tabii Wonka şekeri.»

«Ah, şekerin içinden üçüncü Altın Bilet çıksa ne harika olur, değil mi?» dedi Charlie.

«Armağanını alınca doğru bu odaya gel,» dedi Büyükbaba Joe.

«Böylece hepimiz şekerin kağıdını açışını izleriz.»

7

Charlie'nin Doğum Günü

Charlie ertesi sabah erkenden odalarına geldiğinde, «Mutlu yıllara!» diye bağırdı büyükbabalar ve büyükanneler.

Charlie sinirli sinirli gülümsüyordu. Yatağın kenarına oturdu. Tek armağanını sıkı sıkı elinde tutuyordu. WONKA'NIN ÇİFTE KAVRULMUŞ LOKUMU diye yazıyordu kağıtta.

İkisi yatağın başucunda, öbür ikisi ayakucunda yatan dört yaşlı, ayaklarını toplayıp yastıklarına dayanmış, Charlie'nin elindeki şekere bakıyorlardı.

Bay ve Bayan Bucket da içeri geldi. Yatağın ucunda duran Charlie'ye bakıyorlardı.

Kimse ağzını açmıyordu. Herkes Charlie'nin armağanını açmasını bekliyordu. Charlie sekerine baktı. Parmaklarıyla kağıdı incitmek istemiyormuş gibi yavaş yavaş jelatini açmaya başladı. Şekerin kenarından yırtılan ufacık kağıt parçası odanın sessizliğini bozdu.

Bayan Bucket yumuşak sesle konuşmaya başladı: «Kağıdın altında aradığın şeyi bulamazsan çok üzülmemelisin hayatım. Öbürleri kadar şanslı olmana olanak yok.»

«Annen haklı oğlum,» dedi babası.

Charlie hiç yanıt vermedi.

«Ayrıca,» diye söze karıştı Büyükanne Josephine, «koskoca dünyada daha bulunmamış yalnızca üç bilet olduğunu da unutma.»

«Unutmaman gereken şey, ne olursa olsun bu şeker yine senin,» dedi Büyükanne Georgina.

16

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Wonka'nın Çifte Kavrulmuş Lokumu!» diye bağırdı Büyükbaba George. «Bütün şekerlerin en güzeli! Sen bunları çok seversinl»

«Evet,» diye fısıldadı Charlie.

«İstersen Altın Biletleri unut da şekerinin tadına var,» dedi

Büyükbaba Joe. «Niye böyle yapmıyorsun ki?»

Hepsi bu bir tanecik şekerin içinden o büyülü Altın Biletin çıkmasını beklemenin gülünç olduğunu biliyordu ve ellerinden geldiğince tatlılıkla ve şefkatle Charlie'nin hayal kırıklığına uğramasını engellemek istiyordu. Ama büyüklerin bildikleri başka bir şey daha vardı; o da her ne kadar küçük bir olasılık da olsa şansın var olmasıydı.

Onların da şansı vardı!

Öbür şekerlerden olduğu gibi bu şekerden de Altın Bilet çıkabilirdi.

Her ne kadar sakin görünmeye çalışsalar da, odadakilerin hepsi en az Charlie kadar gergin ve heyecanlıydı.

«Artık şu şekerini açsan iyi olacak, yoksa okula geç kalacaksın,» dedi Büyükbaba Joe.

«İstersen açmadan okula götürebilirsin,» dedi Büyükbaba George.

«Aç canım,» dedi Büyükanne Georgina. «Lüften aç. Heyecandan kalbim duracak!»

Charlie, çok yavaş, kağıdın köşesinden bir parça kopardı.

Yataktaki yaşlı insanların tümü, bir deri bir kemik kalmış boyunlarını uzatarak öne doğru eğildi.

Sonra birden, artık sabrı kalmayan Charlie kağıdı tam ortasından yırttı ve rengarenk şekerler kucağına döküldü.

Altın Bilet yoktu!

«İşte bu kadar!» dedi Büyükbaba Joe. «Beklediğimiz gibi oldu.»

Charlie başım kaldırdı. Herkes merakla ona bakıyordu. Hepsine acı acı gülümsedi, sonra omuzlarını silkti ve bütün şekerleri toplayıp annesine uzattı. «İşte anne, bu parça benim. Öbürlerini herkese dağıt. Hepinizin tatmasını istiyorum.»

«Kesinlikle olmaz!» dedi annesi.

Öbürleri de bir ağızdan bağırdılar; «Olmaz! Bunların hepsi senin!»

«Lütfen,» diye yalvardı Charlie ve hepsine ayrı ayrı sundu!

Ama hiç kimse küçücük bir parça bile almadı.

«Okula gitme zamanın geldi, canım,» dedi annesi. Elini Charlie'nin kemikleri çıkmış omuzuna koydu. «Haydi, yoksa geç kalacaksın.»

8

İki Altın Bilet Daha Bulundu

O akşam, Bay Bucket'ın gazetesi yalnız üçüncü değil ama dördüncü Altın Bilet'in de bulunduğunu yazıyordu. BUGÜN İ K İ ALTIN BİLET DAHA BULUNDU, diye yazıyordu başlıklar. YALNIZ BİR TANE

KALDI.

17

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Akşam yemeğinden sonra herkes odada toplanınca «Tamam,» dedi Büyükbaba Joe, «haydi biletleri kim bulmuş. Okuyalım.»

Bay Bucket gazeteyi adeta gözüne sokarcasına okumaya başladı,

çünkü gözleri iyi görmüyordu, gözlük alacak parayı da bir türlü biriktirememişti. «Üçüncü Altın Bilet Bayan Violet Beauregarde tarafından bulundu. Muhabirimiz bu şanslı genç bayanla röportaj yapmak için Beauregarde'ların evine gittiğinde evde büyük bir heyecan vardı - kameralar şıkırdıyor, flaşlar patlıyor, insanlar birbirlerini itiyor ve bu şanslı kızı biraz daha yakından görmeye çalışıyordu. Ünlü kız oturma odasında bir

.sandalyenin üstüne çıkmış, elindeki Altın Bileti sanki bir taksi çağırıyormuş gibi delicesine sallayıp duruyordu. Herkesle hızlı hızlı ve avaz avaz bağırarak konuşuyordu, ama söylediklerinden bir tek sözcük bile anlamak olanaksızdı; çünkü ağzında kocaman bir çiklet vardı.

«'Aslında ben çiklet çiğnerim,' diye bağırıyordu kız, 'ama Bay Wonka'nın Altın Biletlerini duyunca hemen çikletleri bıraktım ve şans bana güler umuduyla şeker almaya başladım. Tabii artık yeniden çikletlerime kavuştum. Dünyada her şeyden çok severim çikletleri. Çikletsiz yaşayamam. Bütün gün yalnız yerken birkaç dakika çiklet çiğnemeye ara veririm. Çikletimi çıkarır ve kaybetmemek için kulağımın arkasına yapıştırırım. Gerçeği söylemek.gerekirse günboyu ağzımda çiklet olmazsa rahat edemiyorum gerçekten. Annem kibar bir bayana bütün gün çiklet çiğnemenin hiç yakışmadığını ve bir kızın çenesinin benimki gibi sürekli oynamasının pek hoş olmadığını söylüyor ama ben buna katılmıyorum.

O kim oluyor da beni eleştiriyor; zaten bana sorarsanız bütün gün bana bağırırken, onun çenesi benden çok çalışıyor.'

«Kalabalığın ayakları altında çiğnenmemek için odanın bir köşesindeki piyanonun üstünde duran Bayan Beauregarde 'Violet' diye bağırdı.

«Tamam anne, sakin ol!' diye yanıt verdi küçük kız. 'Şimdi' diye sürdürdü konuşmasını gazetecilere dönerek, 'belki ilgilenirsiniz diye söylüyorum, şu an ağzımdaki çikleti tam üç aydır aralıksız çiğniyorum. Bu bir rekor, inanın bana. En iyi arkadaşım Cornelia Prinzmetel'in rekorunu kırdım. Deliye döndü. Bu çiklet benim en değerli hazinemdir. Geceleri çıkarır yatağımın başucuna yapıştırırım, sabah uyanır uyanmaz önce biraz sert gibi gelir ama bir iki çiğneyişten sonra yeniden eski yumuşaklığını bulur.

Dünya rekoru kırmaya karar vermeden önce her gün bir çiklet değiştiriyordum. Her gün okuldan eve dönerken çikletimi asansörde değiştirirdim. Neden mi asansörde? Çünkü ağzımdaki çikleti asansörün düğmelerinden birine yapıştırmayı çok severim. Sonra asansöre gelen, ve o düğmeye basanın parmağının ucuna benim eski, çürümüş çikletim yapışır. Ha ha! Bazıları amma da şamata yapıyor. En zevklisi de pahalı eldiven giyen hanımların parmaklarına yapışmasıdır. Neyse, sonuç olarak Bay Wonka'nın fabrikasına gidiyorum. Ve hayatımın sonuna kadar yetecek çikletim olacak. Yaşasın! Yaşasın!'»

«Vahşi kız,» dedi Büyükanne Josephine.

«Sonu belli,» dedi Büyükanne Georgina. «Birgün yapışkan bir sonu olacak bu kızın.»

Peki dördüncü Altın Bileti kim buldu baba?» diye sordu Charlie.

«Dur bakayım» dedi babası gazeteyi yeniden açarak. «Tamam işte burda. Dördüncü Altın Bilet, Mike Teavee adında bir çocuk tarafından bulundu.»

«Yemin ederim, kötü bir çocuk daha,» diye mırıldandı Büyükanne Josephine.

«Kesme, büyükanne,» dedi Bayan Bucket.

«Muhabirimiz eve vardığında,» diye okumayı sürdürdü Bay Bucket, «Teavee'lerin evi de öbürlerinin ki gibi heyecanlı ve meraklı kişilerle tıkabasa doluydu. Ama genç Mike Teavee, bütün 18

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

bunlardan son derece sıkılmış görünüyordu. 'Görmüyor musunuz aptal insanlar televizyon seyrediyorum,'

diye bağırdı öfkeyle. 'Bana engel olmayın!'

«Kocaman televizyonunun karşısındaki dokuz yaşındaki çocuğun gözleri neredeyse ekrana yapışmıştı. Bir grup gangsterin başka bir grup gangstere makineli tüfeklerle ateş ettiği bir filmi izliyordu. Beline sardığı kemerlerde çeşitli boyda sekiz oyuncak tabanca asılıydı. Arada bir havaya fırlıyor ve bu silahlardan biri yada öbürüyle durmadan beş altı el ateş ediyordu.

«Birisi ona soru sorarken, 'yavaş' diye bağırdı. 'Beni rahatsız etmeyin demedim mi? Bir gangster filmi izliyorum. Müthiş bir şey! Her gün kovboy filmlerini izlerim. Hiçbirini kaçırmam her gün izlerim.

Silahların patlamadığı kovboy filmlerini bile izlerim. Ama en çok gangster filmlerini severim. Bu gangsterler müthiştir! Özellikle silahlarını çekip birbirlerine ateş ettikleri zaman yada birbirlerini hançerledikleri veya demir muştalarla yaraladıkları zaman ne harika olur! Ah! Bunları yapabilmek için neler vermezdim! Bence hayat bu işte! Söylüyorum size! Müthiş bir şey!!»

«Artık yeter!» dedi Büyükanne Josephine. «Dinleyemeyeceğim!»

«Ben de.» dedi Büyükanne Georgina. «Şimdiki bütün çocuklar bu yumurcaklar gibi mi?»

«Tabii ki hayır,» dedi Bay Bucket yataktaki yaşlı kadına

gülümseyerek. «Tabii bazıları böyle.

Aslında çoğu böyle. Ama hepsi değil.»

«Ve şimdi yalnızca bir tek bilet kaldı,» dedi Büyükbaba George.

«Evet,» dedi Büyükanne Georgina. «Yarın yine lahana çorbası içeceğim ne kadar kesinse, bu biletin de, aslında hiç hakkı olmadığı halde yine böyle arsız bir çocuğa çıkacağı o kadar kesin!»

9

Büyükbaba Joe Şansını Deniyor

Ertesi gün Charlie okuldan dönüp, büyükanne ve büyükbabalarını görmek için odaya girdiğinde yalnız Büyükbaba Joe'yu uyanık buldu. Öbürlerinin hepsi horluyordu.

«Şışşt!» diye fısıldadı Büyükbaba Joe ve Charlie'ye yaklaşmasını işaret etti. Charlie parmaklarının ucuna basa basa yatağın yanına geldi. Büyükbaba Charlie'ye kurnazca sırıttı ve sonra tek eliyle yastığının altını karıştırmaya başladı; elini yeniden yastığın altından çıkardığında parmaklarının arasında eski bir deri cüzdan vardı. Yaşlı adam yorganın altında cüzdanı açtı ve yatağın içine boşalttı.

Çarşafın üstüne yalnızca gümüş 10 cent döküldü. «İşte benim gizli servetim,» diye fısıldadı. Öbürlerinin bu biriktirdiğim paradan haberi yok. Şimdi, sen ve ben son bileti bulmayı bir kez daha deneyeceğiz.

Nasıl? Ama sen bana yardım etmelisin.»

«Paranı böyle bir şey için harcamak istediğine emin misin, Büyükbaba?» diye Charlie fısıldadı.

«Tabii eminim!» dedi yaşlı adam heyecanla. «Şimdi orada durup tartışmayı bırak! Ben de en az senin kadar bileti bulmak için çıldırıyorum. Şimdi şu parayı al, doğruca en yakın bakkala git, gördüğün ilk Wonka şekerini al, hemen bana getir ve birlikte açalım.»

Charlie küçük gümüş parayı aldı ve hızla odadan çıktı. Beş dakika sonra dönmüştü.

19

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Aldın mı?» diye fısıldarken Büyükbaba Joe'nun gözleri heyecandan parlıyordu.

Charlie başını salladı ve şekeri uzattı. WONKA'NIN SÜRPRİZ DOLU FINDIK ŞEKERİ, diye yazıyordu üstünde.

«Güzel!» diye fısıldadı yaşlı adam yatağına oturup ellerini ovuşturarak. «Şimdi buraya gel, yanıma otur ve birlikte açalım. Hazır mısın?»

«Evet,» dedi Charlie. «Hazırım.»

«Tamam. Önce sen bir parça yırt.»

«Hayır,» dedi Charlie, «parasını sen ödedin. Sen yırt.»

Yaşlı adamın parmakları şekere değince titremeye başladı.

«Aslında pek şansımız yok,» diye fısıldadı biraz kıkırdayarak. «Biliyorsun hiç şansımız yok, değil mi?»

«Evet,» dedi Charlie. «Biliyorum.»

Birbirlerine bakıp sinirli sinirli kıkırdamaya başladılar. «Dikkat et,» dedi Büyükbaba Joe, «küçük bir şans var, o da bunun içinde olabilir. Buna inanıyor musun?»

«Evet,» dedi Charlie. «Tabii. Niye açmıyorsun, Büyükbaba?»

«İyi şanslar, oğlum, iyi şanslar. Sence hangi ucundan yırtmaya başlamalıyım.»

«Şu köşeden. Sana göre en uçtaki. Hiçbir şey göremeyeceğimiz kadar küçük bir parça yırt.»

«Bu kadar mı?» dedi yaşlı adam.

«Evet. Şimdi küçük bir parça daha.»

«Sen devam et,» dedi Büyükbaba Joe «Ben çok sinirliyim.»

«Hayır, Büyükbaba. Sen kendin yapmalısın.»

«Tamam öyleyse. Devam ediyoruz.» Bütün kağıdı yırttı.

İkisi de kağıdın altından çıkacak şeye gözlerini dikmişlerdi.

Şekerden başka hiçbir şey yoktu.

Sonra, ikisi birden yaptıkları işin komik yanını görüp kahkahayla gülmeye başladılar.

«Ne oluyor burada,» diye bağırdı Büyükanne Josephine birden uyanarak.

«Hiçbir şey,» dedi Büyükbaba Joe. «Sen uyumana bak.»

10

Aile Açlık Tehlikesiyle Karşı Karşıya

Geçen iki haftada, hava birden çok söğüdü. İlk kar yağdı. Bir sabah tam Charlie Bucket okula gitmek için giyinirken birden kar yağmaya başladı. Pencerenin yanında dururken, buzlu, gri gökyüzünden yavaş yavaş düşen iri kar tanelerini seyrediyordu.

Akşam olduğunda, küçücük evin çevresinde yükselen karın boyu bir metreyi geçmişti ve Bay Bucket evden yola kadar kürekle yol açmak zorunda kaldı.

Kardan sonra, günlerce süren ve durmamacasına esen dondurucu bir fırtına başladı. Aman Tanrım, o ne soğuktu öyle! Charlie'nin elini sürdüğü her şey sanki bir buzdan yapılmıştı ve sokağa her çıktığında rüzgar bıçak gibi kesiyordu yüzünü.

Evin içinde ise pencerelerin aralıklarından ve kapıların altından dondurucu rüzgar esiyordu ve evde bu dondurucu rüzgardan kaçıp kurtulmak için bir tek köşe bile yoktu. Evdeki dört yaşlı da kemiklerini soğuktan korumaya çalışarak yataklarında sessiz ve

dertop olmuş biçimde yatıyorlardı. Altın 20

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Bilet heyecanı uzun zamandan beri unutulmuştu. Ailede hiç kimse iki önemli sorun dışında bir şey düşünmüyordu: soğuktan korunmak ve aç kalmamak.

Soğuk havalar nedense insanın iştahını korkunç açar. Çoğumuz dumanı tüten kaynamış et, sıcak elma tatlısı ve nefis sıcak yemeklerden yemek isteriz; aslında hepimiz sandığımızdan biraz daha şanslıyız ve istediğimiz her şeyi yada bazılarını elde ederiz. Ama Charlie Bucket istediklerini hiçbir zaman elde edemedi, çünkü ailesi bunları alacak durumda değildi ve soğuklar sürdükçe kurt gibi acıkıyordu. Doğum gününde kendisine verilen ve Büyükbaba Joe'nun satın aldığı iki şeker de çoktan bitmişti ve şimdi bütün yediği günde üç kez birer kepçe lahana yemeğiydi.

Sonra birden yemekler daha da azaldı.

Bunun nedeni Bay Bucket'ın çalıştığı diş macunu fabrikasının iflas etmesi ve kapanmasıydı. Bay Bucket hemen bir iş aramaya başladı. Ama hiç şansı yoktu. Sonunda sokaktaki karları kürekleyerek birkaç kuruş kazanabilme yolunu buldu. Ama bu para yedi kişinin gereksinimi olan yemeğin yarısından azını bile almaya yetmiyordu. Durum umutsuzdu. Kahvaltıda adam başına ince bir dilim ekmek ve öğle yemeğinde belki haşlanmış yarım patates düşüyordu.

Yavaş ama kesin olarak evdeki herkes açlık çekiyordu.

Ve her gün küçük Charlie Bucket, karların içinden zorlukla yürüyüp okula giderken Bay Willy Wonka'nın dev çikolata

fabrikasının önünden geçmek zorundaydı. Ve her gün fabrikaya yaklaştığında, küçük sivri burnunu havaya kaldırıp, erimiş nefis çikolata kokularını içine çekerdi. Bazen hiç hareketsiz birkaç dakika kapının önünde durur ve derin soluklar alıp sanki havayı yutmak istercesine koklardı.

Soğuk bir sabah, battaniyenin altından başını çıkaran Büyükbaba Joe, «Bu çocuk,» dedi «daha çok yemek yemeli. Bizim için farketmez. Biz artık çok yaşlandık. Ama büyümekte olan bir çocuk! Bu böyle sürüp gidemez! İskelete döndü!»

«Ne yapabiliriz!» diye fısıldadı Büyükanne Josephine endişeyle. «Bizim yemeklerimizi almayı reddediyor. Bu sabah annesinin, kendi ekmeğini oğluna vermeye çalıştığını duydum, ama o ekmeğe dokunmadı bile. Sonunda kadıncağız ekmeği geri almak zorunda kaldı.»

«Çok tatlı bir çocuk,» dedi Büyükbaba George.

«Bundan daha iyi şeylere layık o.»

Hava giderek acımasız biçimde soğuyordu. Charlie Bucket de her gün biraz daha zayıflıyordu.

Yüzü insana ürküntü veren biçimde sararıyor ve zayıflıyordu. Avurtları o kadar çökmüştü ki derinin altından kemiklerin biçimleri bir bir seçilebiliyordu. Tehlikeli bir biçimde hastalanmadan pek uzun süre dayanabileceği biraz kuşkuluydu.

Küçük çocukların güç zamanlarda kafalarını sık sık çok pratik biçimde çalıştırdıkları bilinir; Charlie de yaptığı bazı şeylere küçük değişiklikler getirmeye başladı, böylece gücünü ağır ağır kullanmanın yolunu buldu. Sabahları, koşmamak için evden on

dakika erken çıkmaya başladı. Böylece yavaş yavaş yürüyerek gidiyordu okula. Teneffüslerde sınıfta sessizce oturuyor, öbürleri bahçede kartopu oynarken yada karlar içinde boğuşurken o dinleniyordu. Yorulmamak için, artık ne yapıyorsa yavaş ve dikkatli yapıyordu.

Bir gün öğleden sonra, buz gibi rüzgar yüzüne çarparak okuldan eve dönerken (karnı nedense her zamankinden çok acıkmıştı), gözleri birden yoldaki su oluğunda karlar arasında gömülü küçük bir kağıt 21

parçasına takıldı. Bu yeşil renkli bir kağıt parçasıydı ve sanki daha önce böyle bir şey görmüştü. Charlie kaldırımdan indi yere çömeldi ve incelemeye başladı. Kağıdın bir bölümü karın altına gömülmüştü, ama hemen ne olduğunu anladı.

Bu bir dolardı!

Hızla çevresine bakındı.

Acaba biri şimdi mi düşürmüştü?

Hayır - bu olanaksızdı, çünkü paranın yoldan tarafta olan yarısı karın altına gömülmüştü.

Çenelerini paltolarının yakaları içine gömmüş ve ayakları yürürken kara gömülen birkaç kişi, hızla yanından geçti. Hiçbiri parasını aramıyordu; hiç kimse karların üstüne çömelmiş çocuğa gözünün ucuyla bile bakmıyordu.

Bu para acaba onun mu sayılırdı?

Bunu alması doğru olur muydu?

Charlie kara gömülü parayı yavaşça çıkardı. Islak ve kirliydi para, ama yine de çok güzeldi.

TAM bir dolar!

Gözünü hiç paradan ayırmadan soğuktan titreyen parmaklarının arasında sımsıkı tuttu. Elinde tuttuğu paranın o anda onun için bir tek anlamı vardı: YEMEK.

Charlie hiç düşünmeden en yakın dükkana doğru yürümeye başladı. On adım ötede... bir bakkal dükkanı vardı... hani sigara, şeker dahil... herşey satan türden... 'ne yapmalıyım,' diye fısıldadı kendi kendine... hemen bir şeker almalı, hepsini, her parçasını kendi yemeliydi... ve hemen sonra... paranın geri kalanını eve götürüp annesine vermeliydi.

11

Mucize Oluyor

Charlie dükkana girdi ve ıslak parayı tezgahın üstüne koydu.

«Bir tane Wonka'run Nefis Çifte Kavrulmuş Lokum Şekerinden,» dedi. Bu şekerden bir tane doğum gününde yemişti ve tadı hala damağındaydı.

Tezgahın arkasındaki şişman adamın iyi beslendiği belliydi. Kalın dudakları, tombul yanakları ve kalın bir boynu vardı. Gerdanı sanki lastik bir halka gibi yakasının üstüne sarkıyordu. Arkasını döndü, raftan bir şeker aldı ve yeniden dönüp Charlie'ye verdi. Charlie şekeri kaptı, kağıdını hemen yırttı ve koca bir parça ısırdı. Sonra bir daha... bir daha... oh sonunda ağzına tatlı ve sert bir şey girmişti. Ne mutlu ağzına tatlı bir şey girebilen insanlara!

«Ne kadar severek yiyorsun, oğlum,» dedi adam gülümseyerek.

Charlie başını salladı. Ağzı şekerle tıkabasa doluydu.

22

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Adam paranın üstünü tezgahın üstüne koydu. «Yavaş ol!» dedi, «böyle çiğnemeden yutarsan boğulursun.»

Charlie şekerleri bir lokmada yutmayı sürdürdü. Duramıyordu. Ve yarım dakikadan kısa bir sürede paketin içindeki şekerler midesine inmişti. Soluk soluğa kalmıştı, ama son derece mutluydu.

Paranın üstünü almak için elini tezgaha uzattı. Birden durdu. Gözleri, tam tezgah düzeyindeydi ve oradaki küçük gümüş paralara dikilmişti. Hepsi de on sentlikti ve bunlardan dokuz tane vardı. Bu bozuk paralardan birini daha harcasa hiçbir şey olmazdı kuşkusuz...

«Sanırım,» dedi yavaşça, «sanırım... bir tane daha istiyorum. Yediğimin aynısından lütfen.»

«Neden olmasın?» dedi şişko tezgahtar ve raftan bir tane daha Nefis Çifte Kavrulmuş Lokum Şekeri aldı. Tezgahın üstüne koydu.

Charlie şekeri aldı ve kağıdını yırttı... ve birdenbire... kağıdın altından... altın parladı.

Charlie'nin kalbi sanki birden durdu.

«Altın Bilet!» diye bağırdı adam. «Altın Bileti buldun! Son Altın Bileti buldun! Anlıyor musun?

Hey, duyduk duymadık demeyin! Koşun, koşun! Bakın, bu çocuk Wonka'nın son Altın Biletini buldu, îşte burada! İşte elinde tutuyor!»

Tezgahtar sanki sarası tutmuş gibiydi. «Benim dükkanımda!»

diye çığlık atıyordu. «Benim bu küçük dükkanımda buldu! Biriniz gidip gazetecilere haber verin, gelsinler! Dikkatli ol, oğlum! Kağıdı açarken sakın bileti yırtma! Çok değerli bir şey bu!»

Birkaç saniye içinde yirmi kadar insan Charlie'nin çevresini sarmıştı, pek çokları da itişip kakışıyorlardı. Herkes Altın Bileti ve bu şanslıyı yakından görmek istiyordu.

«Nerede?» diye bağırdı biri. «Yukarı kaldır da hepimiz görelim.»

«İşte. işte orda!» diye bağırdı başkası. «Elinde tutuyor. Nasıl da parlıyor!»

«Nasıl buldu acaba, öğrenmek isterdim doğrusu,» dedi büyükçe bir oğlan kızgın kızgın.

«Haftalardır günde an az yirmi şeker alıyorum.»

«Bay Wonka'dan alacaklarını bir düşün!» dedi bir başka çocuk kıskançlıkla. «Ömür boyu yetecek kadar şeker!»

«ÇOK gereksinimi var o şekerlere bu sıska cücenin,» dedi bir kız gülerek.

Charlie hiç kımıldamadı. Şekerin kağıdını yırtıp Altın Bileti çıkarmadı bile. İki eliyle şekerini havada sımsıkı tutuyor ve kendini itip-kakan, bağıran kalabalığın ortasında duruyordu. Sersemlemiş

gibiydi. Garip bir dalgalanma duygusuna kapılmıştı. Sanki balon gibi havada süzülüp duruyordu. Ayaklan yerden kesilmiş gibiydi. Kalbinin güm güm atışlarını duyuyordu.

O an, omuzuna birinin yavaşça dokunduğunu hissetti, arkasını döndüğünde uzun boylu bir adamla karşılaştı. «Dinle,» diye fısıldadı adam. «Bu bileti satın alabilirim. Sana 50 dolar vereyim. Nasıl? Ayrıca bir de yepyeni bisiklet alırım. Tamam mı?»

«Deli misin?» diye bağırdı yanlarında duran bir kadın. «Ben bu bilet için beşyüz dolar verilim. Bu bileti beşyüz dolara satmak istemez misin, delikanlı?»

«Bu kadar yeter artık,» diye bağırdı şişko bakkal; kalabalığın arasından ite kaka ilerledi Charlie'yi kolundan sımsıkı tutarak kalabalığın içinden çıkardı. «Çocuğu yalnız bırakın. Yol açın, gitsin!»

Sonra Charlie'yi kapıya doğru götürerek kulağına şöyle fısıldadı, «Sakın onu kimsenin almasına izin verme! Bileti kaybetmeden hemen doğruca eve git! Hem de eve kadar hiç durmadan koş, anladın mı?»

Charlie başını salladı.

«Ayrıca,» dedi şişko bakkal Charlie'ye gülümseyerek, «biraz sakinleşmen gerekiyor. Bu bileti senin kazanmana gerçekten çok sevindim. İyi şanslar, oğlum...»

«Teşekkür ederim,» dedi Charlie ve karlara gömülen ayaklarım güçlükle hareket ettirerek koşmaya başladı. Ve Bay Wily Wonka'nın fabrikasının önünden geçerken, döndü ve biletini sallayarak şarkı söylemeye başladı, «Seni göreceğim! Seni yakında göreceğim!» Ve beş dakika sonra evine vardı.

23

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

12

Altın Biletin Üstünde Ne Yazıyor?

Bayan Bucket, akşam çorbasını vermek için yaşlıların odasındaydı.

«Anne!» diye avazı çıktığı gibi bağıran Charlie, odaya rüzgar gibi daldı. «Bak! Buldum! Bak, anne, bak! Son Altın Bilet! Benim! Sokakta para buldum ve iki şeker aldım ve ikincisinin içinde Altın Bilet vardı.

Bir sürü insan çevreme toplandı bileti görmek için, beni bakkal kurtardı onların elinden ve koşa koşa eve geldim işte! BU BEŞİNCİ ALTIN BİLET, ANNE, BEN BULDUM ONU!»

Bayan Bucket hiç kıpırdamadan duruyordu. Kucaklarında çorba kaseleri ile dört yaşlı şaşkınlıktan kaşıklarını ellerinden düşürmüş ve sanki donmuş gibi duruyorlardı.

On saniye kadar odada hiç çıt çıkmadı. Kimse kımıldamaya yada konuşmaya cesaret edemiyordu.

Sanki herkes büyülenmişti.

Sonra çok yavaş sesle Büyükbaba Joe konuştu, «Bizimle şaka ediyorsun, Charlie, değil mi? Küçük bir şaka?»

«Hayır!» diye bağıran Charlie yatağa koştu, kocaman ve güzel Altın Bileti göstermek için havaya kaldırdı.

Büyükbaba Joe öne doğru eğildi ve yakından iyice baktı, burnu nerdeyse bilete değecekti.

Öbürleri dikkatle onu izliyor ve vereceği kararı bekliyorlardı.

Sonra dişlerini göstererek yavaş yavaş yüzüne bir gülümseme yayılan Büyükbaba Joe başını kaldırdı ve Charlie'ye baktı. Yanakları al al olmuş, neşeden pırıl pırıl parlayan gözleri kocaman kocaman açılmıştı, gözbebeklerinin tam ortasında parlayan küçük ve delice bir heyecan kıvılcımı hafifçe dansediyordu. Derken yaşlı adam derin bir nefes aldı ve birden, sanki içinde bir patlama oldu. Ellerini havaya kaldırdı ve bağırdı, «Heeeeeyyyttttt!» Ve aynı zamanda, uzun kemikli bedeni havaya fırladı ve çorba kasesi, karşısında oturan Büyükanne Josephine'nin yüzüne uçtu ve son yirmi yıldır hiç yatağından çıkmamış olan bu doksanaltıbuçuk yaşındaki dede, hızla yataktan fırladı ve zafer dansı yapmaya başladı.

«Heeeyyyttt!» diye bağırdı. «Charlie için üç kez hep bir ağızdan bağırıyoruz: Yaşa! Yaşa! Yaşa!»

O anda kapı açıldı ve Bay Bucket odaya girdi. Üşümüştü ve yorgundu babasına bakıyordu. Bütün gün sokaklarda karları küreklemişti.

«Hey! Neler oluyor burada?»

Bir solukta ona da anlattılar olanları.

«İnanamıyorum,» dedi. «Olanaksız bu!»

«Bileti göster, Charlie,» dedi Büyükbaba Joe odanın ortasında çizgili pijamalarıyla bir derviş gibi dansederek. «Hadi babana dünyadaki beşinci ve son bileti göster!»

«Şuna bir bakayım. Charlie,» dedi Bay Bucket, sandalyeye çöktü ve elini uzattı. Charlie elindeki değerli hazineyi getirdi Bu Altın Bilet çok güzel bir şeydi. Tül gibi ince altın kağıttan yapılmışa benziyordu. Bir yanına da Bay Wonka'nın simsiyah harflerle ustaca hazırlanmış davetiyesi basılıydı.

«Yüksek sesle oku,» dedi Büyükbaba Joe yeniden yatağına çıkarak. «Ne yazıyor hepimiz duyalım.»

24

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Bay Bucket bu güzel Altın Bileti gözüne iyice yaklaştırdı. Elleri hafifçe titriyordu. Birkaç derin nefes aldı. Sonra gırtlağını temizledi ve «Tamam, okuyorum,» dedi. «İşte Başlıyor:

'ALTIN BİLETİN Ş A N S L I SAHİBİ, BAY WİLLY WONKA S E N İ KUTLAR!

ELLERİNİ DOSTÇA SIKARIM! S E N İ DEHŞETLİ ŞEYLER BEKLİYOR! BİR

SÜRÜ SÜRPRİZLE KARŞILAŞACAKSIN! ŞİMDİ, S E N İ FABRİKAMA DAVET

EDİYORUM VE BÜTÜN BİR GÜN BENİM KONUĞUM OLACAKSIN

- SEN VE S E N İ N G İ B İ ÖBÜR ALTIN BİLETLERİ BULAN ŞANSLILAR. BEN, WİLLY WONKA, GÖRÜLECEK NE VARSA H E P S İ N İ TEKER TEKER

GÖSTEREREK FABRİKAYI S İ Z E KENDİM GEZDİRECEĞİM, VE SONRA, AYRILMA ZAMANI GELDİĞİNDE, EVE KOCAMAN

KAMYONLARLA BİRLİKTE

DÖNECEKSİN. SÖZ VERİYORUM BU KAMYONLAR, SANA VE BÜTÜN

AİLENE YILLARCA YETECEK KADAR N E F İ S ŞEKERLERLE

DOLDURULACAKTIR. DAHA SONRA İ S T E D İ Ğ İ N HER AN BANA ALTIN

B İ L E T İ N İ GÖSTERİP ŞEKERLERİNİN B İ T T İ Ğ İ N İ SÖYLEDİĞİNDE YİNE

DOLABINI TIKABASA İ S T E D İ Ğ İ N ŞEYLERLE DOLDURACAĞIM. BÖYLECE

HAYATIN BOYUNCA BU N E F İ S ŞEKERLERDEN YİYEBİLECEKSİN. AMA BİR

GÜNLÜK ZİYARETİN BUNLARDAN ÇOK DAHA HEYECANLI OLACAK. SANA VE ÖBÜR ALTIN BİLET SAHİPLERİNE ÇOK HEYECANLI VE DEHŞETLİ

SÜRPRİZLER HAZIRLIYORUM

- BÜYÜLEYİCİ VE HARİKA SÜRPRİZLERLE KARŞILAŞACAKSIN. TAHMİN

EDEMEYECEĞİN KADAR ZEVK, HEYECAN, ŞAŞKINLIK VE HAYRET S E N İ

BEKLİYOR. EN ÇILGIN DÜŞLERİNDE BİLE, BAŞINA BÖYLE ŞEYLERİN

GELEBİLECEĞİNİ HAYAL EDEMEZSİN! BEKLE VE GÖR! VE Ş İ M D İ GELELİM

TALİMATLARA: ZİYARET GÜNÜ OLARAK SEÇTİĞİM GÜN, ŞUBAT A Y I N I N

İLK GÜNÜ. O GÜN, AMA BAŞKA GÜN DEĞİL, SABAH SAAT TAM ONDA FABRİKANIN KAPISINDA OLACAKSIN. SAKIN GEÇ KALMA! SANA BAKMASI VE BAŞINA BİR ŞEY GELMEMESİ İ Ç İ N AİLENDEN BÎR YADA İ K İ K İ Ş İ GETİREBİLİRSİN. BİR ŞEY DAHA

- GELİRKEN BU BİLETİ GETİRMEYİ UNUTMA, YOKSA İÇERİ

GİREMEZSİN.

(İmza) WİLLY WONKA.'»

«Şubat'ın ilk günü!» diye bağırdı Bayan Bucket. «İyi ama bu yarın! Bugün Ocak'ın son günü, biliyorum!»

«Eyvah!» dedi Bay Bucket. «Sanırım haklısın!»

«Tam zamanında buldu,» diye bağırdı Büyükbaba Joe. «Kaybedecek bir tek dakika bile yok.

Hemen hazırlıklara başlamalısın. Yüzünü yıka, saçlarını tara, ellerini iyice ovala, dişlerini fırçala, burnunu temizle, tırnaklarını kes, ayakkabılarını boya, gömleğini ütüle ve tanrı aşkına pantolonundaki şu çamurları çıkart! Hazırlanmalısın, oğlum! Hayatının en büyük gününe hazırlanmalısın»

«Lütfen çok heyecanlanma Büyükbaba,» dedi Bayan Bucket. «Zavallı Charlie'yi şaşırtma. Hepimiz onu sakinleştirmeye çalışmahyız. Şimdi karar verilecek ilk konu: - Charlie ile birlikte

fabrikaya kim gidiyor?»

«Ben!» diye bağırdı Büyükbaba Joe, yataktan bir kez daha fırlayarak. «Onu ben götüreceğim!

Ona ben bakacağım! Onu bana bırakın!»

Bayan Bucket yaşlı adama gülümsedi sonra kocasına döndü, «Sen ne dersin, canım? Senin gitmen gerekmez mi?»

«Şey...», dedi Bay Bucket, «hayır... benim gitmem gerektiğinden emin değilim.»

«Ama gitmek zorundasın!»

«Zorunluluk diye birşey yok, canım,» dedi Bay Bucket kibarca. «Gerçekten gitmek isterim. Çok heyecanlı bir şey olur. Ama öte yandan ... gitmeyi herkesten çok hakeden kişinin Büyükbaba Joe olduğuna inanıyorum. O bu konuda hepimizden çok şey biliyor. Tabii, kendini yeterince iyi hissediyorsa... »

25

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Heeeyyyttt!» diye bağırdı Büyükbaba Joe, Charlie'nin ellerinden tutup odanın içinde dansederek.

«Çok iyi görünüyor,» dedi Bayan Bucket gülerek. «Evet... sanırım haklısın. Büyükbaba Joe, Charîie ile birlikte gitmesi gereken tek kişi. Ben, öbür üç yaşlıyı bütün gün odada yalnız bırakıp gidemem.»

«Yaşasın!» diye bağırdı Büyükbaba Joe.

Aynı anda ön kapı hızlı hızlı vuruldu. Bay Bucket kapıyı açmaya gitti ve birden odanın içi gazeteci ve fotoğrafçılarla doldu. Beşinci Altın Biletin sahibinin izini bulmuşlardı ve şimdi sabah gazetelerinin başsayfalarını dolduracak bu olayı baştan sona öğrenmek istiyorlardı. Birkaç saat boyunca küçücük evin içinde tam bir curcuna vardı ve geceyarısından az önce Bay Bucket gazetecileri yollayabildi ve Charlie uyuyabildi.

13

Büyük Gün Geliyor

Büyük günün sabahında pırıl pırıl bir güneş vardı, ama yerler hala bembeyaz karla örtülüydü, hava da çok soğuktu.

Wonka'nın fabrikasının kapısı dışında, beş şanslı bilet sahibinin içeri girişini seyretmek için korkunç bir kalabalık toplanmıştı. Heyecan doruk noktasındaydı. Saat on olmak üzereydi. İnsanlar birbirlerini itiyor ve bağırıyorlardı. Kolkola girmiş polisler kalabalığı kapıdan uzak tutmaya çalışıyordu.

Tam kapının yanında, polisin kalabalıktan koruduğu beş ünlü çocuk ile onlarla birlikte gelenlerden oluşan küçük bir grup vardı.

Uzun boylu ve kemikli Büyükbaba Joe hemen aralarından farkediliyordu. Hemen yanında ise Büyükbabasının eline sımsıkı yapışmış Charlie Bucket vardı.

Charlie dışında bütün çocuklar anne ve babalarıyla birlikte gelmişlerdi. İyi ki onlar da vardı, yoksa iş çığırından çıkardı. Çocuklar içeri girmek için çok istekliydiler. Aileleri ise kapılara tırmanmalarını engelliyordu. «Sabırlı olun!» diye bağırdı

babalar. «Uslu durun! Daha vakit gelmedi! Saat 10 olmadı!»

Charlie Bucket, arkasındaki kalabalığın birbirini iterek ünlü çocuklara bir gözatmak için bağırdıklarını duyuyordu.

«Şu Violet Beauregarde!» diye birinin bağırdığını duydu. «Evet, evet o! Yüzünü gazetelerden hatırlıyorum!»

«Bak görüyor musunuz?» diye bağırdı bir başkası. «Üç aydır ağzından çıkarmadığı o korkunç çikleti hala çiğniyor! Çenesine bakın! Hala açılıp kapanıyor!»

«Şu koca şişko oğlan kim?»

«O Augustus Gloop!»

«Evet o!»

«Amma da iri, değil mi?»

«Acayip bir şey!»

«Şu şapkasının siperliğinde madenden Yalnız Kovboy'un resmi olan çocuk da kim?»

«O Mike Teavee! Televizyon hastası!»

«Deli olmalı! Şu her tarafına astığı tabancalara bakın!»

«Görmek istediğim tek kişi Veruca Salt!» diye bağırdı kalabalığın içinden biri. «O kızın babası yarım milyon tane şeker almış ve sonra yerfıstığı fabrikasındaki işçilere Altın Bileti bulana kadar şekerleri açtırmış! Kızının her isteğini yaparmış! Ama her istediğini! Kız yalnızca bas bas bağırırmış ve isteği hemen

olurmuş!»

«Ne korkunç, değil mi?»

«Ben buna iğrenç derim.»

«Acaba o kız hangisi?»

«İşte şu! Sol tarafta duran! Sırtında gümüş renkli vizon kürk olan küçük kız!»

«Charlie Bucket hangisi?»

26

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Charlie Bucket mı?»

«Şu iskelete benzeyen yaşlı adamın yanındaki sıska çocuk olmalı. Bize yakın duran. Şurda.

Gördün mü?»

«Bu soğuk havada neden üstüne palto giymemiş acaba?»

«Bana ne soruyorsun. Belki alacak paraları yok.»

«Zavallı! Herhalde soğuktan donuyordur?»

Bu sözleri söyleyenden birkaç adım ilerde duran Charlie, Büyükbaba Joe'nun elini biraz daha sıkı tuttu; yaşlı adam da Charlie'ye baktı ve gülümsedi.

Uzak bir yerlerden kilisenin saati on kez çaldı.

Büyük bir gıcırtıyla fabrikanın demir kapıları yavaş yavaş açılmaya başladı.

Kalabalık birden sustu. Çocuklar zıplamayı bıraktı. Bütün gözler kapıya çevrildi.

«İşte orada!» diye bağırdı biri. «İşte o, ta kendisi!»

Ve gerçekten oydu!

14

Bay Willy Wonka

Bay Wonka, fabrikanın açılan kapısının tam önünde tek başına duruyordu.

Ne kadar ufak tefek bir adamdı!

Başında kocaman siyah silindir bir şapka vardı.

Sırtında da güzel mor bir kadifeden yapılmış kuyruklu bir ceket.

Pantolonu yeşildi.

Eldivenleri gümüşî renkteydi.

ir elinde, sapının ucunda altın bir top bulunan bir baston vardı.

Çenesinin ucunu siyah sivri bir keçi sakalı örtüyordu. Gözleri olağanüstü parlaktı. Fıldır fıldır dönüyor ve yanıp sönüyor gibiydi. Aslında bütün yüz neşe ve kahkahayla aydınlanıyordu.

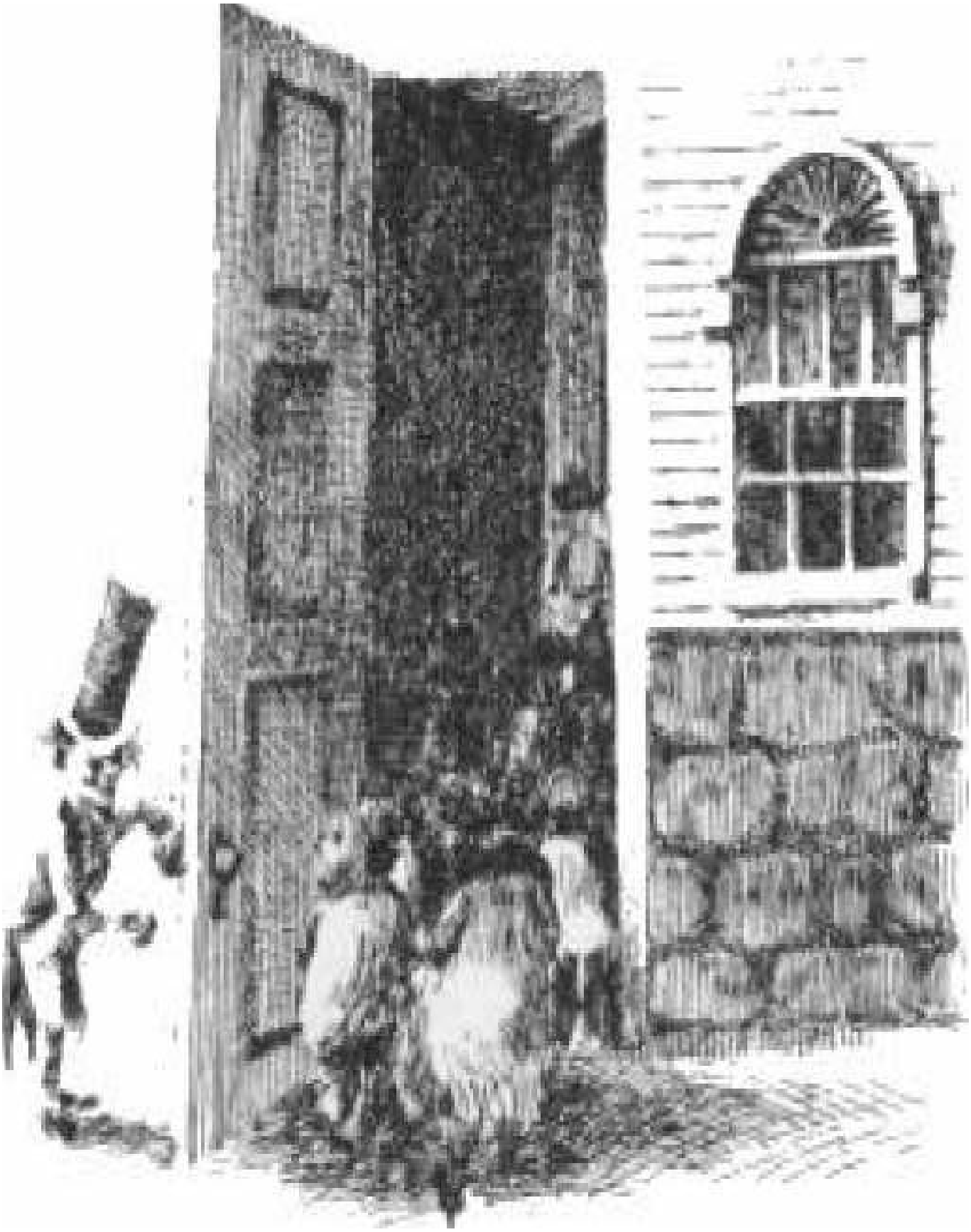
Ah, ne kadar zeki bir görünüşü vardı! Ne kadar hareketli ve hayat doluydu! Başını hızlı hızlı sallıyor ve sanki parlayan gözleriyle her şeyi kafasına yerleştiriyordu. Hareketlerinin çabukluğu bir sincabı andırıyordu, parktaki zeki bir yaşlı ve çevik sincabı.

Birden, karlar içinde komik bir dans yapmaya başladı ve kollarını iki yana açtı. Kapının yanında duran beş çocuğa gülümsedi ve onlara seslendi: «Hoşgeldiniz, küçük dostlarım! Hoşgeldiniz fabrikaya!»

Sesi çok ince ve gürdü. «Teker teker gelir misiniz, lütfen,» dedi, «ve ailelerinizi de birlikte getirin.

Sonra Altın Biletinizi gösterin ve adınızı söyleyin. Kim birinci?»

27

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Şişko oğlan hemen öne çıktı. «Ben Augustus Gloop,» dedi.

«Augustus!» diye bağırdı Bay Wonka, ellerini yakalayıp hızla sallayarak «sevgili oğlum, seni görmek ne güzel şey! Memnun oldum! Çok mutluyum! Bizimle birlikte olacağına çok seviniyorum. Ve bunlar da ailen mi? Ne güzel! Gelin! Gelin! Tamam! Kapıdan içeri girin!»

Bay Wonka da en az öbürleri kadar heyecanlıydı.

«Benim adım,» dedi ikinci çocuk kapıya yaklaşarak, «Veruca Salt.»

«Sevgili Veruca. Nasılsın? Seninle tanışmak ne güzel bir şey! İlginç bir adın var, değil mi? Her zaman Veruca'nın senin gibi ayaklarında siğiller olan bir kız olması gerektiğini düşünmüşümdür. Ama yanılıyorum, değil mi? O kürk manto içinde ne güzel görünüyorsun! Geldiğine çok sevindim! Çok heyecanlı bir gün olacak! Umarım eğlenirsin! Ama eğleneceğinden eminim! Biliyorum eğleneceksin! Baban mı?

Nasılsınız Bay Salt? Ve Bayan Salt? Sizleri tanıdığımdan dolayı çok memnunum. Evet bilet tamam!

Lütfen içeri girin!»

Öbür iki çocuk, Violet Beauregarde ve Mike Teavee idi. İkisi de ellerinde biletleriyle geldiler ve enerji dolu Bay Wonka onların da ellerini hızla sıktı.

En sonra ince sinirli bir ses fısıldadı, «Charlie Bucket!»

«Charlie,» diye bağırdı Bay Wonka. «Güzel, güzel, güzel! İşte buradasın! Sen biletini daha dün bulan çocuksun, değil mi? Evet, evet. Bu sabahki gazetelerde her şeyi okudum. Tam zamanında, sevgili oğlum! Çok sevindim! Sen de mutlusun! Ya bu? Büyükbaban mı? Sizinle tanıştığım için mutluyum, bayım!

Çok sevinçliyim! Sevinçten uçuyorum! Çok mutlu! Tamam! Harika! Şimdi herkes tamam mı? Beş çocuk?

Evet! İyi! Lütfen şimdi beni izler misiniz? Gezimiz başlamak üzere. Yalnız birbirinizden sakın ayrılmayın.

Lütfen kendinizi merak ettirmeyin! Bu koskoca fabrikada hiçbirinizi yitirmek istemem. Oh, hayır, asla!»

Charlie başını çevirip omuzunun üstünden geriye doğru baktığında demir giriş kapının yavaş yavaş

kapandığını gördü. Kalabalık hala birbirini itip kakıyor ve bağırışıyordu. Charlie son bir kez baktı onlara.

Sonra, kapılar gürültüyle kapandığı için dış dünyayla ilgili tüm görüntüler yitip gitti.

«İşte!» diye bağırdı Bay Wonka, grubun önünden hızla yürüyerek. «Bu büyük kırmızı kapıdan, lütfen! Tamam! İçersi sıcak ve güzeldir! Fabrikanın içini işçiler için hep sıcak tutarım. İşçilerim çok sıcak bir iklime alışıktırlar. Soğuğa dayanamazlar. Bu havada dışarı bir adım atsalar hepsi mahvolur!

Hepsi donarak ölür!»

«Ama kim bu işçiler?» diye sordu Augustus Gloop.

«Her şeyin sırası var, sevgili oğlum!» dedi Bay Wonka, Augustus'a gülümseyerek. «Sabırlı ol!

Gezerken her şeyi tek tek göreceksiniz! Hepiniz içeri girdiniz mi? İyi! Lütfen kapıyı kapatır mısınız?

Teşekkürler!»

Charlie Bucket, gözün alabildiğince uzayıp giden uzun bir koridorda buldu kendini. Koridor bir arabanın rahatlıkla geçebileceği kadar genişti. Duvarlar uçuk pembe, ışıklandırma ise hoş ve çok hafifti.

«Ne kadar güzel ve ılık!» diye fısıldadı Charlie.

28

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Biliyorum. Ve ne güzel bir koku!» dedi Büyükbaba Joe uzun, derin bir nefes alarak. Dünyadaki en güzel kokuların tümü sanki bu havanın içine karışmıştı - kavrulmuş kahve, yanık şeker, erimiş çikolata, nane şekeri, menekşe ve fındık ezmesi ve elma çiçeği ve karamel ve limon kabuğu kokuları...

Ve uzak bir yerlerden, büyük fabrikanın kalbinden, sanki dev bir makine korkunç bir hızla çarklarını döndürüyorrnuşçasma bir gürültü geliyordu.

«Şimdi bu,» dedi Bay Wonka, gürültüden daha yüksek bir sesle bağırarak, «ana koridordur.

Lütfen palto ve şapkalarınızı askıya asın ve benimle birlikte gelin. Bu taraftan! îyi! Herkes hazır mı? O

halde yürüyün! İşte gidiyoruz!» Mor kadife ceketinin kuyrukları uçuşarak en önde hızlı hızlı yürümeye başladı ve konuklar da hızla onu izlediler.

Aslında düşünürseniz oldukça kalabalık bir insan topluluğuydu. Dokuzu büyük, beşi çocuk tam ondört kişi. Yürürken birbirlerini iten, sağa sola bakarken birbirlerinin üstüne çıkan ve önlerindeki bu küçük adamı izlemeye çalışan bu insanları siz bir göz önüne getirin. «Haydi!» diye bağırdı Bay Wonka.

«Biraz hızlı lütfen! Eğer böyle oyalanırsanız bugün her yeri gezip göremeyiz!»

Kısa bir süre sonra, ana koridordan sağa dönerek biraz daha dar bir geçide saptı.

Sonra sola döndü.

Sonra yine sola.

Sonra sağa.

Sonra sola.

Sonra sağa.

Sonra sağa.

Sonra sola.

Burası her yöne giden geçitlerin bulunduğu büyük bir köstebek yuvası gibiydi.

«Sakın elimi bırakma, Charlie,» diye fısıldadı Büyükbaba Joe.

«Dikkat edin bütün geçitler nasıl da aşağıya doğru eğimli!» dedi Bay Wonka. «Şimdi yerin altına giriyoruz! Fabrikamdaki en önemli odalar yeraltında!»

«Neden?» diye sordu biri.

«O odalara yetecek kadar alan yok da ondan!» diye yanıtladı Bay Wonka. «Göreceğimiz gibi bu odalar korkunç büyüklüktedir! Futbol sahalarından daha geniştir! Bu odaların sığacağı büyüklükte bir ev dünyada henüz yok! Ama burada, yerin altında, istediğin kadar boş alan var. Hiç sınır yok - ne kadar genişlikte istersen.»

Bay Wonka sağa döndü.

Sola döndü.

Sonra yeniden sağa döndü.

Geçitlerin aşağı doğru eğimi yavaş yavaş artıyordu.

Birdenbire, Bay Wonka durdu. Önünde parlak metal bir kapı vardı. Herkes çevresine toplandı.

Kapının üstünde kocaman harflerle şöyle yazıyordu: Ç İ K O L A T A O D A S I

15

Çikolata Odası

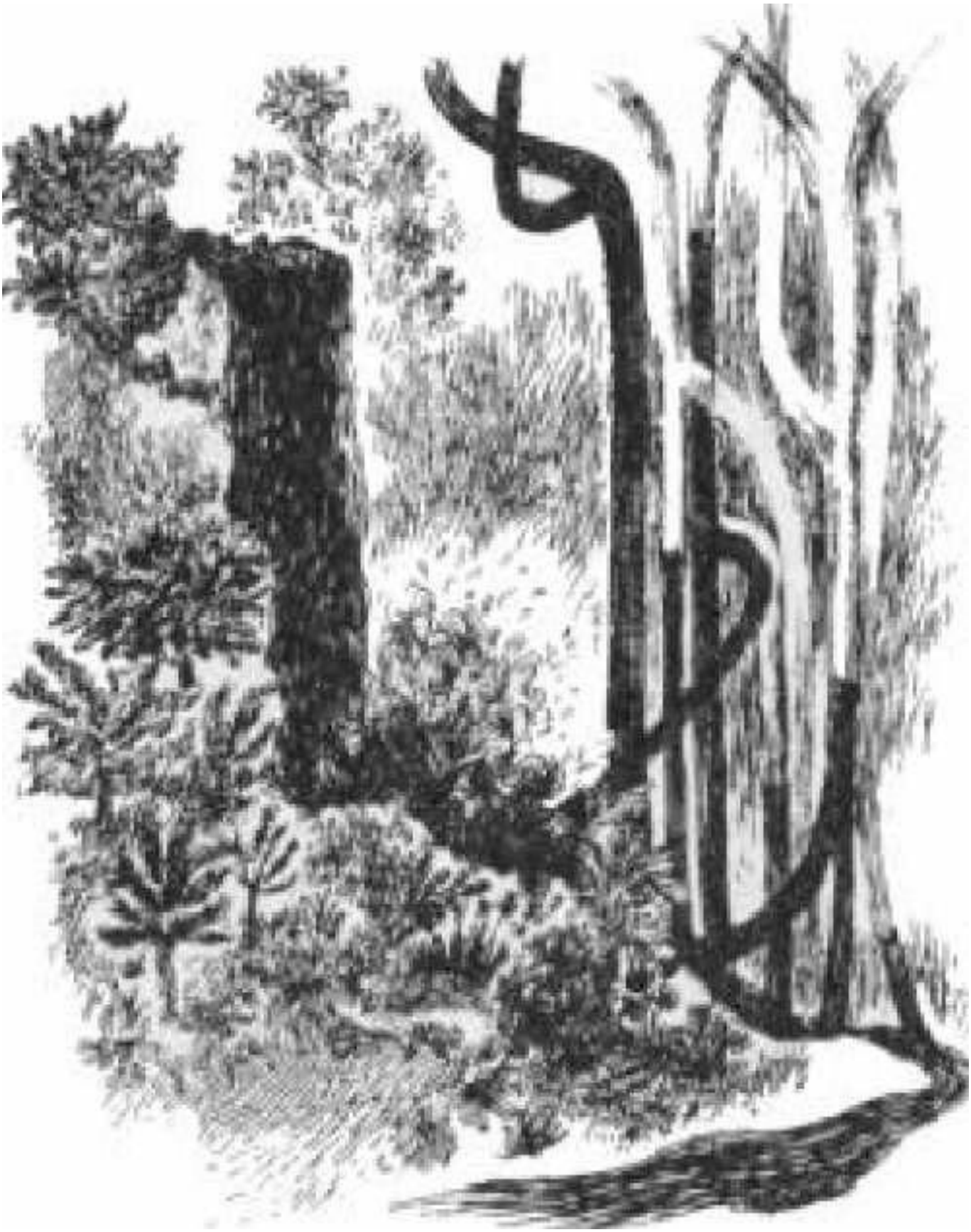
«Bu önemli bir odadır,» dedi Bay Wonka, ceketinin cebinden bir anahtar destesi çıkarıp, anahtarlardan birini deliğine sokarak. «Burası bütün fabrikanın beyni, yapılan bütün işin kalbidir! Ve

çok güzeldir! ısrarla söylüyorum, odalarımın hepsi birbirinden güzeldir! Fabrikalardaki pisliğe ve çirkinliğe dayanamam! Haydi içeri giriyoruz! Yalnız çok dikkat edin çocuklar! Aklınızı kaçırmayın! Çok heyecanlanmayın! Çok sakin olun!»

Bay Wonka kapıyı açtı. Beş çocuk ve dokuz büyük kendilerini içeri attılar - ve oh, gözlerinin önünde uzanan o ne görkemli bir görüntüydü!

Aşağıda uzanan şirin bir vadi görünüyordu. Vadinin iki yanı yemyeşil çimenlikti ve ortasından kahverengi bir nehir akıyordu.

29

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Nehrin ilersinde bir şelale - şelalenin ucunda da koca bir kaya vardı, bunun üstünden geçip, kaynamakta olan çalkantılı bir köpük ve serpintiler girdabına dökülüyordu.

Şelalenin altında (ve bu en şaşırtıcı görüntüydü), tavanın bir yerlerinden çıkıp nehrin içine giren bir yığın kocaman cam borular vardı. Borular gerçekten kocamandı! En azından bir düzine kadardı, nehirdeki kahverengi suyu emiyor ve bunu kimbilir nereye taşıyordu. Ve borular da camdan yapılmış

olduklarından içindeki sıvının baloncuklar yaparak akışı görülebiliyor ve şelalenin gürültüsünün ötesinde, boruların çalışırken hiç durmadan bu kahverengi suyu emişleri duyulabiliyordu.

Nehrin kıyısında ağaçlar ve çalılar uzanıyordu - yerlere kadar yatmış söğüt ağaçları ve kızılağaçlar ve pembe, kırmızı ve mor renkli çiçekleriyle açelyaya benzer bitki kümeleri, çimenlerin arasında ise binlerce düğün çiçeği vardı.

«Şurası!» diye bağırdı Bay Wonka dansederek ve altın toplu bastonuyla büyük kahverengi nehri göstererek. "Hep çikolatadandır! Nehrin her damlası en iyi kalitede eritilmiş sıcak çikolatadır. En iyi kalite! Tüm ülkedeki banyo küvetlerini dolduracak kadar çikolata var nehirde! Ve bütün yüzme havuzlarını! Fevkalade bir şey, değil mi? Ya şu borularıma bakın! Çikolatayı emerler ve fabrikanın hangi odasında çikolataya gereksinim varsa oraya taşırlar! Saatte binlerce galon, sevgili çocuklarım! Binlerce, binlerce galon!»

Çocuklar ve aileleri konuşamayacak kadar şaşırmışlardı. Hepsi afallamıştı şaşkına dönmüşlerdi.

Sersemlemişlerdi, gözleri kamaşmıştı. Bu inanılmaz şeylerin önünde ezilmiştiler sanki. Yalnız öylece durmuş, kımıldamadan bakıyorlardı.

«Bu şelale çok önemlidir!» diye sürdürdü konuşmasını Bay Wonka. «Çikolatayı karıştırır! Çalkalar!

Ezer ve döver! Yumuşak ve köpüklü yapar. Dünyada başka hiçbir fabrika çikolatayı böyle karıştırmaz! Bu iş için en iyi yol budur! Tek yol! Ya ağaçlarımı, beğendiniz mi?» dedi bastonuyla göstererek. «Ya şu güzel çiçeklerimi beğenmediniz mi? Çirkinlikten nefret ettiğimi söylemiştim! Tabii bunlar yenilebilir! Hepsi de değişik nefis şeylerden yapılmıştır! Çimenlerimi nasıl buldunuz? Ya düğün çiçeklerimi? Üstünde durduğunuz otlar, sevgili küçüklerim yeni keşfettiğim yumuşak bir nane şekerinden yapılmıştır! Bir sap koparın! Tadına bakın! Enfes şeyler!»

Herkes eğildi ve bir sap ot kopardı - tabii Augustus Gloop dışında, çünkü o, koca bir avuç ot koparmıştı.

Ve Violet Beauregarde, otu tatmadan önce, dünya rekoru kırmak için çiğnemeyi sürdürdüğü çikletini ağzından çıkardı ve kulağının arkasına yapıştırdı.

«Harika birşey!» diye fısıldadı Charlie. «Çok nefis bir tadı var, değil mi, Büyükbaba?»

«Bütün tarlayı yiyebilirim!» dedi Büyükbaba Joe ağzını zevkle şapırdatarak. «Bir inek gibi tarladaki bütün otları yiyebilirim!»

«Bir de düğün çiçeğini tadın!» dedi Bay Wonka. «Otlardan daha güzeldir.»

30

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Birdenbire bir çığlık yükseldi havaya. Bu, Veruca Salt'ın çığlığıydı. Korkuyla nehrin karşı kıyısını işaret ediyordu. «Bakın! Şuraya bakın!» diye çığlık attı. «O da ne? Hareket eden bir şey.

Yürüyor! Bu küçük bir insan! Küçük bir adam! Şelalenin altında!»

Herkes düğün çiçeği toplamayı bıraktı ve o yana bakmaya başladı.

«Evet haklı, Büyükbaba!» diye bağırdı Charlie.

«Küçük bir adam. Görebiliyor musunuz onu?»

«Görüyorum, Charlie!» dedi Büyükbaba Joe heyecanla.

Artık herkes hepbir ağızdan bağırıyordu:

Şimdi iki oldular.»

«Aman Tanrım, işte oradalar!»

«Hayır ikiden çoklar! Bir, iki, üç, dört, beş!»

«Ne yapıyorlar?»

«Nereden gelmişler?»

«.Kim bunlar?»

Çocuklar ve aileleri daha yakından görebilmek için iyice nehrin kıyısına yaklaştılar.

«Negarip şeyler!»

«Diz boyunu geçmezler!»

«Şu uzun komik saçlarına bakın!»

Küçük adamlar - orta büyüklükte bir oyuncak bebekten daha

büyük değillerdi - yaptıkları işi bıraktılar ve onlar da konuklara bakmaya başladılar. Aralarından biri çocukları gösterdi ve öbür dördünün kulağına birşeyler fısıldadı ve beşi birden kahkahalarla gülmeye başladı.

«Ama gerçek insan olamazlar!» dedi Charlie.

«Tabii ki hepsi gerçek insan,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Bunlar Umpa-Lumpalar.»

16

Umpa - Lumpalar

«Umpa-Lumpalar!» diye bağırdı herkes aynı anda. Umpa-Lumpalar!

«Lumpa ülkesinden getirttim,» dedi Bay Wonka gururlanarak.

«Ama böyle bir ülke yok ki,» dedi Bayan Salt.

«Özür dilerim, sevgili bayan, ama...»

«Bay Wonka,» diye bağırdı Bayan Salt. «Ben coğrafya öğretmeniyim...»

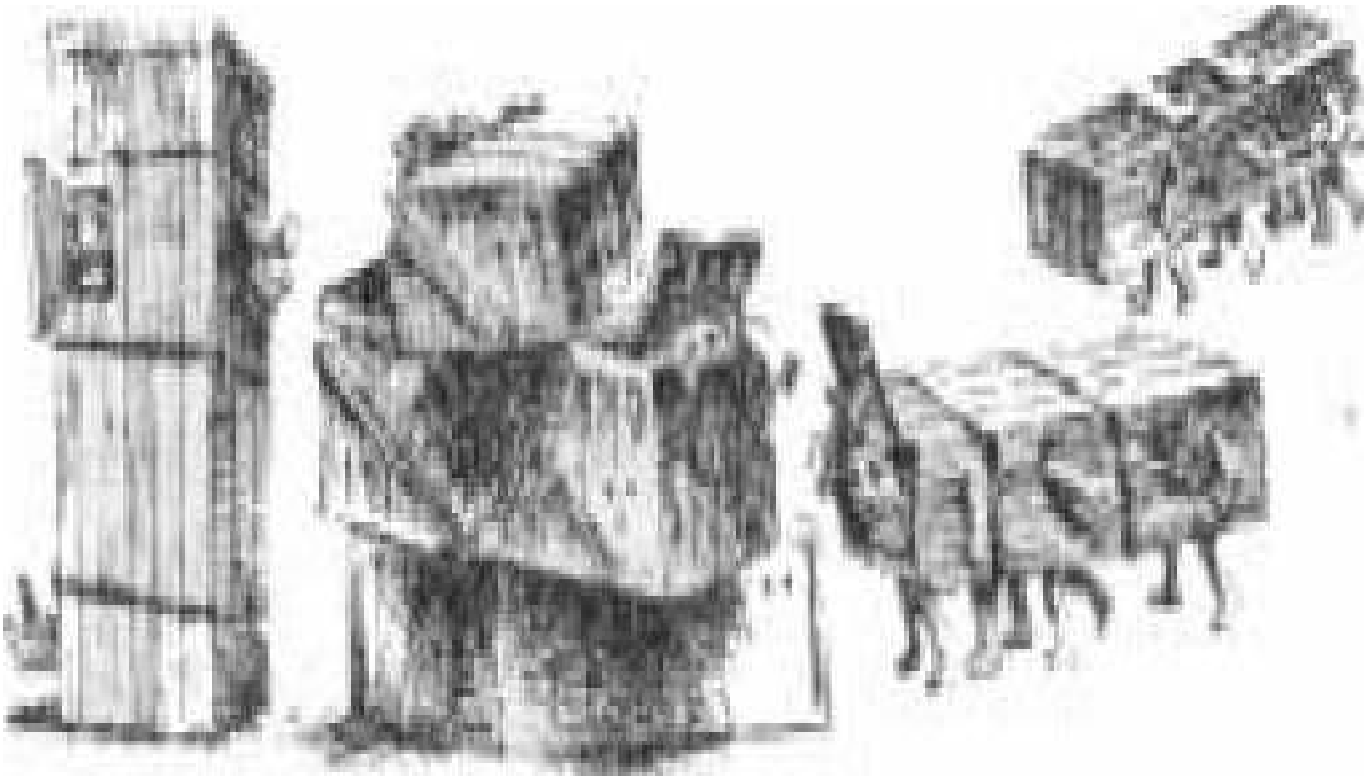
«O zaman biliyorsunuzdur,» dedi Bay Wonka. «Aman ne korkunç bir ülkedir! Dünyanın en tehlikeli yaratıklarıyla dolu balta girmemiş ormanlardan başka birşey yoktur bu ülkede - boynuzlu atlar, dev gergedanlar ve canavar karıncalar. Bir canavar karınca, sabah kahvaltısında on Umpa-Lumpa yiyebilir ve hemen ardından yemeklerine yardım için başka karıncalara koşabilir. Bu ülkeye gittiğimde, küçük Umpa-Lumpaları ağaçların tepesine yaptıkları evlerde yaşar buldum. Boynuzlu atlardan, dev

gergedanlardan ve canavar karıncalardan kurtulmak için bu evlerde yaşamak zorundaydılar. Ve neredeyse açlıktan öleceklerdi. İğrenç tadı olan yeşil tırtılları yerler, ve ağaç tepelerinde günün her saatini yeşil tırtıllarla birlikte yendiğinde daha lezzetli olabilecek başka şeyler aramakla geçirirlerdi. -

örneğin ağustos böceği, bunların hepsi çok kötü şeylerdi, ama yeşil tırtıllar kadar kötü olamazlardı.

31

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Zavallı küçük Umpa-Lumpalar! En sevdikleri yemek kakao çekirdekleriydi. Ama hiç bulamazlardı! Yılda bir kez üç yada dört kakao çekirdeği bulan bir Umpa-Lumpa çok şanslı sayılırdı. Aman yarabbi, ne kadar düşkünler şu kakao çekirdeklerine! Her gece rüyalarında kakao çekirdekleri görüp, bütün gün ondan söz ederlerdi. Bir Umpa-Lumpaya yalnız bir kez «kakao» sözcüğünü söylemeniz, hemen ağzını şapırdatıp yalanmaya başlaması için yeterlidir. Tüm çikolatalar, kakao ağacında yetişen kakao çekirdeğinden yapılır.

Kakao çekirdeği olmadan çikolata yapamazsınız. Kakao çekirdeği çikolatadır. Ben, sevgili çocuklarım, Umpa-Lumpaların bu yiyecek için çıldırdıklarını keşfeder keşfetmez, ağaçların tepesine kurdukları köye tırmandım ve kabile şefinin evinin

kapısından kafamı uzattım. Açlıktan ölmek üzere olan zavallı sıska adam, yere oturmuş elinde tuttuğu bir kase ezilmiş tırtılı yemeye çalışıyordu. 'Bakar mısınız,' dedim (tabi İngilizce değil de onların dilinde, yani Umpa-Lumpaca konuştum), 'eğer siz ve bütün halkınız benim ülkeme gelip, fabrikamda çalışacak olursanız, istediğiniz kadar kakao çekirdeği yiyebilirsiniz!

Depolarımda bunlardan dağlar kadar var! Her yemekte yiyebilirsiniz! Bıkana kadar yiyin. Dahası eğer isterseniz ücretlerinizi bile kakao çekirdeği olarak ödeyebilirim!'

«'Gerçek mi söylediklerinizi?' diye sordu Umpa-Lumpaların şefi yerinden doğrularak.

«'Tabi gerçekten söyledim,' dedim. 'Ve çikolata da yiyebilirsiniz. Çikolatanın kakao çekirdeğinden daha güzel tadı vardır, çünkü içine süt ve şeker katılır.'

«Küçük adam sevinç içinde havaya fırladı ve elindeki kaseyi pencereden dışarı fırlattı. 'Harika bir iş!' diye bağırdı. 'Haydi gidelim!'

«Böylece Umpa-Lumpa kabilesindeki her kadını, erkeği ve çocuğu gemiye koyup buraya getirdim.

Çok kolay oldu bu. Hepsini üstlerine delik açtığım tahta sandıklara koydum, böylece güven içinde geldiler. Hepsi de çok iyi birer işçi. Şimdi tümü İngilizce öğrendi. Dans ve müziği çok seviyorlar. Hep şarkı söylerler. Umarım bugün zaman zaman şarkı söylediklerini duyarsınız. Ama sizi uyarmalıyım, biraz haylazdırlar. Şaka yapmasını severler. Hâlâ üstlerine ormanda giydiklerinin aynısını giyiyorlar. Bunda da ısrar ediyorlar. Nehrin karşı kıyısında gördüğünüz adamlar, geyik derisi giyer.

Kadınlar yaprak takar, çocuklarsa hiçbir şey giymezler. Kadınlar her sabah taze yaprak kullanırlar...»

«Baba!» diye bağırdı Veruca Salt (hani her istediğini elde eden kız). «Baba! Bir Umpa-Lumpa isterim! Hemen şimdi! Eve götürmek istiyorum! Hadi Baba! Bana bir Umpa-Lumpa al!»

32

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Şimdi, şimdi bebeğim!» dedi babası, «Bay Wonka'nın sözünü kesmeyelim.»

«Ama ben bir Umpa-Lumpa istiyorum!» diye çığlık çığlığa bağırmaya başladı Veruca Salt.

«Tamam, Veruca, tamam! Ama şu an alamam. Lütfen sakin ol. Gün bitmeden sana bir tane alırım.»

«Augustus!» diye bağırdı Bayan Gloop. «Augustus, tatlı bebeğim, öyle yapmasan daha iyi olur.»

Tahmin edebileceğiniz gibi Augustus Gloop nehrin kıyısına diz çökmüş ve eritilmiş sıcak çikolatayı hiç nefes almadan yalıyordu.

17

Augustus Gloop Borunun İçine Gidiyor

Bay Wonka arkasını dönüp de Augustus Gloop'un yaptığını görünce çığlık attı, «Oh, hayır! Lütfen, Augustus, lütfen! Yalvarırım yapma. Çikolatama insan eli değmemeli.»

«Augustus!» diye bağırdı Bayan Gloop. «Adamın söylediklerini duymadın mı? Hemen gel o nehrin kenarından!»

«Hayatımda böyle nefff-fis bir şey yememiştim!» dedi Augustus, annesine ve Bay Wonka'ya aldırış etmeksizin. «Hey, şunu rahat rahat içmek için kova olsa!»

«Augustus,» diye bağıran Bay Wonka yerinde zıplıyor ve elindeki bastonu havada sallıyordu.

«Hemen buraya gelmelisin. Çikolatamı kirletiyorsun!»

«Augustus!» diye bağırdı annesi.

«Augustus!» diye bağırdı babası.

Ama Augustus, koca midesinin sesinden başka bir ses duymuyordu. Şimdi boylu boyunca yere yatmış, başını nehrin içine sarkıtmış ve bir köpek gibi çikolatayı yalıyordu.

«Augustus!» diye bağırdı annesi. «Ülkedeki belki bir milyon insana şu pis nezleni geçireceksin!»

«Dikkat et, Augustus!» diye bağırdı babası. «Çok eğiliyorsun.»

Bay Gloop çok haklıydı. Birden acı bir haykırış duyuldu ve 'clup', Augustus Gloop nehirdeydi. Ve bir saniye içinde kahverengi suyun altında yitip gitti.

«Kurtarın onu,» diye bağıran Bayan Gloop'un yüzü bembayaz olmuştu ve elindeki şemsiyeyi sallıyordu. «Boğulacak! Yüzmesini bilmez oğlum! Kurtarın onu! Kurtarın onu!»

«Aman tanrım,» dedi Bay Gloop, «ben atlayamam ki o pis yere! Üstümde en iyi kılığım var!»

Augustus Gloop, yüzü çikolatayla boyanmış halde suyun üstünde bir kez daha göründü. «İmdat! İmdat!»

diye bağırdı. «Çıkarın beni buradan!»

«Orada öyle dikilip durmasana!» diye bağırdı Bayan Gloop kocasına. «Birşeyler yap!»

«Yapıyorum,» dedi Bay Gloop ceketini çıkarıp çikolatanın içine atlamaya hazırlanırken. Ama o hazırlanırken, kazaya uğrayan çocuk, nehrin ucuna giren borulardan birinin ağzına doğru sürükleniyordu.

Sonra birden, çikolatayı emen boru hızla çocuğu da içine çekti.

Kıyıdakiler hiç nefes almadan olup biteni izliyordu.

«İşte orada!» diye bağırdı birisi boruyu göstererek.

Tabii borular camdan yapıldığından, Augustus Gloop'un fişek gibi borunun içinde yükselişi görülüyordu.

«İmdat! Cinayet! Polis yok mu?» diye bağırdı Bayan Gloop. «Augustus hemen geri dön! Nereye gidiyorsun?»

33

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Ben de merak ediyorum doğrusu,» dedi Bay Gloop, «bu borular bir insan geçebilecek kadar nasıl böyle geniş olabilir?»

«O kadar geniş değil,» dedi Charlie Bucket. «Bakın! Yavaşladı!»

«Evet,» dedi Büyükbaba Joe.

«Sıkışacak!» dedi Charlie.

«Sanıyorum öyle!» dedi Büyükbaba Joe.

«Olamaz, sıkıştı bile!» dedi Charlie.

«Koca göbeği sığmadı tabii!» dedi Bay Gloop.

«Bütün boruyu tıkadı!» dedi Büyükbaba Joe.

«Boruyu kırın!» diye çığlık attı Bayan Gloop, hala şemsiyesini sallıyordu. «Augustus hemen oradan gel!»

Aşağıdakiler borunun içinde durmadan çikolatanın aktığını ve Augustus'un altında biriktiğini görüyorlardı. Biriken çikolata korkunç basınç yapıyordu. Birden biriken çikolata yığını Augustus Gloop'u silah namlusundan fırlayan mermi gibi fırlattı.

«Gözden kayboldu!» diye bağırdı Bayan Gloop. «Boru nereye gidiyor? Çabuk? İtfaiyeye haber verin!»

«Sakin olun!» dedi Bay Wonka. «Sakin olun, sevgili bayan, sakin olun! Oğlunuz tehlikede değil.

İnanın tehlike yok! Augustus küçük bir gezintiye çıktı, hepsi bu. Çok ilginç küçük bir gezi. Bu geziden sapasağlam dönecektir, hiç merak etmeyin.»

«Nasıl sapasağlam geri dönebilir?» diye bağırdı Bayan Gloop âdeta hırlayarak. «Beş saniye sonra çikolata şekerlemelerinin içinde olacak!»

«Olanaksız!» diye haykırdı Bay Wonka. «Düşüncesi bile olanaksız! Olamaz! Saçma! Nasıl olur da o şekerlemelerin içine girer!»

«Niye giremezmiş, sorabilir miyim?» diye bağırdı Bayan Gloop.

«Çünkü bu borular şekerleme odasına gitmiyor,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Augustus'un içine girdiği bu boru, üstü çilek - tadında çikolata kaplı şekerlemelerin yapıldığı odaya gider...»

«O halde üstü çilek-tadında çikolata kaplı şekerleme olacak!» diye bağırdı Bayan Gloop. «Zavallı Augustus'um! Yarın sabah onu ülkenin her yanında satacaklar!»

«Doğru,» dedi Bay Gloop.

«Biliyorum, doğru olduğunu,» dedi Bayan Gloop.

«Şaka olmaktan çıktı bu iş,» dedi Bay Gloop.

«Bay Wonka hiç de öyle düşünmüyor,» diye bağırdı Bayan Gloop. «Şuna bakın. Nasıl da gülüyor!

Benim oğlum borunun içinde giderken sen ne cesaretle böyle gülebiliyorsun! Canavar herif!» diye çığlık atan Bayan Gloop, sanki üzerine yürüyüp dövecek gibi şemsiyesini Bay Wonka'ya

doğru hırsla sallıyordu.

«Sen buna şaka mı diyorsun? Oğlumu böyle borularında emerek Şekerleme Odasına götürmek sence şaka mı?»

«İnanın ki oğlunuz güvence altında,» dedi Bay Wonka hafif gülümseyerek.

«Çikolatalı şekerleme olacak,» diye haykırdı Bayan Gloop.

«Asla!» dedi Bay Wonka.

34

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

«Tabii olacak!» dedi Bayan Gloop.

«İzin vermeyeceğim!» dedi Bay Wonka.

«Neden?» diye sordu Bayan Gloop.

«Çünkü tadı bozulur,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Bir düşünün! üstü Augustus tadında çikolatalı şekerleme! Kimse böyle bir şekerlemeyi almaz!»

«Kesinlikle alır» diye bağırdı Bay Gloop öfkeyle.

«Böyle bir şeyi duymak bile istemiyorum,» diye feryat etti Bayan Gloop.

«Ben de,» dedi Bay Wonka. «Ve size söz veriyorum, bayan, sevgili oğlunuz güvence altında olacaktır.»

«Güvence altında olacaksa, şimdi nerede?» diye sordu Bayan Gloop. «Beni hemen yanına götürün.»

Bay Wonka olduğu yerde durdu ve parmağını üç kez şaklattı: şak, şak, şak.

Birdenbire bir Umpa-Lumpa, yerden fışkırmışcasına yanında beliriverdi.

Umpa-Lumpa yerlere kadar eğilip selam verirken güzel beyaz dişlerini göstererek gülümsedi.

Teni pembe-beyaz, uzun saçları altın sarısıydı ve başı tam Bay

Wonka'nın dizine geliyordu. Sırtında her zaman giydikleri geyik derisi vardı.

«Şimdi beni dinle!» dedi Bay Wonka küçük adama bakarak «Bay ve Bayan Gloop'u Şekerleme Odasına götürmeni ve oğulları Augustus'u bulmalarına yardım etmeni istiyorum. Şu borunun içine girdi az önce.»

Umpa-Lumpa Bayan Gloop'a baktı ve aynı anda kahkahalarla gülmeye başladı.

«Sus bakalım!» dedi Bay Wonka. «Kendine hakim ol! Bayan Gloop bunun komik bir şey olduğunu düşünmüyor.»

«Evet aynen öyle,» dedi Bayan Gloop.

«Hemen Şekerleme Odasına git!» dedi Bay Wonka Umpa-Lumpaya, «ve oraya gider gitmez, eline büyük bir sopa al ve çikolata karıştırma fıçısının içine daldır. Eminim çocuğu orada bulacaksın. Ama çok dikkatli bak! Acele etmelisin! Eğer onu çikolata karıştırma fıçısının içinde uzun zaman bırakacak olursan, şekerlemelerin kaynadığı kazana düşebilir ve işte o zaman felaket olur, değil mi? Şekerlemem yenemez hale gelir!»

Bayan Gloop kızgınlıktan çığlık attı.

«Şaka ediyorum,» dedi Bay Wonka, eliyle güldüğünü gizleyerek. «Öyle demek istemedim. Özür dilerim. Çok üzgünüm. Gülegüle Bayan Gloop ve Bay Gloop! Gülegüle. Sonra görüşürüz...»

Bay ve Bayan Gloop küçük yol göstericileriyle birlikte hızla uzaklaşır uzaklaşmaz, nehrin karşı kıyısında duran beş Umpa-Lumpa birden oldukları yerde çılgınca zıplamaya, dansetmeye ve küçük 35

davullarını çalmaya başladılar. «Augustus Gloop!» diye şarkı söylemeye başladılar. «Augustus Gloop!

Augustus Gloop! Augustus Gloop!»

«Büyükbaba!» diye bağırdı Charlie. «Dinle Büyükbaba! Ne yapıyor bunlar?»

«Şışştt!» diye fısıldadı Büyükbaba Joe. «Sanırım şarkı söyleyecekler!»

Şöyle diyorlardı şarkılarında Umpa-Lumpalar:

Augustus Gloop!

Augustus Gloop! Augustus Gloop!

Koca obur budala!

Daha ne kadargözyumarız bu canavara.

Böyle yiyip içmesi, neyi bulsa yutmasına

Neyi ne kadar isterse istesin bu adam

İnanın ki hiçbirini yapamam!

Ne kadar yaşarsa yaşasın bu domuz,

Bütün kalbimizle inanıyoruz

Güldürmemiştir kimsenin yüzünü

Onun için dinlemez kimse sözünü.

Böyle durumlarda ne yaparız

Adamı tepetaklak atarız,

Yumurcağı yavaşça alırız

Ve öyle bir şekle sokarız

Ki bu güldürür hepimizi -

Bir bebek yada bir top örneğin,

Bir misket yada bir salıncaklı at gibi.

Bu iğrenç çocuk, tabii ki,

Anlatılmayacak kadar rezil,

Ve aynı zamanda obur ve aptal,

Ağzımızda bıraktı

Bu mide bulandırıcı tadı,

Çıkarmak için ağzımızdan tadların en korkuncunu, Seçtik hem hiç düşünmeden yolumuzu.

'Haydi!' diye bağırdık, 'Tam zamanıdır işte

Göndermek için onu borunun içine!

O artık gitmeli! Bu iş de gerçekleşmeli!'

Ve hemen kendisi de görmeli

Gittiği odanın içindeki

Olan bütün komiklikleri.

Ama çocuklar sakın üzülmeyelim;

Augustus Gloop 'u incitmeyelim,

Tabii hepimiz kabul ediyoruz ki,

Bu çocuk birazcık değişmeli

Yükselirken şekerleme makinesinin içinde:

Dönmeyecek bir daha eski haline.

Hızla dönerken koca çarklar,

Gürültüyle onları izler dev bantlar.

Yüz tane bıçağı iyice bileriz;

Sonra şeker, krema ve baharat ekleriz;

Haşlarız onu bir dakika kadar,

Ta ki iyice emin oluncaya kadar

Bütün terbiyesizlikler ve bütün oburluklar

Aynı anda birlikte kaybolacaklar.

İşte bakın geliyor!

Ve bir mucize oluyor!

36

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Bu çocuk asla daha önceleri

Kimse tarafından böyle sevilmem işti,

Bu sevimsiz obur çocuk

Şimdi seviliyor pek çok!

Çünkü doğmamıştır daha anasının karnından

Nefret eden böyle nefis bir parça çikolatadan!

«Size şarkı söylemesini severler demiştim!» dedi Bay Wonka. «Ne tatlı şeyler! Ne sevimli şeyler, değil mi? Ama söylediklerinin tek sözcüğüne bile inanmayın. Bunların hepsi çok saçma!»

«Umpa-Lumpalar gerçekten şaka mı yapıyorlar, Büyükbaba?» diye sordu Charlie.

«Tabii ki şaka yapıyorlar,» diye yanıtladı Büyükbaba Joe «Şaka yapıyor olmalılar. Yada en azından şaka yaptıklarını umuyorum. Ya sen?»

18

Çikolata Nehrinin Aşağılarında

«Haydi gidelim!» dedi Bay Wonka. «Çabuk olalım! Sizi yandaki odaya götüreceğim şimdi! Ve lütfen Augustus Gloop için tasalanmayın. Yıkanıp paklanıp çıkacak oradan. Hep böyle yaparlar. Gezimizin bu bölümünü kayıkla yapacağız. İşte kayık

geliyor! Bakın!»

Bu büyük çikolata nehrinin üstünde koca bir sis tabakası yükseliyordu. Sisin içinden birdenbire son derece görkemli pembe bir kayık belirdi. Eski Viking kayıklarını andıran çok uzun bir kayıktı.

Üstündeki pembe boya öylesine parıldıyordu ki insan bir an kayığın pembe camdan yapılmış olduğunu sanıyordu. Kayığın her iki yanından çok sayıda kürek sarkıyordu, kayık yaklaşınca kıyıdakiler her küreği en az on Umpa-Lumpanın çektiğini hayretle gördüler.

«Bu benim özel yatım!» diye bağırdı Bay Wonka mutluluktan gözlerinin içi parlayarak. «Onu, düşünemeyeceğiniz kadar çok kaynatılmış şekeri oyarak yaptım! Çok güzel, değil mi? Bakın nehri nasıl da yararak geliyor!»

Kaynamış-şekerden parlak pembe kayık, nehrin kıyısına vardı. Yüz Umpa-Lumpa küreklerini bıraktı ve konuklara bakmaya başladılar. Sonra birdenbire yalnız kendilerinin bildiği bir nedenle, kahkahalarla gülmeye başladılar.

«Komik bir şey mi var?» diye sordu Violet Beauregarde.

«Onlara aldırmayın!» diye bağırdı Bay Wonka. «Onlar her zaman böyle gülerler. Her şeyde komik bir yan bulurlar. Kayığa atlayın hepiniz. Haydi çabuk olun!»

37

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Herkes kayığa girer girmez, Umpa-Lumpalar kayığı kıyıdan

uzaklaştırıp hızla küreklere asıldılar.

Hey sen, Mike Teavee!» diye bağırdı Bay Wonka. «Lütfen kayığı yalamayı bırak. Sonra yapış yapış olur.»

«Baba,» dedi Veruca Salt, «ben de böyle bir kayık isterim! Tıpkı Bay Wonka'nınki gibi kaynamış-

şekerden büyük, pembe kayık al bana! Ve kayığın küreklerini çekecek bir sürü Umpa-Lumpa istiyorum ve bir çikolata nehiri istiyorum, istiyorum... istiyorum...»

«Poposuna bir tekme istiyor,» dedi Büyükbaba Joe, Charlie'ye. Yaşlı adam kayığın arkasında oturuyordu, Charlie Bucket'de hemen yanıbaşındaydı. Charlie, Büyükbabasının kemikli zayıf elini sımsıkı tutuyordu. Çok heyecanlıydı. Şimdiye kadar gördüğü her şey -büyük çikolata nehiri, şelale, dev cam borular, şeker çiçekler, Umpa-Lumpalar, güzel pembe kayık ve hepsinden çok, Bay Willy Wonka'nın kendisi- o kadar şaşırtıcıydı ki, artık başka şaşılabilecek bir şeyin olup olamayacağını merak ediyordu.

Şimdi nereye gidiyorlardı? Ne göreceklerdi? Bu odada neler olacaktı?

«Ne kadar olağanüstü, değil mi?» dedi Büyükbaba Joe, Charlie'ye gülümseyerek.

Charlie başını salladı ve yaşlı adama güldü.

Birdenbire, Charlie'nin öte yanında oturan Bay Wonka, kayığın içinden kulplu bir bardak aldı, nehre daldırıp doldurdu ve Charlie'ye uzattı.

«İç,» dedi. «Gerekli bu sana. Baksana ne kadar zayıfsın. Neredeyse açlıktan öleceksin!»

Sonra Bay Wonka ikinci bir bardak daha doldurdu ve onu da Büyükbaba Joe'ya verdi. «Siz de,» dedi.

«İskeletiniz çıkmış. Ne oldu size böyle? Son günlerde evinize yiyecek bir şey girmedi mi?»

«Eh, öyle sayılır,» dedi Büyükbaba Joe.

Charlie bardağı ağzına götürdü ve ılık çikolata boğazından aç midesine akar akmaz bütün bedeni tepeden tırnağa kadar zevkten titredi ve her yanını mutluluk kapladı.

«Beğendin mi?» diye sordu Bay Wonka.

«Evet, nefis!» dedi Charlie.

«Bugüne kadar yediğim en güzel çikolata!» dedi Büyükbaba Joe ağzını şapırdatarak.

«O gördüğünüz şelalede karıştığı için böyle güzel,» diye yanıtladı Bay Wonka.

Kayık hızla ilerliyordu. Nehir de giderek daralıyordu. İlerde bir çeşit karanlık tünel vardı -

kocaman bir boruya benzeyen yuvarlak bir tünel- ve nehir tünele doğru akıyordu. Ve tabii kayık da tünele doğru gidiyordu! «Küreklere asılın!» diye bağırdı Bay Wonka, kayığın içinde zıplayıp bastonunu havada sallayarak. «Son hızla ileri!» Ve Umpa-Lumpalar son hızla küreklere asılınca kayık karanlık tünelin içine girdi ve bütün yolcular korkuyla bağırdılar.

«Bu zifiri karanlıkta yolu nasıl görecek bu adamlar?» diye çığlık attı Violet Beauregarde.

«Nereye gittiklerini bilmelerine gerek yok!» diye bağırdı Bay Wonka kahkahalarla gülerek.

«Asla hiçbiri bilmiyor

Kayık hangi yöne gidiyor!

Kürekleri hangi yöne çekiyorlar,

Nehir hangi yöne akıyor!

En ufak bir ışık bile görünmüyor,

Demek ki büyük bir tehlike geliyor,

Çünkü kürekler durmamacasına çekiliyor,

Ve hepsi adı gibi biliyor,

Bu kayık hiçbir yerde durmuyor...»

«Bu adam neler saçmalıyor böyle?» diye bağırdı babalardan biri, öbürleri de onun bu endişesine katıldılar. «Deli bu adam!» diye bağırdılar.

«Deli bu adam!»

«Kaçık bu adam!»

«Zırdeli bu adam!»

«Çatlak bu adam!»

«Tımarhane kaçkını bu adam!»

«Tahtası eksik bu adamın!»

«Kafadan çatlak bu adam!»

«Ahmak bu adam!»

38

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Dengesiz bu adam!»

«Çılgın bu adam!»

«Manyak bu adam!»

«Akıl hastası bu adam!»

«Hayır, değil!» dedi Büyükbaba Joe.

«Işıkları yakın!» diye bağırdı Bay Wonka. Birdenbire ışıklar yandı ve tünel pırıl pırıl aydınlandı.

Charlie dev bir boru içinde olduklarını gördü ve borunun yukarı kıvrılan duvarları bembeyaz ve tertemizdi. Çikolata nehri borunun içinde çok hızlı akıyordu. Umpa-Lumpalar küreklere öyle çılgın gibi asılmışlardı ki, kayık yıldırım gibi ilerliyordu nehirde. Bay Wonka kayığın arkasında zıplıyor ve kürekçilere durmadan daha hızlı çekmelerini söylüyordu. Çikolata nehrinin üstünde pembe bir kayıkla beyaz bir tünelin içinden hızla akmaktan çok hoşlandığı belliydi. Ellerini çırpıyor, gülüyor ve onların da en az kendisi kadar eğlendiklerini görmek için

gözlerini konukların üstünde tek tek dolaştırıyordu.

«Bak, Büyükbaba!» diye bağırdı Charlie. «Duvarda bir kapı var.» Bu yeşil bir kapıydı, tünelin duvarına yapılmıştı ve tam nehir suyu düzeyindeydi. Kapının önünden hızla geçerken üstündeki yazıyı ancak okuyabildiler: 54 NUMARALI DEPO, yazıyordu. BÜTÜN KREMALAR - SÜTLÜ KREMA, ÇALKALANMIŞ

YUMURTALI KREMA, MENEKŞE KOKULU KREMA, KAHVE KREMASI, ANANASLI KREMA, VANİLYALI KREMA VE SAÇ KREMASI.

«Saç kreması mı?» diye bağırdı Mike Teavee. «Saç kreması nasıl kullanılır?»

«Küreklere asılın!» dedi Bay Wonka. «Saçma sorularla yitirilecek zamanımız yok!»

Siyah bir kapının önünden hızla geçtiler. 71 NUMARALI DEPO, yazılıydı. KAMÇILAR - HER

TÜRLÜ VE HER BOYDA.

«Kamçılar mı?» diye bağırdı Veruca Salt. «Aman tanrım, bu kamçıları ne için kullanıyorsunuz?»

«Tabii ki kremaları kamçılamak için,» dedi Bay Wonka. «Kamçı olmadan kremaları nasıl çırpabilirsiniz? Çırpılmış krema, kamçıyla çırpılmamışsa, çırpılmış krema değildir. Tıpkı geceyarısı ormandan çalınmamış bir yumurtanın en iyi pişen yumurta olamayacağı gibi; Haydi, asılın küreklere!

Yine hızla önünden geçtikleri sarı bir kapının üstünde de şöyle yazıyordu: 77 NUMARALI DEPO - TÜM

ÇEKİRDEKLER, KAKAO ÇEKİRDEĞİ, KAHVE ÇEKİRDEĞİ, PELTE ÇEKİRDEK VE İ Ç İ GEÇMİŞ

ÇEKİRDEK.

«İçi geçmiş çekirdek mi?» diye bağırdı Violet Beauregarde.

«Sen de içi geçmiş bir çekirdeksin!» dedi Bay Wonka. «Tartışacak zamanımız yok! Dayanın küreklere, dayanın!» Ama beş saniye sonra parlak kırmızı bir kapı göründüğünde, Bay Wonka altın topuzlu bastonu havada sallayarak bağırdı, «Kayığı durdurun!»

20

Keşif Odası Tükenmez Şekerler ve Tereyağlı Şekerleme Saçı Bay Wonka «Kayığı durdurun!» diye bağırdığında, Umpa-Lumpalar hemen küreklere sımsıkı yapışıp suya dik tuttular ve kayık zınk diye durdu.

Umpa-Lumpalar kayığı kırmızı kapıya doğru cektiler. Kapının üstünde şöyle yazıyordu: KEŞİF

ODASI -ÖZEL- GİRMEYİN. Bay Wonka cebinden bir anahtar çıkardı, kayıktan eğilerek anahtarı deliğe soktu.

«Burası fabrikanın en önemli odasıdır!» dedi. «Benim en gizli bütün keşiflerim burada hazırlanır ve kaynatılır. Yaşlı Fickelgruber bu odaya üç dakikacık girebilmek için bütün ön dişlerini vermeye razıdır! Prodnose ve Slugworth ve bütün öbür adi çikolatacılar da nelerini vermezler! Ama şimdi, beni dinleyin. İçeriye girdiğinizde hiç karışıklık istemiyorum! Hiçbir şeyi tutmak ve tatmak yok! Kabul mü?»

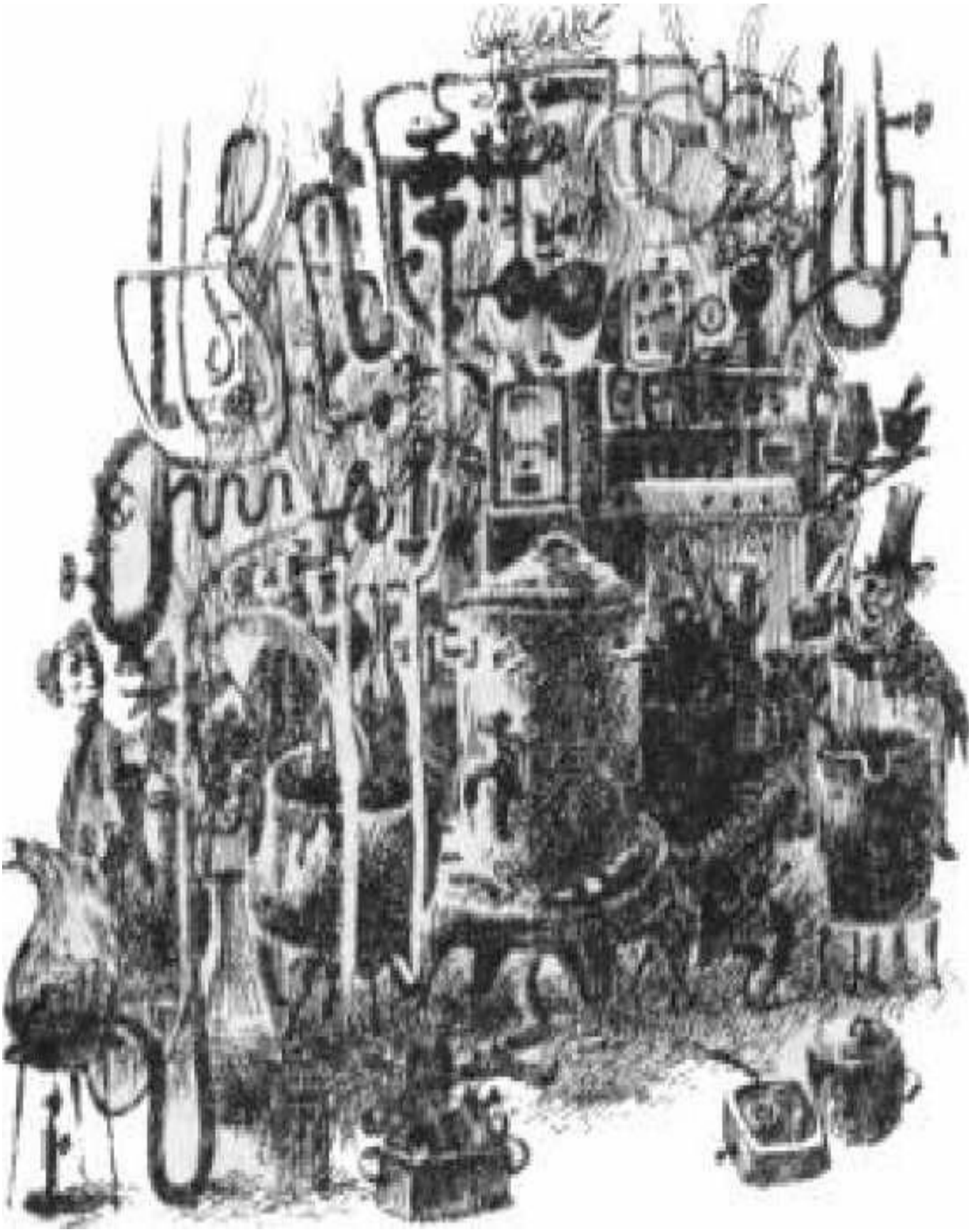
«Kabul, kabul!» diye bağırdı çocuklar. «Hiçbir şeye

dokunmayacağız!»

«Şimdiye kadar,» dedi Bay Wonka, «hiç kimse hatta bir tek Umpa-Lumpa bile buraya girmemiştir!» Odanın kapısını açtı ve kayıktan atlayarak odaya girdi. Dört çocuk ve aileleri onu izlediler.

«Hiçbir şeye elinizi sürmeyin!» diye bağırdı Bay Wonka. «Ve hiçbir şeyi kırmayın!»

39

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Charlie Bucket gözlerini dikmiş odaya bakıyordu. Burası sanki bir büyücünün mutfağıydı! Büyük sobaların üstünde siyah metal kazanlar kaynıyor, çaydanlıklar fokurduyor, tavalar cızırdıyor, garip demir makinalar sakırdıyordu ve bütün duvarlardan ve tavandan borular geçiyordu. Ve oda duman, buhar ve nefis kokularla doluydu.

Bay Wonka, birdenbire her zamankinden daha çok heyecanlandı. Bu odayı bütün öbür odalardan daha çok sevdiği hemen belli oluyordu. Saplı tencerelerin ve makinelerin arasında öyle zıplıyordu ki, sanki Noel hediyeleri arasında önce hangisini açacağına karar veremeden dolanıp duranı bir çocuğa benziyordu. Büyük bir tencerenin kapağını kaldırdı ve kokladı; sonra koşup gitti, yapışkan sarı bir maddeyle dolu olan bir fıçıya parmağını soktu ve tadına baktı; sonra adeta kayarak makinalardan birinin yanına gitti, altı yedi düğmeyi sağa, sola çevirdi; sonra büyük bir merakla kocaman bir fırının cam kapısından içeri baktı ve birden büyük bir mutlulukla ellerini çırptı ve parmaklarını şaklattı. Sonra küçük parlak renkli ve durmadan pat-pat-pat-pat-pat diye ses çıkaran bir makinenin yanına gitti. Makineden, her pat sesi çıktığında yerdeki sepete büyük yeşil yuvarlaklar düşüyordu. Tıpkı birer misket gibiydiler.

«Tükenmez şekerler!» diye bağırdı Bay Wonka gururlanarak. «Bunlar daha çok yeni. Bunları çok az harçlık alan çocuklar için keşfettim. Ağzına bir tane Tükenmez Şeker alacaksın ve emecek, emecek, emeceksin ama asla küçülmeyecek!»

«Çiklet gibi!» diye bağırdı Violet Beauregarde.

«Çiklet değil,» dedi Bay Wonka. «Çiklet, çiğnemek içindir, ama bu Tükenmez Şekerleri çiğneyecek olursan dişlerini kırarsın. Yalnız çok nefis tadı vardır! Ve her hafta bir renk değiştirirler! Ve asla küçülmezler! Ve asla bitmezler! ASLA! En azından öyle sanıyorum. Yandaki Deneme Odasında şu an bir tanesi denemeden geçiyor. Bir Umpa-Lumpa emiyor şekeri. Hemen hemen bir yıla yakın süredir emiyor ve hala tadında bir değişiklik yok!»

«Şimdi bu tarafa,» diye sürdürdü konuşmasını Bay Wonka, odanın tam karşı duvarına doğru yürüyerek. «Burada tümüyle yeni bir tereyağlı şekerleme üstünde çalışıyorum!» Büyük bir saplı tencerenin yanında durdu. Saplı tencerenin içinde çok yoğun erguvan renkli şeker pekmezi, kabarcıklar çıkartarak kaynıyordu. Parmaklarının ucunda yükselen küçük Charlie tencerenin içini görebiliyordu.

«Bu Tereyağlı Şekerleme Saçı!» diye bağırdı Bay Wonka. «Bunlardan yalnız bir tek tel yer yemez yarım saat içinde kafanın her yanında çok nefis tadı olan güzel saçlar çıkmaya başlayacaktır! Ve bir bıyık! Ve sakal!»

«Sakal mı?» diye bağırdı Veruca Salt. «Tanrı aşkına sakalı kim ister?»

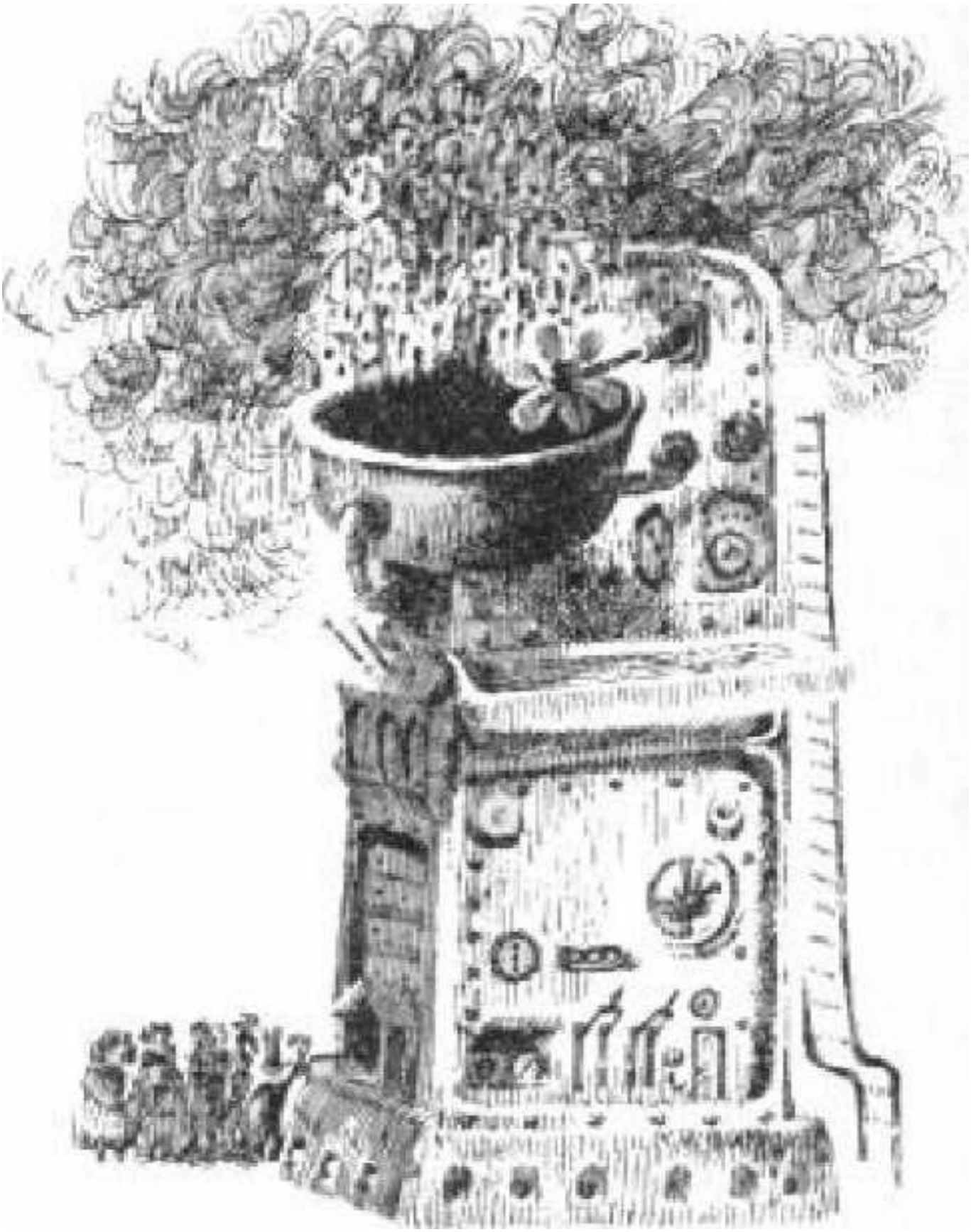
«Sana çok yakışır,» dedi Bay Wonka, «ama karışım henüz tamam değil. Çok sert yapmışım. Çok hızlı sonuç veriyor. Dün Deneme Odasında bir Umpa-Lumpaya denedim ve yüzünde birdenbire koca bir sakal çıkmaya başladı ve çok kısa bir süre sonra bütün yerler sakaldan halıyla kaplandı.

Kesebildiğimizden daha hızlı büyüyor! Sonunda ekin biçme makinesi kullanarak sakalı kesiyoruz. Ama doğru karışımı en

kısa zamanda elde edeceğim! Ve bunu başardığımda, artık küçük bebeklerin dazlak kafayla gezmeleri gerekmeyecek!»

40

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

«Ama Bay Wonka,» dedi Mike Teavee, «çocuklar böyle bir şeyi...»

«Tartışma, sevgili çocuğum, lütfen tartışma!» diye bağırdı Bay Wonka. «Değerli zamanımızı yitirmeyelim! Şimdi, eğer bu tarafa doğru gelirseniz, sizlere çok gurur duyduğum bir şeyi göstereceğim.

Dikkat edin! Hiçbir şeyi devirmeyin! Çok da yaklaşmayın!»

20

Dev Çiklet Makinesi

Bay Wonka konukları, Keşif Odasının tam ortasında duran dev bir makineye doğru götürdü. Bu makine, parlayan bir dağdı sanki, çocukların ve ailelerin tepesinden bakıyordu. Makinenin en üst bölümünde yüzlerce ince cam tüpler vardı ve bu tüpler aşağıya doğru kıvrılıyor, sonra bir demet haline gelip banyo küveti büyüklüğünde kocaman bir teknenin üstünde asılı duruyordu.

«Haydi bakalım!» dedi Bay Wonka ve makinenin üstündeki bir sürü düğmeye bastı. Bir saniye sonra, makinenin içinde homurtular yükseldi ve makine korkunç biçimde sallanmaya ve her yanından buharlar çıkmaya başladı. Birden herkes yüzlerce cam tüpün içinden kaygan bir maddenin aktığını ve büyük teknenin içine fışkırdığını gördüler. Her tüpün içindeki kaygan madde başka renkteydi ve gökkuşağının bütün renkleri (ve tabii başka renkler de) tüplerin içinden akıyordu. Çok güzel bir görüntüydü bu. Tekne dolunca Bay Wonka başka bir düğmeye bastı, tüplerdeki kaygan maddenin akması durdu, makinenin

homurdanması kesildi ve bu sesin yerini bir vızıltı aldı. Kocaman bir çark teknenin içindeki rengarenk sıvıları karıştırmaya koyuldu. Yavaş yavaş karışım dışarı doğru çıkmaya başladı.

Giderek daha çok dışarı çıkıyordu ve karışım mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, sarı ve sonra yeniden mavi oldu.

41

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

«Bakın!» dedi Bay Wonka.

Vızıltı kesildi ve bir çeşit emme sesi başladı. Teknenin içindeki dışarı doğru yükselmiş olan mavi karışım, yeniden makinenin midesine doğru emilmeye başlandı. Bir dakika kadar sessizlik oldu. Birkaç kesik homurtu daha işitildi. Sonra yeniden sessizlik. Sonra birdenbire makineden korkunç bir kükreme geldi ve aynı zamanda makinenin önünden küçük bir çekmece çıktı. Çekmecenin içinde o kadar küçük, ince ve gri renkte birşey vardı ki herkes bir yanlışlık olduğunu sandı. Küçük gri renkli bir karton parçasına benziyordu.

Çocuklar ve aileleri çekmecenin içinde duran küçük gri parçaya gözlerini dikmişlerdi?

«Hepsi bu mu?» diye sordu Mike Teavee hayal kırıklığıyla.

«Hepsi bu,» diye yanıtladı Bay Wonka, sonuçtan büyük bir gurur duyarak. «Bunun ne olduğunu bilmiyor musunuz?»

Herkeste bir durgunluk vardı. Sonra birdenbire, çiklet çiğneme hastası Violet Beauregarde heyecanla bir çığlık attı.

«Çiklet! Bu bir çiklet!»

«Evet, bildin!» dedi Bay Wonka, Violet'in sırtına hızla vurarak.

«Bir çiklet çubuğu! Dünyanın en heyecan verici, en sihirli ve en şaşırtıcı çikleti!»

21

Hoşçakal Violet

«Bu çiklet,» diye sürdürdü konuşmasını Bay Wonka, «benim en son, en büyük, en büyüleyici buluşum! Bu bir çiklet yemeğidir! Bu... bu... bu küçük çiklet çubuğunun içinde üç öğünlük yemek vardır!»

«Bu saçmalık da nedir?» dedi babalardan biri.

«Sevgili bayım!» diye bağırdı Bay Wonka, «bu çikleti dükkanlarda satmaya başlayınca her şey değişecek! Artık mutfak ve yemek pişirme işine paydos! Alış-veriş de kalmayacak! Artık et ve sebze alınmayacak! Yemeklerde çatal bıçak olmayacak! Tabak olmayacak! Bulaşık derdi kalmayacak! Çöp yok!

Pislik yok! Yalnız Wonka'nın sihirli çikletinden küçük bir parça yeter - ve kahvaltıda, öğle yemeğinde ve akşam yemeğinde gereksinim duyduğunuz kadar besin. Şu yaptığım çiklette domates çorbası, dana bifteği ve böğürtlenli pasta var. İstediğiniz her şeyin çikleti olacak!»

«Domates çorbası, dana bifteği, böğürtlenli pasta da ne demek?» dedi Violet Beauregarde.

«Eğer bunu çiğnemeye başlarsan,» dedi Bay Wonka, «ağzına bu

tadlar gelecek. Ne kadar heyecan verici, değil mi? Gerçekten yemeğin boğazından inip, midene gittiğini hissedeceksin. Ve seni doyuracak! Tatmin edecek! Ne müthiş bir şey!»

«Kesinlikle olanaksız bu,» dedi Veruca Salt.

«Eninde sonunda çiklet, değil mi?» diye bağırdı Violet Beauregarde, «o halde çiğneyebilirim, tam bana göre!» Sonra birden dünya rekoru kırmak için çiğnediği çikleti ağzından çıkardı ve sol kulağının arkasına yapıştırdı. «Haydi Bay Wonka,» dedi, «şu sizin sihirli çikletinizi verin de bakalım başarabilmiş

misiniz?»

«Bana bak, Violet,» dedi annesi Bayan Beauregarde, «sakın saçma sapan birşey yapayım deme!»

«Ben bu çikleti istiyorum!» dedi Violet arsızca. «Saçmalık bunun neresinde?»

«Bence almasan daha iyi olur,» dedi Bay Wonka kibarca. «Gördüğün gibi henüz yeni bitirdim.

Daha bir iki şey...»

«Off, amma da uzattın!» dedi Violet ve birdenbire Bay Wonka'nın engel olmasına fırsat vermeden hızla çekmeceden çikleti aldı ve ağzına attı. O anda bu işe iyice alışık olan çenesi tıpkı bir mengene gibi açılıp kapanmaya başladı.

«Yapma!» dedi Bay Wonka.

«Masal gibi!» diye bağırdı Violet. «Bu domates çorbası! Sıcak, kremalı ve nefis! Boğazımdan inişini hissedivorum!»

«Dur!» dedi Bay Wonka. «Çiklet henüz hazır olmadı! Doğru değil bu yaptığın!»

42

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Neden doğru olmasın? Bal gibi doğru!» dedi Violet. «Çok iyi başarmışın. Hayatımda böyle nefis bir çorba içmemiştim!»

«Çıkar şunu ağzından!» dedi Bay Wonka.

«Değişiyor!» dedi Violet, hem çiğneyip hem de yutkunurken. «İkinci bölüm başlıyor! İşte dana bifteği! Ne kadar lezzetli, ne kadar yumuşak! Bu ne tad böyle! Fırında pişmiş patates de çok nefis. Üstü iyice kızarmış içi de tereyağı dolu!»

«Aman ne kadar ilginç, Violet» dedi Bayan Beauregarde. «Sen çok akıllı bir kızsın.»

«Çiğnemeye devam et, yavrucuğum!» dedi Bay Beauregarde. «Çiğnemeye devam et, bebeğim! Bu, Beauregarde'lar için büyük bir gün! Kızımız dünyada ilk kez çiklet yemeğini çiğneyen insan!»

Herkes bu olağanüstü çikleti çiğneyen Violet Beauregarde'a bakıyordu. Küçük Charlie Bucket gözlerini kıza dikmiş, kocaman ve kalın dudaklarının açılıp kapanışını izliyordu. Hemen yanıbaşında duran Büyükbaba Joe'nun gözleri de kızdan başka bir şey görmüyordu. Bay Wonka ellerini sallıyor ve bağırıyordu. «Hayır, hayır, hayır! Yemek için henüz hazır değil! Doğru değil! Yapma!»

«Böğürtleni! pasta ve krema!» diye bağırdı Violet. «İşte geldi! Nefis! Harika!... sanki yutuyor gibiyim! Çiğniyorum ve sanki dünyanın en nefis böğürtleni! pastasını yutuyorum!»

«Ne yapıyorsun, kız?» diye birden çığlık attı Bayan Beauregarde

Violet'e bakarak. «Burnuna ne oluyor?»

«Amaaan anne, sussana! Bırak da yemeğimi rahat rahat yiyeyim!» dedi Violet.

«Morarıyor!» diye bağırdı Bayan Beauregarde «Böğürtlen gibi mor oluyor.»

«Annen haklı!» diye bağırdı Bay Beauregarde «Eflatun oldun!»

«Neler saçmalıyorsunuz?» dedi Violet çikletini çiğnemeyi sürdürerek.

«Yanakların!» diye bağırdı Bayan Beauregarde «Yanakların da morarıyor! Çenen de! Aman tanrım bütün yüzün morarıyor!»

«Fırlat at şu çikleti ağzından!» diye emretti Bay Beauregarde.

«Tanrım! Sen bizi koru!» diye yalvardı Bayan Beauregarde. «Kızın her yanı eflatun oluyor!

Saçının rengi bile değişiyor! Violet, bütünüyle menekşe rengine dönüyorsun, Violet! Neler oluyor sana?»

«Size daha bitirmediğimi söylemiştim,» diye inledi Bay Wonka başını üzgün üzgün sallayarak.

«Hiçbir şey söylemedin!» diye bağırdı Bayan Beauregarde. «Şu kızımın haline bak!»

Herkes Violet'e bakıyordu. Aman ne korkunç, ne garip bir görüntüydü. Yüzü, elleri, ayakları ve boynu, aslında bütün derisi, aynı zamanda kabarık kıvırcık saçları, tıpkı böğürtlen suyu gibi açık eflatun bir renge dönüşmüştü.

«İşte her zaman sıra tatlıya gelince aksıyor,» diye söze başladı Bay Wonka. «Yine bunları şu böğürtlenli pasta yaptı. Ama bir gün içinde düzelteceğim. Göreceksiniz!»

«Violet.» diye çığlık çığlığa bağırdı Bayan Beauregarde, «şişiyorsun!»

«Hastalanıyorum!» dedi Violet.

«Şişiyorsun!» diye yeniden bağırdı Bayan Beauregarde.

«Kendimde bir gariplik hissediyorum!» dedi Violet.

43

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Hiç şaşırmadım!» dedi Bay Beauregarde.

«Aman tanrım!» diye ellerini yukarı kaldırdı Bayan Beauregarde.

«Kız balon gibi şişiyorsun!»

«Böğürtlen gibi!» dedi Bay Wonka.

«Doktor çağırın!» diye bağırdı Bay Beauregarde.

«İğne batırıp patlatalım!» dedi babalardan biri.

«Kurtarın onu!» diye bağıran Bayan Beauregarde herkesi yardıma çağırıyordu.

Ama yapılacak bir şey yoktu. Bedeni durmadan şişiyor ve durmadan biçim değiştiriyordu.

Sonunda tıpkı koskocaman eflatun bir topa -aslında dev bir böğürtlene- dönmüştü. Violet Beauregarde'dan geriye kalan bu koskoca meyvenin üstüne yapışmış iki sıska bacak, iki sıska kol ve tepede küçücük bir kafaydı.

«Herzaman böyle oluyor,» dedi Bay Wonka. «Deneme Odasında tam yirmi kez, yirmi Umpa-Lumpa üstünde denedim. Sonunda tümü böğürtlen oldular. Çok garip! Bir türlü nedenini anlayamıyorum!»

«Ama ben böğürtlen bir kızım olsun istemiyorum!» diye bağırdı Bayan Beauregarde. «Hemen onu eski haline döndür!»

Bay Wonka parmaklarını şaklattı ve hemen yanında on Umpa-Lumpa belirdi.

«Küçük Beauregarde'ı kayığa kadar yuvarlayın,» dedi onlara, «ve onu hemen Meyve Suyu Odasına götürün!»

«Meyve Suyu Odası mı? diye bağırdı Bayan Beauregarde. «Ne yapacaklar kızıma orada?»

«Sıkacaklar,» dedi Bay Wonka. «İçindeki suyu hemen sıkmalıyız. Sonra, kızınızın nasıl bir biçim alacağını göreceğiz. Ama korkmayın, sayın bayan. Onu yeniden onaracağız. Olanlara gerçekten çok üzüldüm... »

On Umpa-Lumpa, kocaman böğürtleni, kayığın beklediği çikolata nehrine açılan kapıya doğru yuvarlamaya başladılar. Bay ve Bayan Beauregarde koşarak onları izlediler. Aralarında Charlie Bucket ve Büyükbaba Joe olmak üzere geri kalanlar hiç hareket etmeden bakıyorlardı.

«Dinle!» diye fısıldadı Charlie. «Dinle, Büyükbaba! Kayıktaki Umpa-Lumpalar şarkı söylemeye başlıyorlar!»

Kayıktaki yüz Umpa-Lumpa hepbir ağızdan şarkı söylemeye başladı: *Sevgili arkadaşlar, hepimiz katlıyoruz yürekten Bundan daha kötü birşey olamaz görmekten*

Küçük şımarık bir kız

Hiç durmadan çiğner sakız.

Lütfen inanın söylediklerimize

Çiklet yaramaz hiçbirinizin dişine;

A lışkanlık ağzındaki bu yapışkana

Getirir sizi yapışkan bir sona.

Aranızda hiçbiri

Bayan Sakızı bilir mi?

44

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Bu kadın görmemiş hiç sakınca

Sakız çiğnemekte bütün gün boyunca.

Ağzında sakız yıkanmış banyoda,

Ağzında sakız dansetmiş baloda,

Çiğnemiş sakızı kilisede, otobüsün içinde;

Konuşulmuş böylece herkesin dilinde!

Ve kadıncağız sakızını bulamayınca,

A tı vermiş ağzına bir parça muşamba,

Bulamadığı zamanlar onun benzerini

A tı vermiş ağzına postacının kulağını,

Yada başkalarının osunu busunu,

Bir keresinde de erkek arkadaşının burnunu.

Böyle çiğneye çiğneye sonunda,

Kasları almış yürümüş boynunda

Sonunda öyle büyümüş ki çenesi

Görenlerin bulanmış hep midesi.

Yıllarca durmamacasına çiğnemiş,

Günde en az elli paket tüketmiş,

Sıcak bir yaz gecesinde,

Başına korkunç bir olay gelinceye kadar.

Bayan Sakız o gece geç yatmış,

Yarım saat kadar kitap karıştırmış,

Bu arada hep çiğnemiş durmuş,

Sanki bir timsah gevişgetiriyormuş.

Sonunda, almış sakızını özenle

Yerleştirmiş başucundaki özel tepsiye,

Uzanmış yatağına koyulmuş uyumaya

(Ve başlamış koyunları saymaya.)

Ama, o ne! Kendisi uyurken bile,

Durmamış güçlü kasları yine

Bütün gece çalışmış çeneler,

Ortada yokken çiğneyecek birşeyler.

Görüyorsunuz ki çene bir alıştı mı

Artık bir daha durmuyor.

Aman tanrım ne vahşi

Gecenin sessizliğinde duymak bu sesi,

Bu uyuyan kadının ağzı koca bir tuzak

Durmadan açılıyor, ses çıkarıyor şap, şap, şap!

Giderek hızlanıyor şup, şup, şup!

Uyusa şu kadın bir an susup.

Ta ki koca çeneler karar verip

Ağzını fırın gibi açınca,

Ve kocaman bir ısırıkla birdenbire

Ayırdılar bayanın dilini ikiye.

İşte tek suçludur bu aptal sakız,

Hayatı boyunca yaşadı bu kadın hep dilsiz,

Ve bir daha çenesini açamadan

Çıkmadı artık sanatoryumdan.

Onun için çok çalışacağız

Ve Violet'i kurtaracağız,

Çekmesin böyle bir acı

Çünkü çok küçük yaşı. Geç kalmış sayılmayız,

Tedavi edilecek bütün geniz

45

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

İyileşir umarız. Emin olamayız.

22

Koridorda

«Evet, evet, evet!» diye bağırdı Bay Wonka. «İki yaramaz çocuk gitti. Üç uslu çocuk kaldı. Başka birini daha yitirmeden hemen şu odadan çıkalım!»

«Ama Bay Wonka,» dedi Charlie Bucket merakla, «Violet bir daha iyileşmeyecek mi, hep böyle böğürtlen olarak mı kalacak?»

«Hiç zaman kaybetmeden suyunu sıkacaklar,» diye açıkladı Bay Wonka. «Onu Meyve Suyu Makinesine sokacaklar ve oradan incecik çıkacak!»

«Ama yine her yanı eflatun mu kalacak?» diye sordu Charlie.

«Evet!» dedi Bay Wonka. «Tepeden tırnağa kadar eflatun olacak. Ama görüyorsunuz, bütün gün çiklet çiğnemenin sonu bu!»

«Çiklet çiğnemenin bu kadar kötü olduğunu düşünüyorsanız,» dedi Mike Teavee, «neden fabrikanızda çiklet yapıyorsunuz?»

«Sözünü ağzında gevelemesene!» dedi Bay Wonka. «Söylediklerinden birşey anlamıyorum! Haydi gelin, gidiyoruz! Beni izleyin! Yeniden koridorlara dönüyoruz!» Bay Wonka bunları söyler söylemez Keşif Odasının dibine doğru sıvıştı ve bir sürü boruların ve sobaların arkasındaki gizli kapıdan çıktı. Geriye kalan üç çocuk -Veruca Salt, Mike Teavee, Charlie Bucket- geriye kalan beş büyükle birlikte onu izlediler.

Charlie Bucket simdi uzun pembe bir koridorda bulunduklarını farketti. Bu koridora başka pembe koridorlar açılıyordu. Bay Wonka sağa sola, sola sağa dönerek hızla koridordan geçiyordu. «Elimi iyice tut, Charlie,» dedi Büyükbaba Joe. «Burada kaybolmak korkunç bir şey!»

Bay Wonka bağırıyordu. «Artık yitirecek zamanımız yok! Bu hızla gidersek hiçbir yere varamayız!» Sonsuz pembe koridorda koşarken başındaki siyah silindir şapkası zıplıyor ve mor kadife ceketinin kuyrukları bayrak gibi uçuşuyordu.

Duvardaki bir kapının önünden geçtiler. «İçeri girecek zaman yok!» dedi Bay Wonka. «Hızlı yürüyün! Acele edin!»

Başka bir kapının önünden daha geçtiler, sonra bir başka, sonra bir başka daha. Her yirmi adımda bir bir kapı vardı artık. Hepsinin üstünde yazı vardı ve bazılarının arkasından garip gürültüler geliyordu. Anahtar deliklerinden nefis kokular çıkıyor ve zaman zaman kapıların altından renkli dumanlar fışkırryordu.

Charlie ve Büyükbaba Joe. Bay Wonka'ya yetişebilmek için bazen

koşuyor, bazen hızlı yürüyordu; ama yine de, kapıların bazılarının üstünde yazılı olanları okuyabiliyorlardı. YENEBİLİR

LOKUM YASTIKLAR, yazıyordu birinde.

«Lokum yastıklar çok nefistir!» dedi Bay Wonka hızla yürürken.

«Dükkanlara verdiğimde çok beğenilecek! Ama içeri girecek zamanımız yok.»

ÇOCUK ODALARI İ Ç İ N YALANABİLEN DUVAR KÂĞITLARI, diyordu bir sonraki kapıda.

«Nefis bir şey daha. Yalanabilen duvar kağıtları!» diye bağırdı Bay Wonka kapının önünden hızla geçerken. «Üstünde meyve resimleri var - muz, elma, portakal, üzüm, ananas, çilek, şeftali, kokomella...»

«Kokomella mı?...,» diye söze başladı Mike Teavee.

«Sözümü kesme!» dedi Bay Wonka. «Duvar kağıdının üstünde bütün bu meyvelerin resimleri var ve muzun resmini yaladığında ağzına muz tadı geliyor. Çilek resmini yaladın mı, ağzına çilek tadı geliyor.

Ve kokomella resmini yaladığında, ağzında tıpkı kokomella tadı duyuyorsun...»

«Ama kokomellanın nasıl bir tadı var?»

«Yine ağzında birşeyler geveliyorsun,» dedi Bay Wonka. «Bir daha yüksek sesle konuş. Haydi, gidiyoruz!»

SOĞUK GÜNLER İ Ç İ N SICAK DONDURMA, diye yazıyordu

kapının üstünde, 46

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Kış günleri için son derece yararlı,» dedi Bay Wonka. «Sıcak dondurma buz gibi havalarda içinizi ısıtır. Ayrıca sıcak içkilere koymak için sıcak küp buzlar yapıyorum. Sıcak küp buzlar, sıcak içkileri daha da ısıtır.»

ÇİKOLATALI SÜT VEREN İNEKLER, yazıyordu bir diğer kapıda.

«Ah, benim sevimli küçük ineklerim!» dedi Bay Wonka. «Bu ineklerimi çok seviyorum!»

«Ama neden göremiyoruz?» diye sordu Veruca Salt. «Neden bütün bu güzel odaların önünden koşarak geçiyoruz?»

«Zamanı gelince duracağız!» dedi Bay Wonka. «Sabırsız olma!»

İ N S A N I HAVAYA FIRLATAN İÇKİLER, yazıyordu kapının üstünde.

«Bunlar çok büyüleyici şeyler!» dedi Bay VVonka. «İçinizi hava kabarcıklarıyla doldurur bu içkiler ve bu kabarcıklarının içinde özel bir gaz vardır; bu öyle güçlü bir gazdır ki sizi bir balon gibi havaya uçurur, başınız tavana değinceye kadar yükselirsiniz ve orada kalırsınız.»

«Ama sonra nasıl aşağı inilir?» diye sordu Charlie Bucket.

«Tabii ki ağzından gaz çıkararak,» diye yanıtladı Bay Wonka, «Ağzından büyük bir gaz çıkarırsın, gaz yukarı çıkar ve sen de aşağı inersin. Ama sakın sokakta içmeyin! O zaman ne kadar yükseleceğinizi bilemem. Bir kez yaşlı bir Umpa-Lumpaya

bahçede bundan vermiştim ve o kadar yükseldi ki sonunda gözden kayboldu! Çok üzüldüm! Onu bir daha göremedim!»

«Ağzından gaz çıkarması gerekiyordu,» dedi Charlie.

«Tabii ki gaz çıkardı,» dedi Bay Wonka. «Aşağıdan durmadan bağırdım, 'gaz çıkarsana koca eşek. gaz çıkar yoksa bir daha aşağıya inemezsin!' Ama çıkarmadı, belki de çıkaramadı. Belki de çok kibardı. Şimdi aya varmış olmalı!» Öbür kapıda da şöyle yazıyordu: YUVARLAK GÖRÜNEN KARE

ŞEKERLER.

«Bekleyin!» diye bağırdı Bay Wonka birden yavaşlayarak. «Yuvarlak görünen kare şekerlerimle çok gururlanırım. Haydi bir gözatalım.»

23

Yuvarlak Görünen Kare Şekerler

Herkes durdu ve kapının önünde toplandı. Kapının yarısından yukarısı camdandı. Daha iyi görmesi için Büyükbaba Joe, Charlie'yi kucağına aldı. İçeri bakan Charlie uzun bir masa gördü. Masanın üstünde dizi dizi küçük beyaz kare biçimli şekerler vardı. Bunlar kare şeker parçalarına benziyordu - ancak herbirinin bir yüzünde komik biçimde boyanmış pembe bir surat vardı. Masanın ucunda birkaç Umpa-Lumpa öbür şekerlerin üstüne pembe yüz çiziyordu.

«İşte!» dedi Bay Wonka. «Yuvarlak Görünen Kare Şekerler!»

«Bana yuvarlak görünmüyorlar!» dedi Mike Teavee.

«Bunlar kare,» dedi Veruca Salt. «Hem de bal gibi kare.»

«Ama bunlar kare,» dedi Bay Wonka. «Ben tersini söylemedim ki.»

«Siz bunların yuvarlak olduğunu söylemiştiniz,' dedi Veruca Salt.

«Ben böyle birşey söylemedim,» dedi Bay Wonka «Ben yuvarlak görünürler demiştim.»

«Ama yuvarlak görünmüyorlar!» dedi Veruca Salt. «Kare görünüyorlar.»

«Yuvarlak görünüyorlar,» diye diretti Bay Wonka.

«Kesinlikle yuvarlak görünmüyorlar!» diye bağırdı Veruca.

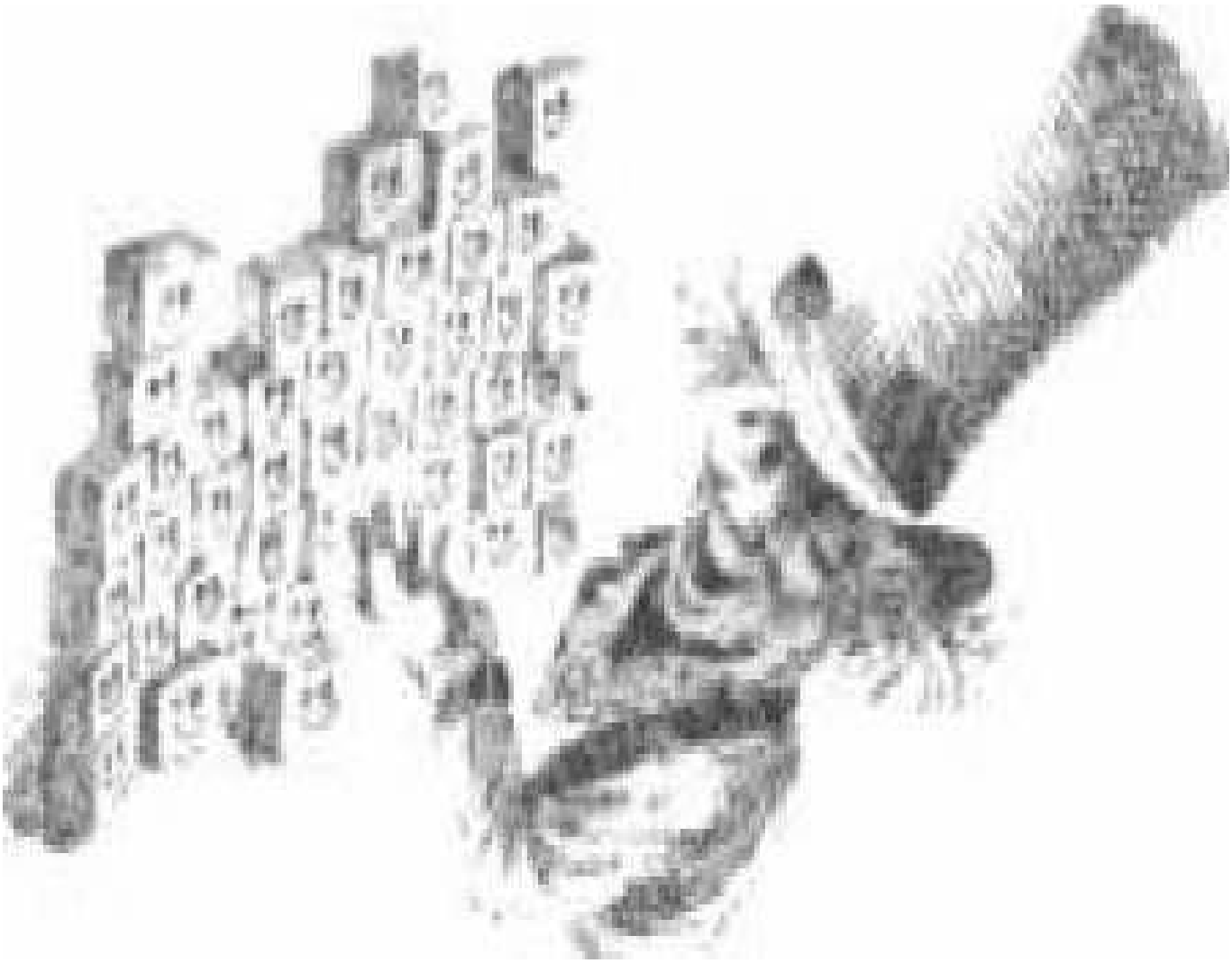
«Veruca hayatım,» dedi Bayan Salt, «Bay Wonka'ya aldırma! Seni kandırıyor!»

«Hey kafasız kadın,» diye kızdı Bay Wonka, «bu kafayla gidersen sonunda hem kızın, hem de sen belanızı bulursunuz!»

«Ne cesaretle benimle böyle konuşabiliyorsun,» diye sinirlendi Bayan Salt.

«Aman kes sesini!» dedi Bay Wonka. «Şimdi dikkatle bakın!» Cebinden bir anahtar çıkardı, kilidi açtı, kapıyı itti... ve birdenbire... açılan kapının sesiyle birlikte, diziler halindeki küçük kare şekerler kimin geldiğini görmek için minicik pembe yüzlerini kapıya doğru çevirip Bay Wonka'ya bakmaya başladıklarında, gülümseyen yüzleri yusyuvarlak oldu.

47

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«İşte!» diye zafer çığlığı attı Bay Wonka. «Yuvarlak görünüyorlar! Tartışacak hiçbir yanı yok.

Bunlar yuvarlak görünen kare şekerler!»

«Vallahi doğru!» dedi Büyükbaba Joe.

«Haydi!» dedi Bay Wonka koridora doğru yürüyerek. «Gidiyoruz. Çok oyalanmayalım.»

TEREYAĞLI ŞEKERLEME VE TEREYAĞLI İÇKİ, diye yazıyordu önünden geçtikleri kapının üstünde.

«Bu biraz daha ilginç görünüyor,» dedi Veruca Salt'in babası.

«İlginç de ne demek, nefis bir şey!» dedi Bay Wonka. «Bütün Umpa-Lumpalar buna bayılırlar.

Onları keyiflendirir. Dinleyin! Nasıl da bağırıp çağırıyorlar.»

Kapalı kapının ardından kahkaha sesleri, şarkı mırıltıları geliyordu.

«Krallar gibi sarhoş olmuşlar,» dedi Bay Wonka. «Tereyağlı şekerleme ve soda içiyorlar. Bunu hepsinden çok severler. Tereyağlı cin ve tonik de çok içiliyor. Lütfen beni izleyin! Hep böyle duramayız.»

Sola döndü. Sağa döndü. Uzun bir merdivenin önüne geldiler. Bay Wonka merdivenin korkuluklarından kaymaya başladı. Üç çocuk hemen onu izledi. Geri kalan tek kadınlar olan Bayan Salt ve Bayan Teavee soluk soluğa arkadan geliyordu. Bayan Salt kısa bacaklı şişko bir yaratıktı ve gergedan gibi soluyordu.

«Bu taraftan!» diye bağırdı Bay Wonka merdivenlerin sonunda sola dönerken.

«Yavaş gidin!» diye inledi Bayan Salt.

«Olanaksız,» dedi Bay Wonka. «Eğer böyle yapmazsak zamanında varamayız.»

«Nereye?» diye sordu Veruca Salt.

«Boş ver,» dedi Bay Wonka. «Bekle ve gör!»

24

Veruca Fındık Odasında

Bay Wonka koridordan aşağıya doğru koştu. FINDIK ODASI, yazıyordu geldikleri kapının üstünde.

«Tamam,» dedi Bay Wonka, «burada bir dakika durup soluk alın ve bu arada kapının cam bölmesinden içeriye bir gözatın. Ama içeri girmeyin sakın! Ne yaparsanız yapın, ama FINDIK ODASI'na girmeyin! İçeri girecek olursanız, sincapları rahatsız edersiniz!»

Herkes kapının önüne toplandı.

«Bak, Büyükbaba, bak!» diye bağırdı Charlie.

«Sincaplar!» diye bağırdı Veruca Salt.

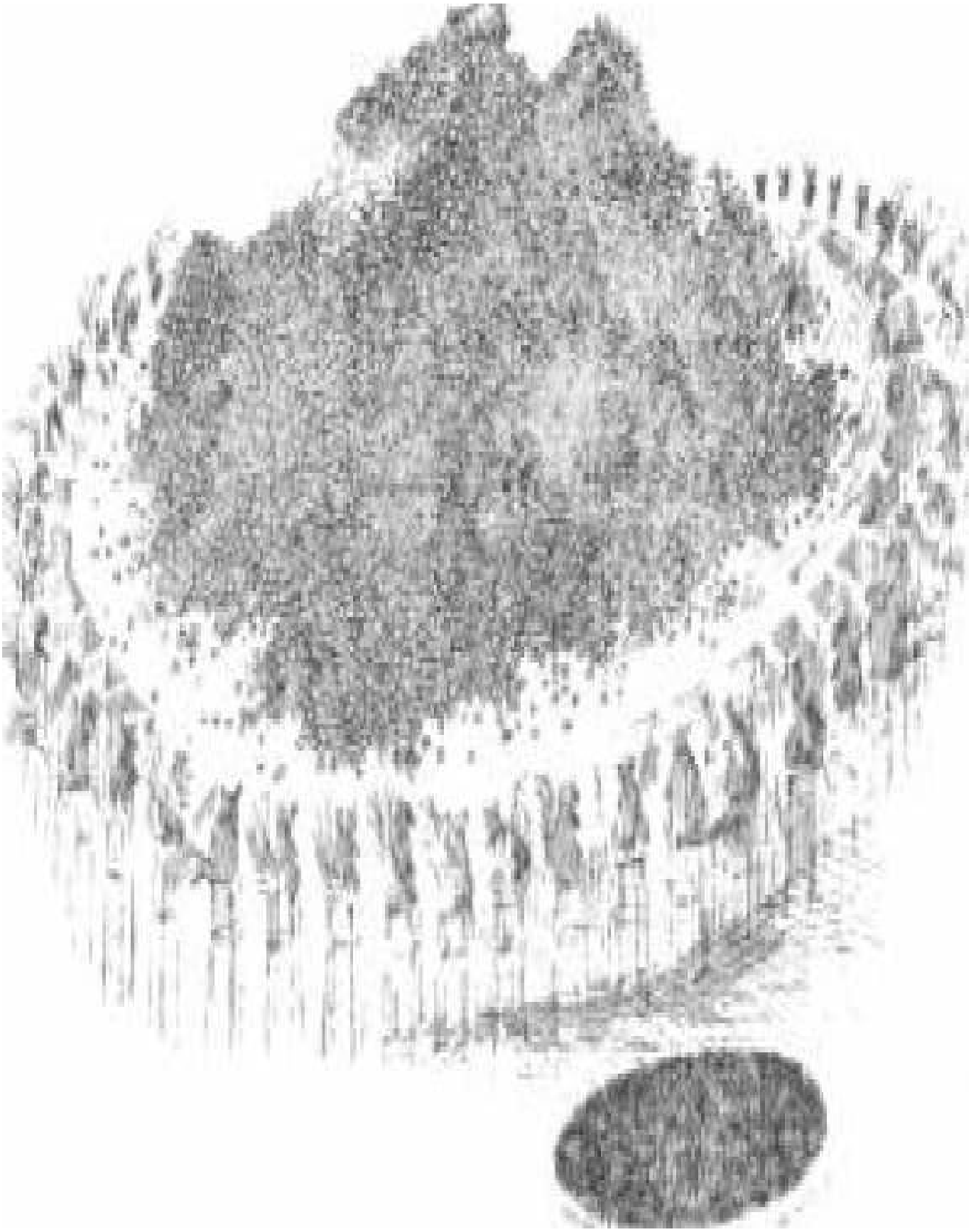
Çok güzel bir görüntüydü. Yüz tane sincap büyük bir masanın çevresindeki yüksek taburelere oturmuşlardı. Masanın üstünde dağ gibi fındık yığılıydı ve bütün sincaplar büyük bir hızla fındıkların kabuklarını çılgın gibi ayıklıyorlardı.

«Bu sincaplar özellikle fındık kabuklarını kırmak için eğitilmişlerdir,» diye açıkladı Bay Wonka.

«Neden sincapları kullanıyorsunuz?» diye sordu Mike Teavee. «Neden Umpa-Lumpaları kullanmıyorsunuz?»

«Çünkü,» diye yanıtladı Bay Wonka, «Umpa-Lumpalar fındıkları kırmadan ayıklayamıyorlar.

Sincaplar dışında hiç kimse fındıkları kabuklarından parçalamadan çıkaramaz. Bu çok güç bir iştir. Ama ben fabrikamda, yalnız kırılmamış, bütün halinde fındık kullanırım. Bu nedenle, bu iş için sincap 48

çalıştırmak zorundayım. Ne harika şeyler, ne güzel ayıklıyorlar fındıkları! Fındıkların çürük olmadığından emin olmak için, bakın nasıl da tırnaklarıyla kabuğa vuruyorlar! Eğer fındık çürükse. kabuğun içinden gelen boş sesten anlayıp fındığı ayıklamadan hemen çöpe atıyorlar. İşte! Bakın! Bize en yakın duran sincaba bakın! Sanırım çürük bir fındığa rastladı şimdi!»

Hepsi birden tırnaklarıyla fındık kabuğuna vuran küçük sincabı izlemeye başladılar. Sincap başını yana doğru eğip dikkatle dinledi ve sonra birden fındığı omuzunun üstünden yerdeki büyük deliğe fırlattı.

«Hey anne!» diye bağırdı Veruca Salt birdenbire, «bir sincabım olmasına karar verdim. Bana hemen şu sincablardan birini al!»

«Saçmalama hayatım,» dedi Bayan Salt. «Bu sincapların hepsi Bay Wonka'nın.»

«Bana ne!» diye bağırdı Veruca. «Ben bir tane istiyorum. Evde neyim var ki, yalnızca iki köpeğim, dört kedim, altı tavşanım, iki değişik tür küçük papağanım, üç kanaryam, yeşil bir papağanım, bir kaplumbağam, kasede bir kırmızı balığım, kafeste bir beyaz farem ve yaşlı aptal bir kobayım. Bir sincap istiyorum!»

«Tamam, miniğim,» dedi Bayan Salt şefkatle. «Anneciğin fırsat bulur bulmaz sana bir sincap alacak.»

«Ama ben herhangi bir sincap istemiyorum,» diye bağırdı Veruca. «Ben eğitilmiş bir sincap istiyorum.»

O an Veruca'mn babası Bay Salt ileri doğru yürüdü. «Eveet, Bay

Wonka,» dedi büyük bir ciddiyetle, cebinden para dolu bir cüzdan çıkarırken, «şu çılgın sincablardan biri için kaç para istersiniz?

Fiyatınız nedir?»

«Onlar satılık değil,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Kızınız bunlardan hiçbirini alamaz.»

«Kim demiş alamam!» diye çığlık attı Veruca. «Hemen şimdi kendim bir sincap kapacağım!»

«Sakın!» dedi Bay Wonka hızla, ama geç kalmıştı. Kız odanın kapısını açmış ve içeri girmişti bile.

Kız içeri girer girmez, yüz sincap yaptıkları işi bıraktı ve başlarını çevirip, boncuk gibi siyah gözlerini kıza diktiler.

Veruca Salt da durdu ve onlara bakmaya başladı. Sonra gözleri, masanın ucunda kendine en yakın oturan sevimli küçük bir sincaba takıldı. Sincap patilerinin arasında bir fındık tutuyordu.

«Tamam,» dedi Veruca «Seni alacağım!»

Sincabı kapmak için ellerini uzattı... ama tam o anda... ellerini ileri doğru uzattığı saniyede, odada birdenbire bir hareketlenme oldu; tıpkı kahverengi bir şimşek gibi, masanın çevresindeki her sincap sanki bir uçak gibi havalandı ve kızın üstüne kondu.

Yirmibeş sincap sağ kolunu yakaladı, aşağıya indirdi.

Yirmibeş sincap sol kolunu yakaladı, aşağıya indirdi.

Yirmibeş sincap sağ bacağını yakaladı, sımsıkı çekti.

Yirmidört sincap sol bacağını yakaladı.

Ve geriye kalan tek sincap (besbelli sincabların önderiydi), kızın omuzuna tırmandı ve zavallı kızın kafasında patileriyle taptap-tap diye trampet çalmaya başladı.

49

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Kurtarın kızımı!» diye avazı çıktığı kadar bağırdı Bayan Salt. «Veruca! Geri gel! Ne yapıyor bunlar kızıma?»

«Çürük olup olmadığına bakıyorlar,» dedi Bay Wonka. «İzleyin!» Veruca ellerinden kurtulmaya çalışıyordu, ama sincablar kızcağızı öyle sıkı tutuyorlar ki kımıldayamıyordu bile. Omuzundaki sincap kafasında trampet çalmayı sürdürüyordu.

Sonra birdenbire sincablar Veruca'yı yere yatırdılar ve yerde sürüklemeye başladılar.

«Hay allah, Veruca çürük çıktı,» dedi Bay Wonka. «Kafasından boş ses geldi herhalde.»

Veruca tekmeler savuruyor, çığlık çığlığa bağırıyordu, ama hiç yararı yoktu. Küçük güçlü patiler kızı öyle sıkı yakalamıştı ki, kurtulmak olanaksızdı.

«Nereye götürüyorlar onu?» diye feryat etti Bayan Salt.

«Çürük fındıkların gittiği yere,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Doğru çöp oluğuna.»

«O halde ne duruyorsun? Kurtarsana!» diye bağırdı Bayan Salt.

«Çok geç,» dedi Bay Wonka. «Gitti bile.»

Ve gerçekten de gitmişti.

«Ama nereye?» diye acı acı bağırdı Bayan Salt kollarını açarak. «Çürük fındıklar ne oluyor? Çöp oluğu nereye akıyor?»

«Bu özel oluk,» diye anlatmaya başladı Bay Wonka, «yerlerdeki bütün çöpler, patates kabukları, çürük lahana, balık kafaları ve bunun gibi fabrikanın her bölümündeki artıkları taşıyor; büyük ana çöp borusuna akar.»

«Bu fabrikada lahana ve patatesleri kimin yediğini doğrusu merak ettim,» dedi Mike Teavee.

«Tabii ki ben,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Kakao çekirdekleriyle beslendiğimi sanmıyorsun herhalde?»

«Ama... ama... ama» diye kekeledi Bayan Salt, «bu büyük boru sonunda nereye gidiyor?»

«Nereye mi?» diye sordu Bay Wonka sakin bir sesle. «Tabii ki fırına.»

Bayan Salt kocaman kırmızı ağzını açtı ve çığlık attı.

«Merak etmeyin,» dedi Bay Wonka, «şansınız var, çünkü kazandaki çöpleri belki bugün yakmazlar.»

«Şans!» diye inledi Bayan Salt. «Benim sevgili Veruca'm! Sucuk gibi pişecek!»

«Evet doğru, canım,» dedi Bay Salt. «şimdi bana bak, Bay Wonka,» diye ekledi, «bu kez biraz ileri gittin gibime geliyor. Kızım belki huysuzdur -ben o yanını da seviyorum - ama bu onu et gibi kızartabileceğin anlamına gelmez. Bu yaptıklarına son derece bozulduğumu bilmeni isterim.»

«Ah, bozulmayın, sevgili bayım!» dedi Bay Wonka. «Er yada geç geri döneceğini sanıyorum. Belki de hiç aşağıya inmemiştir. Belki de giriş deliğinin tam altında sıkışıp kalmıştır ve eğer böyleyse, yapacağımız tek şey gidip onu yukarı çekmektir.»

Bunu duyan Bay ve Bayan Salt, Fındık Odasına daldılar, yerdeki deliğe doğru koştular ve içeri eğildiler.

«Veruca!» diye bağırdı Bayan Salt. «Orada mısın?»

Yanıt gelmedi.

Bayan Salt yakından bakmak için biraz daha eğildi. Deliğin tam ucunda diz çökmüş, başı deliğin içinde ve kocaman poposu sanki

dev bir mantar gibi havada duruyordu. Bu çok tehlikeli bir durumdu.

Arkasından küçücük bir tekme yeterliydi... ve işte sincablar da böyle yaptı.

50

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Önce kafası, arkadan poposu delikten kayan Bayan Salt, papağan

gibi çığlık attı.

«Aman tanrım, aklıma sahip ol!» dedi Bay Salt delikten kayan karısını izlerken. «Bugün amma da çöp gidiyor bu delikten!» Karısının karanlıkta yitip gidişini gördü. «Aşağısı neye benziyor Angina?» diye bağırdı. Deliğe doğru biraz daha eğildi.

Sincablar hemen arkasından koştular ve...

«İmdat!» diye bağırdı.

Ama delikten içeri giren Bay Salt, kendisinden önce düşen karısının ve kızının gittiği oluktan kaymaya başladı.

«Eyvah!» diye bağırdı Charlie öbürleriyle birlikte kapıdan olanları izleyerek, «tanrı aşkına ne olacak bunlara?»

«Birisinin onları oluğun altında tutacağını sanıyorum,» dedi Bay Wonka.

«Ama büyük fırın ne olacak?» diye sordu Charlie.

«Onu gün aşırı yakarlar,» dedi Bay Wonka. «Belki bugün yanmadığı gündür. Bilemeyiz... belki şansları vardır...»

«Şışşşt!» dedi Büyükbaba Joe. «Dinleyin, şarkı başlıyor!»

Koridorun aşağılarından davul sesleri gelmeye başladı. Sonra şarkı başladı:

« *Veruca Salt!»* diye şarkıya başladı Umpa-Lumpalar.

Veruca Salt, hey küçük alık,

Düştüğün yer bir derin oluk,

(Ve karar verdik çok haklıca

Bu gibi bir durumda

A tmalı seni çöplüğün içine,

Annenle babam da seninle birlikte.)

Neden gidiyor Veruca içinde lağımın!

Şimdi size bir bir açıklayacağım.

Karşılaşacak kayarken aşağıya,

Bir sürü arkadaşla birbirinden başka

Daha pis denir mi bunlara,

Karşılaştırılınca öbür çocuklarla.

Örneğin bir balık kafası kayıyor arkasından,

Bu sabah kesilmiş bir pisi balığından.

'Merhaba! Günaydın! Orada ne yapıyorsun?

51

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Sizinle karşılaşmak ne güzel! Nasılsın?'

Sonra biraz daha aşağılarda

Başka çöpler toplanır her yanında

Bir parça domuz eti, biraz domuz yağı kokmuş,

Bir tane tam ekmek, sert ve küflenmiş,

Bir biftek çiğneyemez hiç kimse,

İstiridye tarlasından bir istiridye,

Bir ciğer ki öylesine kokmuş

Koklayanın hemen burnu düşmüş,

Pis kokulularmış, çürük fındık,

Kedinin merdivenden çıkarken bıraktığı artık,

Daha bunlar gibi neler neler

Dayanılmaz kokular saçan şeyler.

İşte bunlar Veruca 'nın yeni arkadaşları

Kayarken karşılaşacağı borudan aşağı,

İşte budur onun faturası

Doğru yoldan çıkmanın acısı.

Ama sanıyoruz, sevgili dostlar, şimdi

Düşünüyorsunuz biz haklı mıyız ki,

Bütün suç

Ve cezanın en büyüğü

Verilmelimi Veruca Salt'a acaba?

Tek suçlu o mu koskoca dünyada?

Çok şımarık bir kız, hem de çekilmeyecek kadar, Ama bilirsiniz, şımartamaz kimse kendini bu kadar.

Kim şımarttı onu böylesine? Ah kim gerçekten?

Kim var etti neyi istediyse olurolmazyerden?

Kim yaptı onu böyle arsız bir çocuk?

Kim yaptı bunları? Kimlerdir sanık?

Hiç öyle uzaklara bakmayın

Suçluları hemen yanında arayın.

Onlar - maalesef çok acı -

Onu çok seven ANAsıyla BABAsı.

Sevincimiz sonsuzdur işte bu yüzden

Onlar da kayıyor çöplüğün içinden.

25

Büyük Cam Asansör

«Hiç böyle bir şey görmemiştim!» dedi Bay Wonka. «Çocuklar tavşan gibi yitip gidiyorlar! Ama tasalanmayın. Hepsi kurtulur.»

Bay Wonka yanında duran küçük gruba baktı. Geriye yalnız iki çocuk kalmıştı - Mike Teavee ve Charlie Bucket. Ve üç büyük, Bay ve Bayan Teavee ile Büyükbaba Joe. «Gidelim mi?» diye sordu Bay Wonka.

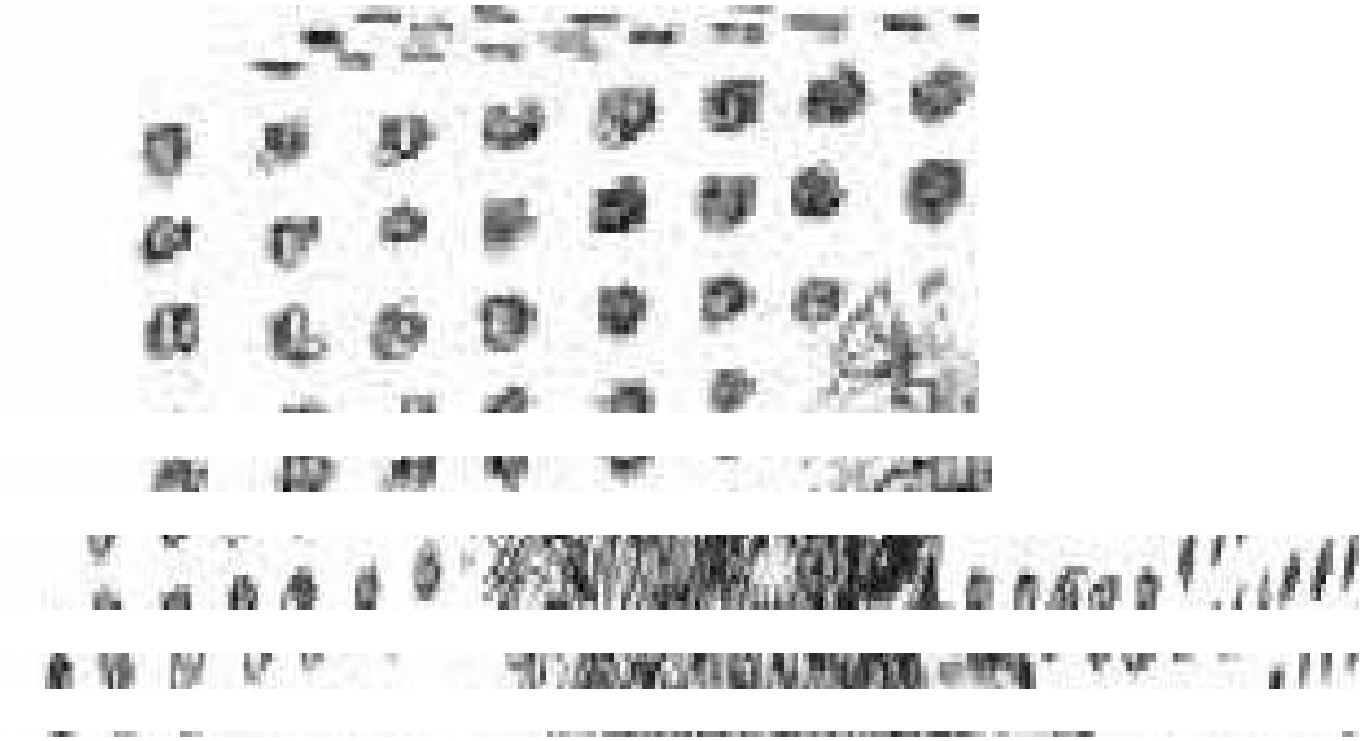
«Evet!» diye bağırdı Charlie, Büyükbaba Joe ile birlikte.

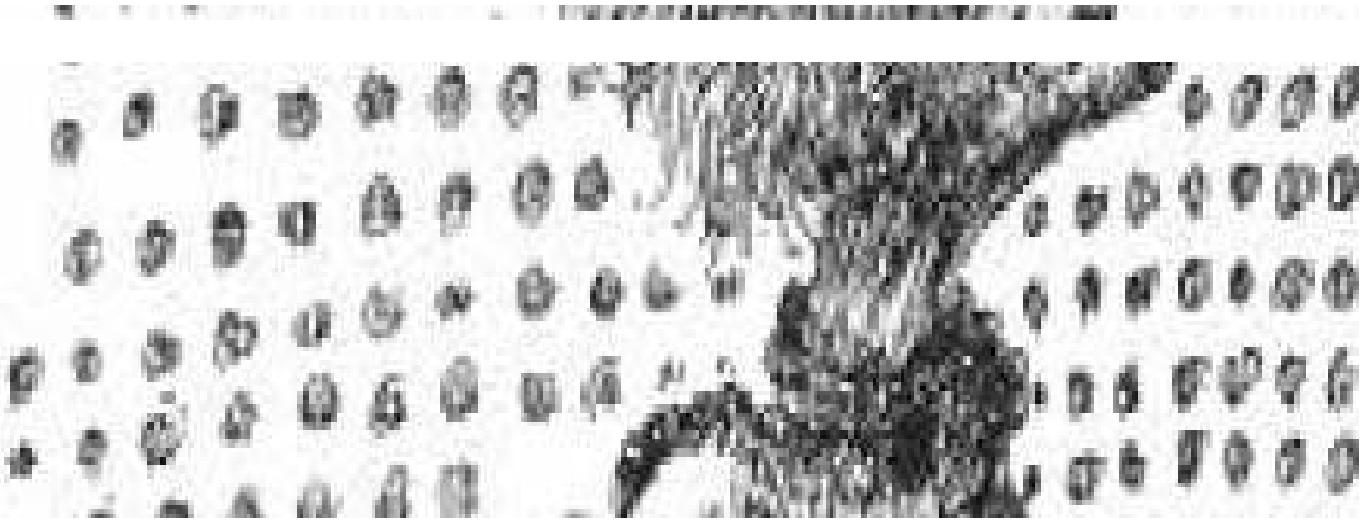
«Ayaklarım yorgunluktan sızlıyor,» dedi Mike Teavee. «Televizyon izlemek istiyorum.»

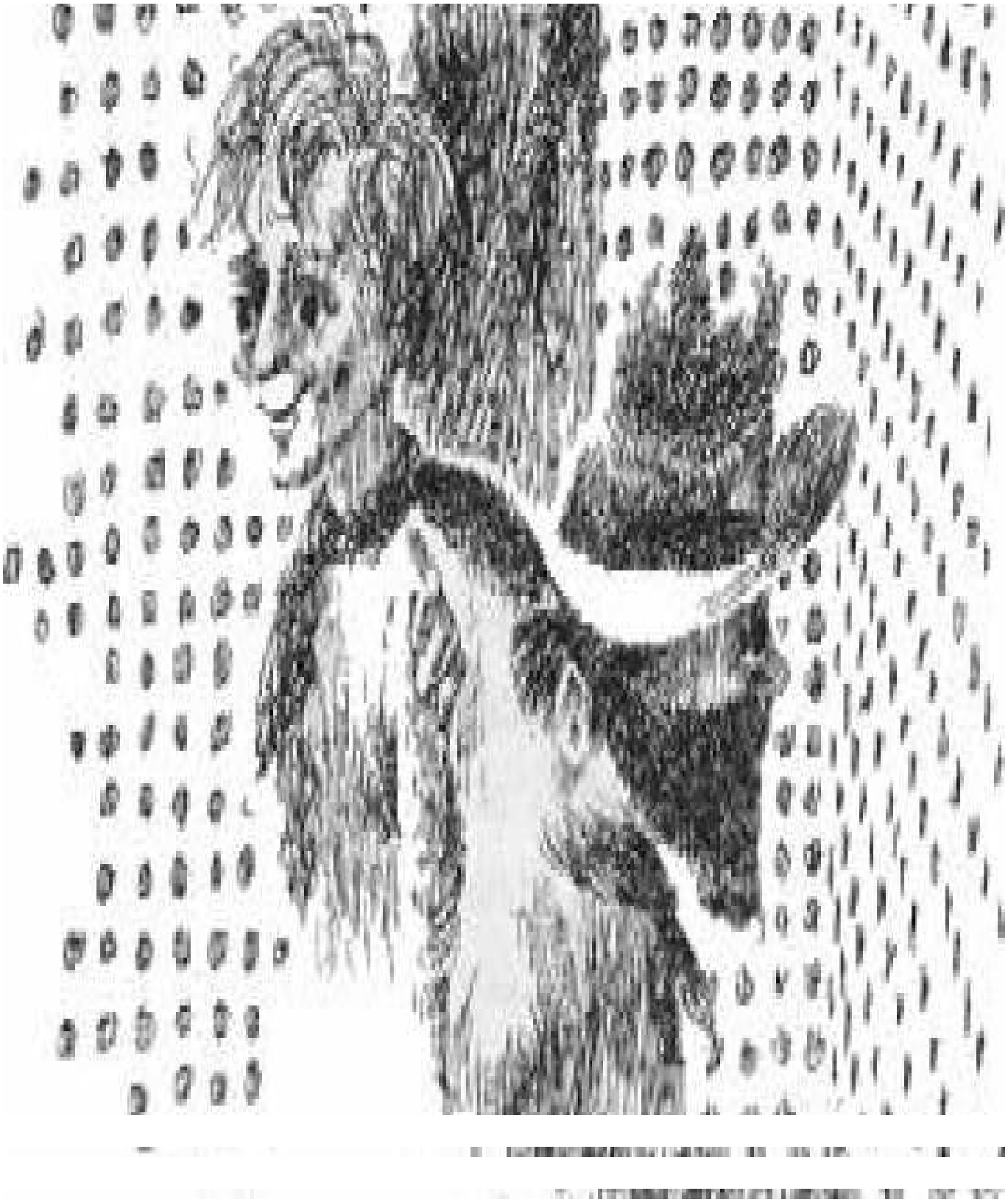
«Yoruldunsa, en iyisi asansöre binelim,» dedi Bay Wonka. «İşte orada. Gelin, binelim!» İki kanatlı kapıyı açarak sanki içeriye doğru kaydı. İki çocuk ve üç büyük de onu izlediler.

«Şimdi,» dedi Bay Wonka, «önce hangi düğmeye basalım? Birini seçin!»

52

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

ftgHOtjf Î j f n f ' 1 / ' , I'

- i1.jj"*

E > III *ti i* I

< " " l ı , .

£ î > t

• V l j ,

f> 1 i

ti, I 1 \

Charlie Bucket şaşkınlıkla çevresine baktı. Bugüne kadar gördüğü en çılgın asansördü. Her yerde düğmeler vardı! Duvarlar, dahası tavan bile sıra sıra ve rengarenk küçük düğmelerle kaplıydı! Duvarların herbirinde bin tane düğme olmalıydı. Bir o kadar da tavanda vardı! Charlie, düğmelerin

yanında, bastığında seni hangi odaya götüreceğini yazan küçük etiketler olduğunu gördü.

«Bu sıradan bir asansör değildir!» diye açıkladı Bay Wonka. «Bu asansör yanlamasına, çaprazlamasına, ileri, geri, aklına gelen her yöne gider! Nerede olursa olsun, fabrikadaki her odaya gidebilirim bu asansörle. Yalnızca düğmeye basmak yeter... ve... istediğin yerdesin!»

«Harika!» diye mırıldandı Büyükbaba Joe. Sıra sıra dizilmiş rengarenk düğmelere bakarken gözleri heyecandan parlıyordu.

«Asansörün her yanı kalın lekesiz camdan yapılmıştır!» diye açıkladı Bay Wonka. «Duvarlar, kapılar, tavan, döşeme, sözün kısası gördüğünüz her şey camdan.»

«Ama hiçbir şey görünmüyor,» dedi Mike Teavee.

«Bir düğme seçin!» dedi Bay Wonka. «Çocuklar ayrı düğmeler seçebilir. Haydi birini seçin! Çabuk!

Her odada, nefis ve şahane şeyler yapılıyor.»

Charlie düğmelerin yanındaki etiketleri hızla okumaya başladı.

KAYA - ŞEKER MADENİ - 10,000 METRE DERİNLİĞİNDE, yazıyordu birinde.

FINDIKLI - BUZ KAYAK KAYMA ALANI, yazıyordu öbüründe.

Sonra... ÇİLEK SUYU SIKAN SU TABANCALARI.

BAHÇENİZDE YETİŞTİRMEK İ Ç İ N TEREYAĞLI ŞEKERLEME AĞAÇLARI - HER BOYDA.

DÜŞMANLARINIZ İ Ç İ N PATLAYAN ŞEKERLER.

GECE YATAKTA YEMEK İ Ç İ N FOSFORLU ŞEKERLER.

KOMŞUNUN OĞLU İ Ç İ N NANELİ HÜNNAP ŞEKERLEMESİ - BUNLAR BÎR AY SÜREYLE

ONUN DİŞLERİNİ YEMYEŞİL YAPACAKTIR.

DİŞLERDEKİ ÇÜRÜKLERİ DOLDURAN KARAMELLER - ARTIK DİŞÇİYE PAYDOS.

ÇOK KONUŞAN ANNE-BABALAR İ Ç İ N ÇENE YAPIŞTIRICI ŞEKERLER.

YUTTUKTAN SONRA MİDENİZDE TATLI TATLI KIVRILAN KIVRANAN - ŞEKERLER.

SINIFTA YEMEK İ Ç İ N GÖRÜNMEZ ÇİKOLATALAR.

KEMİRMEK İ Ç İ N ŞEKER - KAPLI KALEMLER.

LİMONATA FIŞKIRAN YÜZME HAVUZLARI.

S İ H İ R L İ EL -ŞEKERLEMESİ- ELİNE ALDIĞIN ANDA AĞZINDA TADINI DUYARSIN.

53

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

GÖKKUŞAĞI DAMLALARI - BUNLARI EMİN VE TÜKÜRÜĞÜNÜZDE YEDİ AYRI RENK

OLUŞACAKTIR.

«Haydi, Haydi!» diye bağırdı Bay Wonka. «Bütün gün burada düğme seçmenizi bekleyemeyiz!»

«Bu kadar düğme arasında bir Televizyon Odası yok mu?» diye sordu Mike Teavee.

«Tabii ki var,» dedi Bay Wonka. «İşte şuradaki düğme.» Parmağıyla gösterdi. Herkes oraya baktı TELEVİZYON ÇİKOLATA, diye yazıyordu Bay Wonka'nın gösterdiği düğmenin yanındaki etikette.

«Yaşasın! diye çığlık attı Mike Teavee. «Tam bana göre!» İşaret parmağını hemen düğmeye bastı. Aynı anda korkunç bir gürültü oldu. Kapılar kapandı ve asansör sanki eşekarısı sokmuş gibi zızlayarak birden fırladı. Ama asansör yana doğru fırlamıştı! Ve bütün yolcuların (tavandaki kayışı tutan Bay VVonka dışında herkesin) aşırı hızdan ayakları yerden kesilmişti.

«Kalkın, kalkın!» diye bağıran Bay Wonka kahkahalarla gülüyordu. Ama tam ayakları üstünde doğruldukları anda, asansör birden önlerine çıkan bir köşeyi dönünce hepsi yeniden yerlere serildi.

«İmdat!» diye bağırdı Bayan Teavee.

«Elimi tutun, bayan» dedi Bay Wonka büyük bir centilmenlikle. «Tamam! Şimdi şu kayışı sıkıca tutun. Hepiniz yakalayın şu kayışı. Yolculuk henüz bitmedi!»

Yaşlı Büyükbaba Joe titreye titreye ayakları üstüne kalktı ve kayışı yakaladı. Boyu kayışa yetişemeyen küçük Charlie, kollarını sıkıca Büyükbabasının bacağına doladı.

Asansör bir roket hızıyla gidiyordu. Şimdi tırmanmaya başladı.

Sanki çok dik bir tepeye çıkar gibiydi. Sonra birdenbire, tepenin doruğuna çıkıp uçurumdan yuvarlanan bir kaya gibi düşmeye başladılar. Charlie'nin bütün midesi ağzına geldi ve Büyükbaba Joe bağırmaya başladı, «Yaşasın! İşte gidiyoruz!» Ve Bayan Teavee çığlık attı, «Asansörün ipi koptu! Parçalanacağız!» Ve Bay Wonka onu nazik biçimde kolundan tutarken yanıtladı,

«Sakin olun, sevgili bayan». Büyükbaba Joe dizlerinde titreyen Charlie'ye eğildi, «İyi misin, Charlie?» Charlie neşeyle bağırdı, «Çok sevdim. Sanki su kayağı yapıyorum!» Asansör hızla kayarken, asansörün cam duvarlarından, öbür odalarda garip ve harika şeyler görüyorlardı: Yere kahverengi yapışkan bir maddenin aktığı kocaman bir çeşme...

Bütünüyle şekerlemeden yapılmış büyük, kayalık bir dağ ve düşmemeleri için halatlarla bağlı Umpa-Lumpalar dağın kenarlarından kocaman şekerlemeler topluyor...

Sanki kar fırtınası gibi beyaz toz fışkırtan bir makine...

Buharı çıkan sıcak karamela gölü...

Küçücük evleri ve yollarıyla bir Umpa-Lumpa köyü ve boyları dört santimden uzun olmayan yüzlerce Umpa-Lumpa çocukları sokaklarda oynuyor...

Ve şimdi asansör yeniden hızlandı, ama şimdiye kadar gitmediği bir hızla. Charlie, bu korkunç hızdan dolayı asansörün çıkardığı ıslık sesini duyuyordu... asansör birden kıvrıldı... ve döndü... ve yukarı çıktı... ve aşağı indi... ve...

«Artık dayanamayacağım!» diye feryat etti Bayan Teavee, yüzü yemyeşil olmuştu.

«Aman, sakın kusmayın,» dedi Bay Wonka.

«Öyleyse durdur şunu,» diye yanıt verdi Bayan Teavee.

«En iyisi şunu alın,» diyen Bay Wonka, başındaki o güzelim siyah silindir şapkasını çıkardı ve Bayan Teavee'nin ağzına tuttu.

«Şu korkunç şeyi durdur!» diye emretti Bay Teavee.

«Yapamam,» dedi Bay Wonka. «Oraya varmadan durmaz ki. Umarım şu an kimse öbür asansörü kullanmıyordur.»

«Öbür asansör de nedir?» diye çığlık attı Bayan Teavee.

«Aynı hat üstünde karşı yönden gelen asansörden sözediyorum,» dedi Bay Wonka.

«Aman tanrım!» diye bağırdı Bay Teavee. «Yani çarpışabileceğimizi mi söylüyorsunuz?»

«Bugüne kadar hep şansım vardı, başıma hiç kaza gelmedi,» dedi Bay Wonka.

«Şimdi gerçekten kusacağım!» diye inledi Bayan Teavee.

«Hayır, hayır!» dedi Bay Wonka. «Şimdi değil. Az kaldı. Şapkamı berbat etmeyin!»

Bir dakika sonra asansörden çığlık seslerine benzer sesler geldi ve asansör yavaşladı. Sonra tümüyle durdu.

«Tanrım sana şükürler olsun!» dedi Bay Teavee, yüzünde biriken terleri mendiliyle silerken.

54

WONKA
SWEETS

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Bir daha mı binerim bu körolası asansöre, asla!» dedi Bayan Teavee. Sonra asansörün kapıları açıldı ve Bay Wonka şunları söyledi, «Şimdi bir dakika beni dinleyin! Bu odada herkesin çok dikkatli olmasını istyorum! Çevrede tehlikeli şeyler var ve sakın hiçbir şeye burnunuzu sokmayın!»

26

Televizyon - Çikolata Odası

Charlie ve Büyükbaba Joe ile birlikte Teavee ailesi asansörden çıkıp odaya girdiler. Oda öylesine göz kamaştırıcı parlaklıkta ve beyazlıktaydı ki hepsi acıyla gözlerini kapattılar ve durdular. Bay Wonka hepsine birer siyah gözlük verdi ve şöyle dedi, «Çabuk gözlükleri takın! Bu odada kaldığınız sürece ne yaparsanız yapın, ama sakın bunları gözünüzden çıkarmayın. Bu ışık gözlerinizi kör edebilir!»

Charlie siyah gözlükleri gözlerine takar takmaz, rahatlıkla çevresine bakmaya başladı. Dar ve uzun bir oda gördü. Odanın her yanı beyaza boyanmıştı. Döşeme bile beyazdı ve yerde en ufak bir toz bile yoktu. Tavandan aşağıya kocaman lambalar sarkıyordu ve odayı parlak mavi-beyaz ışığa boğuyordu.

Dipteki köşeler dışında oda bomboştu. Bu köşelerden birinde tekerlekli kocaman bir kamera duruyordu.

Sanki bir Umpa-Lumpa ordusu kameranın çevresini sarmış, ek yerlerini yağlıyor, vidalarını sıkıştırıyor ve büyük cam merceklerini parlatıyorlardı. Umpa-Lumpaların hepsi olağanüstü biçimde giyinmişti. Başlarına taktıkları miğferin ve

pilot gözlüklerini andıran gözlüklerinin tamamladığı parlak kırmızı uzay giysileri vardı üstlerinde ve en ufak bir ses bile çıkarmadan çalışıyorlardı. Onları izlerken Charlie, garip bir tehlikenin varolduğu duygusuna kapıldı. Yapılan bu işte bir tehlike vardı ve Umpa-Lumpalar bunu biliyorlardı. Aralarında ne konuşuyorlar, ne de şarkı söylüyorlardı. Büyük siyah kameranın çevresinde çok yavaş ve dikkatle hareket ediyorlardı.

Odanın öbür köşesinde, hemen hemen kameradan elli adım ötede, bir tek Umpa-Lumpa (o da uzay giysileri içinde) siyah bir masada oturmuş, çok geniş bir televizyon ekranına bakıyordu.

«Haydi gidiyoruz!» diye bağıran Bay Wonka heyecanla yerinde zıplıyordu. «En son ve en büyük buluşum - Televizyon Çikolata'nın Deneme Odası.»

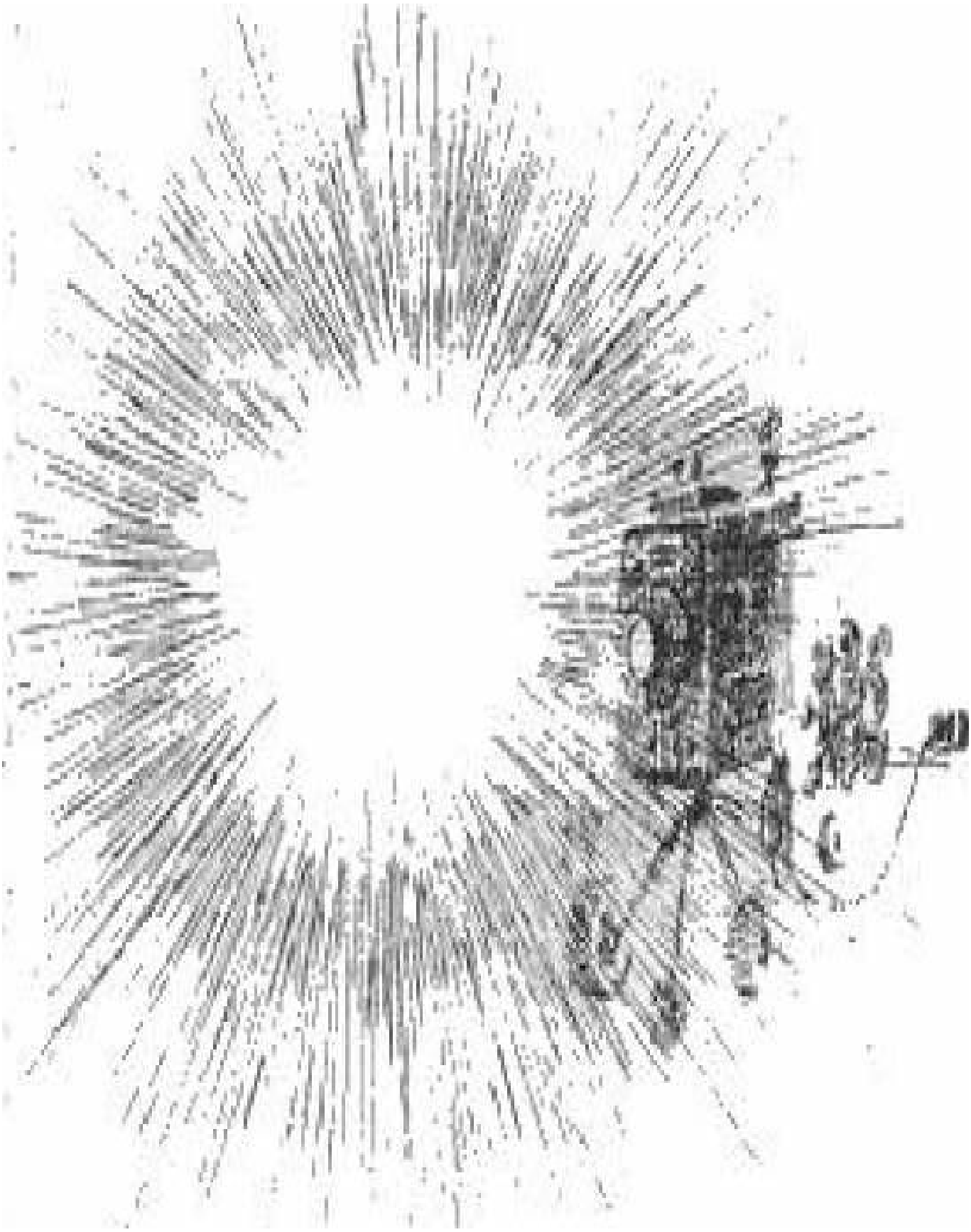
«Ama Televizyon Çikolata da ne demek oluyor?» diye sordu Mike Teavee merakla.

«Tanrı aşkına, sözümü kesme çocuk!» dedi Bay Wonka. «Bu sistem, televizyon ile işler. Ben, televizyon sevmem. Az izlenmesi gerektiğini sanıyorum, ama çocuklar maalesef gözlerini ayıramıyorlar ondan. Bütün gün ekranın karşısında hiç kımıldamadan oturabiliyorlar...»

«Ben de!» dedi Mike Teavee.

«Kes sesini!» dedi Bay Teavee.

55

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Teşekkür ederim,» dedi Bay Wonka. «Şimdi size akıllara durgunluk veren televizyonumun nasıl çalıştığını göstereceğim. Ama her şeyden önce sıradan bir televizyonun nasıl çalıştığını biliyor musunuz?

Çok basit. Bir tarafta, resimlerin çekildiği büyük bir sinema kamerası vardır ve herhangi bir şeyin filmini çekmeye başlarsınız. Sonra bu fotoğraflar göremeyeceğiniz kadar küçüklükte milyonlarca parçalara ayrılır ve bu küçük parçalar elektrikle gökyüzüne fırlatılır. Bu milyonlarca küçük parçalar herhangi birinizin evinin damındaki antene çarpıncaya kadar gökyüzünde dolaşır durur. Sonra televizyonun arkasına giden tellerden aşağıya kayar ve sonra (tıpkı küçük parçalardan oluşan bilmece gibi) yerli yerine yerleşinceye kadar bu milyonlarca küçük parçacıkların her biri ordan oraya gider gelir ve birden! - ekranda fotoğraf belirir...»

«Anlattıklarınızın hepsi doğru değil,» dedi Mike Teavee.

«Kulaklarım biraz ağır işitiyor,» dedi Bay Wonka. «Söylediğin her şeyi duyamazsam beni bağışla.»

«Aslında, tam böyle çalışmaz, dedim!» diye bağırdı Mike Teavee.

«İyi bir çocuksun,» dedi Bay Wonka, «ama çok konuşuyorsun. Şimdi! İlk kez sıradan bir televizyonun çalışmasını gördüğümde aklıma parlak bir fikir geldi. Birden şöyle dedim kendi kendime,

'eğer insanlar bir fotoğrafı milyonlarca parçaya ayırıp gökyüzüne yolluyor ve başka bir yanda hepsini yeniden biraraya getirebiliyorlarsa, neden ben bunu bir çikolataya yapamayayım?

Neden koca bir çikolata parçasını milyonlarca parçaya ayırıp havaya yollayamayayım ve sonra başka bir yerde bu parçaları yenebilecek halde yeniden biraraya getiremeyeyim?»

«Olanaksız!» dedi Mike Teavee.

«Öyle mi düşünüyorsun?» diye bağırdı Bay Wonka. «Öyleyse, iyice izle! Şimdi -televizyon aracılığıyla - en iyi çikolatalarımdan birini bu odanın bir ucundan öbür ucuna göndereceğim! Hazır olun!

Çikolata gelsin!»

Hemen o an, altı Umpa-Lumpa omuzları üstünde Charlie'nin o güne dek gördüğü en büyük çikolata parçasını taşıyarak ileri doğru yürümeye başladılar. Çikolatanın boyutları, hemen hemen evinde uyuduğu yatak kadardı.

«Çikolata büyük olmalı,» diye açıkladı Bay Wonka, «çünkü televizyonla gönderdiğiniz her şey geri geldiğinde biraz küçülmüş olarak gelir. Dahası sıradan bir televizyonla bile, büyük bir adamın fotoğrafını çektiğinizde, ekrana geldiği zaman boyu bir kalemden daha büyük olamaz, değil mi? Başlıyoruz, hazır olun! Hayır, hayır! Durun! Mike Teavee, sen, geri dur! Kameraya çok yakınsın! Kameradan tehlikeli ışıklar çıkacak. Bir saniyede milyonlarca küçük parçaya ayrılırsın! İşte bu nedenle Umpa-Lumpalar uzay giysileri giyiyorlar. Bu giysiler onları koruyor. Tamam! Şimdi daha iyi. Düğmeye basın!»

Umpa-Lumpalardan biri elini uzattı ve düğmelerden birine bastı.

Gözleri kör edecek kadar kuvvetli bir ışık parladı.

1

«Çikolata kayboldu!» diye bağıran Büyükbaba Joe kollarını sallıyordu.

Haklıydı Büyükbaba Joe! Koskoca çikolatanın tümü havada yitip gitmişti.

56

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Tamam!» diye bağırdı Bay Wonka. «Şimdi başınızın üstünde havada milyonlarca parçalar halinde uçuyor. Çabuk! Buraya gelin!» Geniş televizyon setinin durduğu odanın öbür ucuna doğru hızla koştu ve öbürleri de onu izlediler. «Ekrana bakın!» dedi. «Geliyor! Bakın!»

Ekranda bir ışık titredi ve aydınlandı. Sonra birdenbire, ekranın tam ortasında bir çikolata parçası belirdi.

«Alın!» diye bağırdı Bay Wonka, giderek daha çok heyecanlanarak.

«Nasıl alınır?» diye sordu Mike Teavee gülerek. «Bu yalnızca televizyon ekranında bir resim.»

«Charlie Bucket!» diye bağırdı Bay Wonka. «Sen al! Uzan ve yakala!»

Charlie elini uzattı ve ekrana dokundu ve birden ekrandaki çikolata avucuna geldi. O kadar şaşırmıştı ki neredeyse çikolatayı yere düşürecekti.

«Ye!» diye bağırdı Bay Wonka. «Haydi ye! Göreceksin çok nefis! Demin gördüğün aynı çikolata!

Yalnızca yolculuk sırasında küçüldü, hepsi bu.»

«Harika bir olay!» diye fısıldadı Büyükbaba Joe. «Bir... bir... bir efsane!»

«Bir düşünün,» dedi Bay Wonka, «bunu ülkenin her yanında kullandığımda... evinizde oturmuş

televizyon izliyorsunuz ve birden reklamlar başlıyor ve bir ses şöyle diyor, 'WONKA'NIN

ÇİKOLATALARINI YİYİN! DÜNYANIN EN İ Y İ ÇİKOLATALARI! EĞER BİZE İNANMIYORSANIZ, KENDİNİZ TADIN - ŞİMDİ!' Ve siz yalnızca uzanıyor ve bir tane alıyorsunuz? Nasıl?»

«Harika!» dedi Büyükbaba Joe. «Böyle bir buluş dünyayı değiştirir!»

27

Mike Teavee Televizyonla Gidiyor

Mike Teavee bir çikolatanın televizyon aracılığıyla gönderilmesine Büyükbaba Joe'dan daha çok heyecanlanmıştı. «Ama Bay Wonka,» diye bağırdı, «aynı biçimde başka şeyler de yollayabilir misiniz havadan? Örneğin, tahıldan yapılan ve kahvaltıda yenen o nefis şeyi?»

«Aman yarabbi!» diye bağırdı Bay Wonka. «Benim yanımda o iğrenç şeyden sözetme! Neden yapıldığını biliyor musun sen onun? Kalemtraşlardan çıkan o küçücük ve kıvır kıvır tozlarından!»

«Ama çikolataya yaptığınız gibi onu da televizyonla gönderebilir

misiniz?» diye yeniden sordu Mike Teavee.

«Tabii gönderebilirim.»

«Ya peki insanları?» diye sordu Mike Teavee. «Aynı yoldan canlı bir insanı bir yerden başka bir yere gönderebilir misiniz?»

«İnsan!» diye bağırdı Bay Wonka. «Aklını mı kaçırdın?»

«Ama olabilir mi?»

«Tüh be çocuk, gerçekten iyice bilmiyorum... umalım ki yapabiliyorum... evet, oldukça eminim yapabileceğimden... tabii olabilir... ama bu tehlikeyi göze alamam... çok kötü sonuçları olabilir...»

Ama Mike Teavee kararını vermiş ve koşmaya başlamıştı bile. Bay Wonka'nın «...umalım ki yapabiliyorum... evet, oldukça eminim yapabileceğimden... » dediğini duyar duymaz, birden döndü ve büyük kameranın durduğu köşeye doğru son hızla koşmaya başladı. «Bana bakın!» diye bağırıyordu koşarken. «Dünyada televizyonla gönderilen ilk insan ben olacağım!»

«Hayır, hayır, hayır!» diye bağırdı Bay Wonka.

«Mike!» diye bağırdı Bayan Teavee. «Dur! Geri gel! Milyonlarca parçaya ayrılacaksın!»

Ama Mike Teavee'yi hiçbir şey, hiç kimse durduramazdı. Deli çocuk kameraya varır varmaz düğmeye doğru öyle bir atıldı ki bütün Umpa-Lumpalar sağa sola kaçıştılar.

«Haydi şimdilik Allahaısmarladık!» diye bağırdı ve düğmeye bastı ve o anda koca merceklere doğru süzüldü.

Gözleri kör eden ışık yeniden parladı.

Odada sessizlik vardı.

Sonra Bayan Teavee ileri doğru koştu... ama odanın ortasında kımıldamadan durdu... ve orada kaldı... oğlunun olduğu yere bakıyordu... koca kırmızı ağzı açıldı ve bir feryat yükseldi: «Kayboldu!

Kayboldu!»

57

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

«Aman tanrım, kayboldu!» diye bağırdı Bay Teavee.

Bay Wonka ileri doğru yürüdü ve elini yavaşça Bayan Teavee'nin omuzuna koydu. «İyi şeyler düşünelim,» «Küçük oğlunuzun zarar görmeden öbür raftan çıkması için dua edelim.»

«Mike!» diye yine bağırdı Bayan Teavee, başını ellerinin arasına alarak. «Neredesin?»

«Nerede olduğunu söyleyeyim.» dedi Bay Teavee, «milyonlarca küçük parçacıklar halinde tepemizde uçuşuyor.»

«Böyle konuşma!» diye yalvardı Bayan Teavee. «Televizyonu izleyelim,» dedi Bay Wonka. «Her an gelebilir.»

Bay ve Bayan Teavee, Büyükbaba Joe ve Charlie ve Bay Wonka televizyonun önüne toplandılar ve hiç kımıldamadan ekrana bakmaya başladılar. Ekran bembeyazdı.

«Odanın bir ucundan bir ucuna amma da geç geliyor,» dedi bay Teavee kaşlarını çatarak.

«Aman tanrım,» dedi Bay Wonka, «umarım hiçbir parçası eksik gelmez.»

«Neler söylüyorsun sen?» diye sordu Bay Teavee daha da kızarak.

«Sizi korkutmak istemem,» dedi Bay Wonka, «ama bazan parçaların yarısı yolunu şaşırıp televizyona gelemiyor. Geçen hafta böyle olmuştu. Nedenini bilmiyorum, ama sonuçta çikolatanın yarısı ekrana gelebildi.»

Bayan Teavee korkunç bir çığlık attı. «Yani Mike'ın yalnızca yarısı mı gelecek diyorsunuz?»

«İnşallah üst tarafı gelir!» dedi Bay Teavee.

«Susun!» diye bağırdı Bay Wonka. «Ekrana bakın! Birşeyler oluyor!»

Ekran birden titremeye başladı.

Sonra dalgalı çizgiler göründü.

Bay Wonka düğmelerden biriyle oynadı ve dalgalar kayboldu.

«Geliyor!» diye bağırdı Bay Wonka. «Evet, o tamam!»

Ve çok yavaş olarak ekran aydınlanmaya başladı.

«Geliyor!» diye bağırdı Bay Wonka. «Evet geliyor!»

«Her yeri tamam mı?» diye çığlık attı Bayan Teavee.

«Emin değilim,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Karar vermek için çok erken.»

Başlangıçta silik, ama giderek daha netleşen Mike Teavee'nin resmi ekranda belirdi. Ayakta duruyor ve izleyicilere el sallarken ağzı kulaklarına varıyordu.

«Ama bu cüce!» diye bağırdı Bay Teavee.

«Mike,» diye bağırdı Bayan Teavee, «iyi misin? Eksik bir yanın var mı?»

«Daha büyümeyecek mi?» diye sordu Bay Teavee.

«Konuş benimle, Mike!» dedi Bayan Teavee. «Birşeyler söyle! İyi olduğunu söyle!»

Televizyon ekranından küçük bir fındık faresinin sesinden daha yüksek olmayan incecik bir ses geldi. «Merhaba, Anne! Merhaba, Baba! Bana bakın! Ben dünyada televizyonla gönderilen ilk insanım!»

«Yakalayın onu!» diye emretti Bay Wonka. «Çabuk!»

Bayan Teavee hızla elini uzattı ve ekrandan Mike Teavee'nin küçük resmini aldı.

«Yaşasın!» diye bağırdı Bay Wonka. «Her yanı tamam! Hiçbir eksiği yok!»

«Buna tamam mı diyorsun?» diye avazı çıktığı kadar bağırdı Bayan Teavee, avucunun içinde oradan oraya tabancası elinde koşan cüce oğlunu göstererek.

58

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Çocuğun boyu şimdi bir santimden uzun değildi.

«Büzülmüş!» diye inledi Bay Teavee.

«Tabii büzülecek,» dedi Bay Wonka. «Ne bekliyordunuz?»

«Ama korkunç bir şey bu!» diye bağırdı Bayan Teavee. «Şimdi ne yapacağız?»

«Artık onu okula gönderemeyiz! Bu boyla ezilir! Çiğnenir gider!» dedi Bay Teavee.

«Artık hiçbir şey yapamayacak!» dedi Bayan Teavee.

«Oh, hayır yapabilirim!» diye viyakladı Mike Teavee. «Hala televizyon seyredebilirim!»

«Bir daha asla!» diye bağırdı Bay Teavee, «eve gider gitmez televizyonu pencereden atacağım.

Başımıza ne geldiyse o uğursuz televizyon yüzünden geldi.»

Babasının sözlerini duyar duymaz Mike Teavee, annesinin avucunun içinde kendini yerden yere atarak çığlık çığlığa bağırırken annesinin parmaklarını ısırıyordu. «Ben televizyon izlemek istiyorum!»

diye feryat ediyordu. «Televizyon izlemek istiyorum! Televizyon izlemek istiyorum!»

«Ver şunu bana!» diyen Bay Teavee, küçük çocuğu annesinin avucundan alıp cebine koydu ve üstünü mendiliyle örttü. Cebin içinden çığlıklar yükseliyordu.

«Aman Bay Wonka,» diye yalvardı Bayan Teavee, «onu yeniden nasıl büyütebiliriz?»

«Hımmm,» diye söze başladı Bay Wonka, sakalıyla oynayıp gözlerini tavanda dolaşırken, «bu biraz ustalık isteyen bir iş. Ama küçük çocuklar son derece esnektirler. Yay gibi kıvrılırlar. Yapacağımız şey, onu, çikletlerin uzamasını denediğim özel bir makinenin içine koymak olacak! Belki bu makine onu eski haline getirir!»

«Oh, teşekkür ederim,» dedi Bayan Teavee.

«Hiç önemi yok, sevgili bayan.»

«Ne kadar uzatılır sizce?» diye sordu Bay Teavee.

«Belki kilometrelerce,» dedi Bay Wonka. «Kimbilir? Ama çok incelecek. Aslında uzattığınız zaman her şey incelir.»

«Yani çiklet gibi mi demek istiyorsunuz?» diye sordu Bay Teavee.

«Evet, tıpkı çiklet gibi.»

«Ne kadar incelecek?» diye sordu Bayan Teavee merakla.

«Kesin bir düşüncem yok,» dedi Bay Wonka. «Ayrıca hiç önemi de yok. çünkü sonra onu yeniden şişmanlatacağız. Bütün yapacağımız, ona, benim harika Süpervitaminli Şekerlerimin üç misli dozundan vermek olacak. Süpervitaminli Şekerde çok miktarda A ve B vitaminleri vardır. Ayrıca C vitamini, D

vitamini, E vitamini, F vitamini, G vitamini, İ vitamini, J vitamini, K vitamini, L vitamini, M vitamini, N

vitamini, O vitamini, P vitamini, Q vitamini, R vitamini, T vitamini, U vitamini, V vitamini, W vitamini, Y

vitamini ve ister inanın ister inanmayın Z vitamini! İçinde yalnız iki vitamin yoktur: Biri H vitamini, çünkü bu vitamin insanı «hasta» yapar ve S vitamini, çünkü bu vitamin tıpkı öküz gibi insanın kafasından

«boynuz» çıkarır. Ama içinde çok az ölçüde ve en sihirli vitamin var -Wonka vitamini!»

«Bunun ne yararı var ona?» diye sordu Bay Teavee merakla.

«Bu vitamin ayak parmaklarının el parmakları kadar uzamasına yarar...»

«Oh, hayır!» diye bağırdı Bayan Teavee.

«Saçmalamayın,» dedi Bay Wonka. «Bu çok yararlıdır. Böylece ayaklarıyla piyano çalabilir.»

«Ama Bay Wonka...»

«Tartışmayalım, lütfen!» dedi Bay Wonka. Arkasını döndü ve parmaklarını üç kez şaklattı.

Yanında bir Umpa-Lumpa belirdi. «Bu yazdıklarımı yapın,» dedi Bay Wonka, yapılacak şeyleri tek tek yazdığı kağıdı Umpa-Lumpaya vererek. «Çocuğu babasının cebinde bulabilirsiniz. Haydi gidin! Gülegüle Bay Teavee! Güle güle Bayan Teavee! Lütfen öyle üzgün durmayın! Herkes sonunda düzelecek...»

59

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Odanın sonunda Umpa-Lumpalar büyük kameranın çevresinde toplanmışlar, ellerinde davulları dans etmeye başlamışlardı.

«İşte yeniden başlıyorlar!» dedi Bay Wonka. «Korkarım onları susturmak olanaksız.»

Küçük Charlie Büyükbabasının elini tutmuş, Umpa-Lumpaları dinleyerek uzun parlak odanın ortasında Bay Wonka'nın yanında duruyorlardı. İşte söyledikleri şarkı: *En önemli şey*

aklımızda kalan,

Eğer çocuk/arsa sözkonusu olan,

İzin vermeyin ASLA, ASLA

Girmesine televizyonun yanına

Yada hepsinden en iyisi

Hiç almayın o aptal şeyi

Girdiğimiz her evde çocuklar gördük,

Ekranın karşısında ağızları bir kanş açık.

Tembel tembel yayılmışlar, dilleri dışarı sarkar, Öyle dalmışlar, birde bakarlar ki gözleri fırlar.

(Geçen hafta birisinin evinde

Gördük tam bir düzine göz yerde.)

Bakarlar ve otururlar, otururlar ve bakarlar

Tabii sonunda hepsi ekrana yapışırlar,

Ta ki sarhoş oluncaya kadar hepsi de

Bu korkunç iğrenç süprüntüyle.

Evet, biliyoruz televizyon varken uslu dururlar, Pencerelerin pervazlarına tırmanmazlar,

Kavga, tekme, yumruk yok asla,

Siz de rahat pişirirsiniz yemeği ocakta,

Bulaşıkları yıkayıverirsiniz çabucak

Ama hiç düşündünüz mü bir dakikacık,

Bir an olsun geldi mi aklınıza

Neler oluyor sevgili yavrunuza?

KAFADAKİ DUYGULARI SÖNDÜRÜR!

HAYAL GÜCÜNÜ ÖLDÜRÜR!

AKLI TIKAR VE KARIŞTIRIR!

ÇOCUK SONUNDA KÖR OLUR, APTALLAŞIR!

UNUTUR AR TIK ANLAMINI

HAYALİN VE PERİLERİN DİYARINI!

BEYNİ PEYNİR GİBİ YUMUŞAR!

AR TIK DÜŞÜNMEZ - SADECE BAKAR!

'Tamam!' diye bağıracaksınız. 'Tamam!' diye ağlayacak,

'Eğer televizyonu kaldıracak olursak,

Sonra nelerle oyalayacağız

Sevgili çocuklarımızı? Lütfen açıklayınız!' Yanıt vereceğiz size bir soruyla,

'Eskiden ne yapıyordu insanlar çocuklarıyla?

Nasıl mutlu oluyorlardı günlerce

Bu canavar keşfedilmeden önce?'

Unuttunuz mu? Bilmiyor musunuz?

Çok hızh ve yavaş söylüyoruz:

OKURLARDI... HER ZAMAN!

OKURLARDI... DURMADAN!

İnsan ne kadar okursa

Dayamaz o kadar kitaba!

İnsan hayatının yarısı

60

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Hiç düşünmeden kitap okumaya ayrılmalı!

Çok odasının rafları kitap dolmalı!

Odasında yerlerde kitaplar taşmalı!

Odanda başucunda yatağının

Okunmak için beklemeli bir kitabın!

Harikulade, duygulu, hayal dolu masallar

Ejderhalar, çingeneler, kraliçeler ve balinalar Ve define adaları ve uçsuz bucaksız kıyılar

Sessiz kürekleriyle kaçan hırsızlar,

Morpantolonlu korsanlar,

Filler ve uçan kayıklar,

Bekliyor kazanın çevresinde yamyamlar

Göz gözü görmüyor, kara dumanlardan

(Çok güzel kokuyor bu kim olabilir ki?)

Ah, ne güzel kitaplar okumuşlar,

Televizyon keşfedilmeden önce çocuklar!

Rica ediyoruz, yalvarıyoruz hepinize, lütfen.

Evinize gider gitmez atın televizyonunuzu pencereden, Televizyonun boşalan yerine,

Hemen koyuverin bir kütüphane.

Sonra dolsun o güzelim kitaplar raflara,

Girmesin bir daha o kötü görüntü odalara.

Başlayacak kavga, gürültü, tekme, tokat,

Kalmayacak evinizde belki rahat-

Ama korkmayın, söz veriyoruz size

En geç bir yada bir iki hafta içinde

Yapacak bir şey bulamayınca çevrede,

Başlayacaklar gereksinim duymaya,

Güzel bir kitabı baştan sona okumaya.

Ah, bir kez ama bir kez başladılar mı,

Nasıl sarıyor sevinç hepsinin suratını.

Öyle hızlı düşünür ki bu çocuklar

İnanın, biz neler gördük diye soracaklar

Bu garip makineye gözleri takılınca,

Hayretten donup kalacaklar ekranın karşısında.

Geçtikçe aradan uzun yılar

Yaptıklarınızdan dolayı sizi kutlayacaklar.

Bu arada üzgünüz Mike'ın başına gelenlere

İnanın isterdik getirmek onu eski haline.

Başka birşey gelmiyor elimizden

Aslında bu onun için en iyi yol belki de.

28

Yalnız Charlie Kalıyor

«Şimdi hangi odaya gidelim?» diye sordu Bay Wonka geriye dönüp asansöre girerken. «Haydi!

Çabuk olun! Kaç çocuk kaldı şimdi?»

Küçük Charlie Büyükbaba Joe'ya baktı, Büyükbaba Joe da Charlie'ye.

«Ama Bay Wonka,» diye seslendi Büyükbaba Joe arkasından, «yalnız... yalnız Charlie kaldı.»

Bay Wonka olduğu yerde geri döndü ve Charlie'ye baktı.

Üçü de konuşmuyordu. Charlie Büyükbabasının elini sımsıkı tutuyordu.

61

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Yani bir tek sen mi kaldın?» diye sordu Bay Wonka, sanki çok şaşırmış gibi yaparak.

«Evet,» diye fısıldadı Charlie.

Bay Wonka birden çok heyecanlandı. «Öyleyse sevgili oğlum,» diye bağırdı, «bu demektir ki sen kazandın!» Asansöre doğru hızla koştu ve arkasından gelen Charlie'nin elini öyle hızlı sıktı ki zavallı çocuğun eli kopacaktı nerdeyse. «Seni gerçekten kutlarım,» diye devam etti. «İnan, çok sevindim!

Bundan daha iyisi olamazdı! Başından beri senin kazanacağını hissediyordum! Bravo Charlie, bravo!

Harika! Artık şimdi başlıyor gerçek eğlence. Ama çabuk olmalıyız. Yitirecek hiç zamanımız yok. Gün bitmeden önce yapacak o kadar çok şey var ki! Yalnız yapılacak anlaşmaları düşünmek bile yeter! Ama şanslıyız ki bize zaman kazandıracak büyük cam asansörümüz var. Atla, sevgili Charlie, atla! Sen de Büyükbaba Joe! Bu kez nereye gideceğimizi ben seçeceğim.» Bay Wonka'nın parlak gözleri bir an Charlie'yi süzdü.

Şimdiye kadar gördüklerimizden daha çılgın şeyler göreceğiz, diye düşündü Charlie. Ama korkmuyordu. Sinirli de değildi artık. Büyükbaba da onun gibi rahatlamıştı. Bay Wonka'nın her hareketini izlerken gözleri heyecandan parlıyordu. Bay Wonka asansörün cam tavanındaki düğmelerden birine uzandı. Charlie ve Büyükbaba Joe kafalarını yukarı kaldırıp, düğmenin yanındaki etiketi okudular: YUKARI VE DIŞARI... yazıyordu.

«Yukarı ve dışarı,» diye düşündü Charlie. «Bu da ne biçim oda?»

Bay Wonka düğmeye bastı.

Cam kapılar kapandı.

«Sıkı tutunun!» diye bağırdı Bay Wonka.

Ve aynı anda asansör bir roket gibi yukarı fırladı. «Yaşşa!» diye bağırdı Büyükbaba Joe. Charlie yine Büyükbabasının dizine yapışmış ve Bay Wonka tavandaki kayışı tutuyordu. Eskiden olduğu gibi asansör sağa, sola, geriye dönüşler yapmıyor, son hızla dimdik yukarı doğru çıkıyordu. «Yaşşa!» diye bağırdı Büyükbaba Joe yeniden. «Yaşşa! Gidiyoruz!»

«Daha hızlı!» diye bağırıyordu Bay Wonka, yumruğuyla asansörün cam duvarlarına vururken,

«Daha hızlı! Eğer daha hızlanmasa bu hızla asla dışarı çıkamayız!»

«Ne dışarısı?» Diye bağırdı Büyükbaba Joe. «Nereden dışarı çıkacağız?»

«Hah-ha» diye güldü Bay Wonka. «Bekleyin ve görün! Yıllardır bu düğmeye basmak için bekliyordum! Birçok kez niyet ettim! Evet, gerçekten niyet ettim. Ama fabrikamın tepesinde kocaman bir delik açılacağını düşününce hep vazgeçtim! İşte şimdi gidiyoruz. Yukarı ve dışarı!»

«Yani şey demek istemiyorsunuz...» diye bağırdı Büyükbaba Joe, «Yani bu asansörün...»

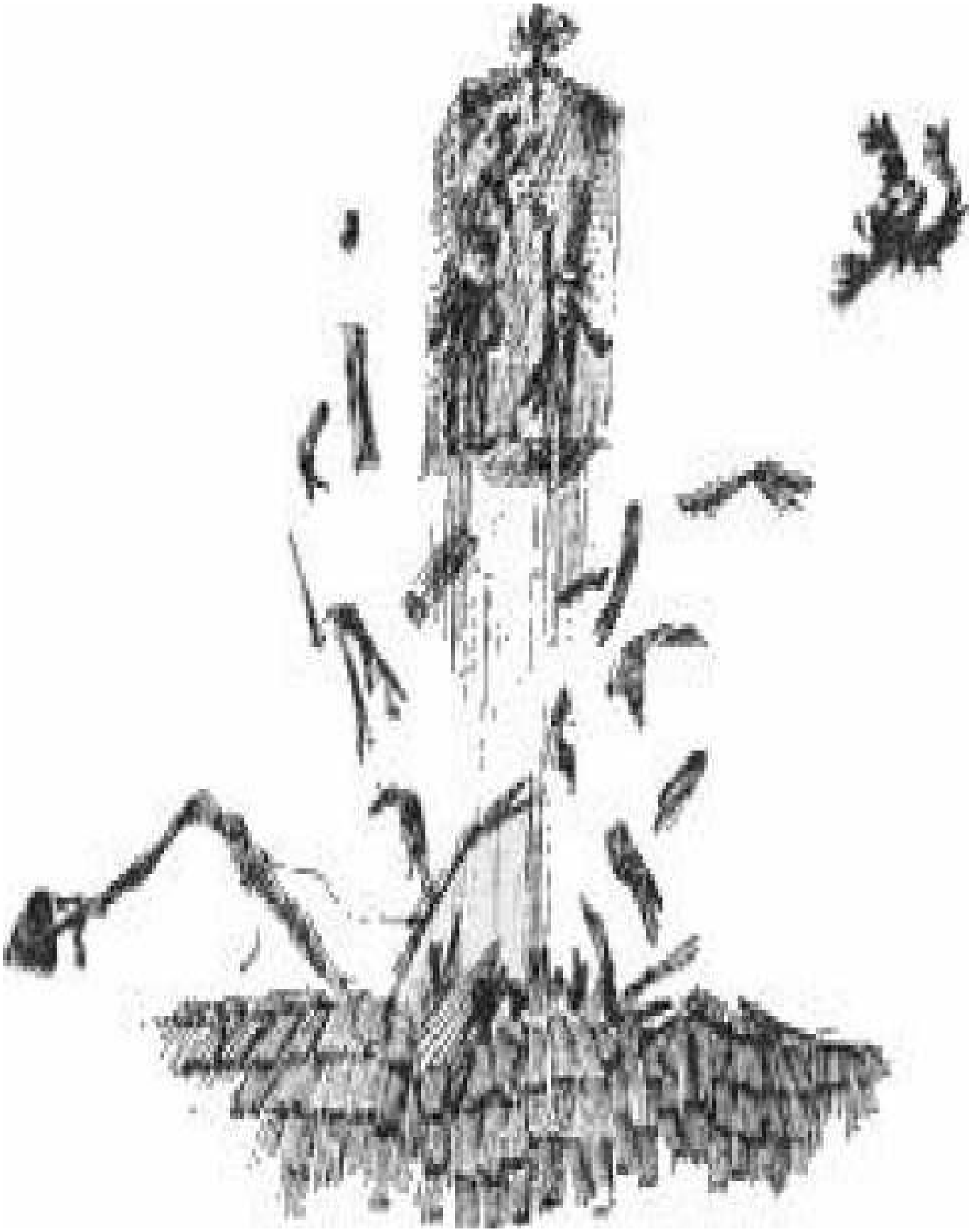
«Evet, doğru tahmin ettiniz!» diye yanıtladı Bay Wonka. «Bekleyin ve görün! Yukarı ve dışarı!»

«Ama... ama... ama... bu camdan yapılmış!» diye bağırdı Büyükbaba Joe. «Milyonlarca parçaya ayrılır!»

«Belki de haklısınız,» dedi Bay Wonka, her zamankinden daha sevimli bir yüzle, «ama bu kalın camdan yapılmıştır.»

Asansör hızlandı, yukarı, yukarı, yukarı ve daha hızlı, daha hızlı ve daha hızlı...

62

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Ve birdenbire öyle korkunç bir gürültü oldu ki kırılan tahta, tuğla ve demir seslerini kafalarının hemen üstünde hissettiler ve Büyükbaba Joe bağırdı, «İmdat! Sonumuz geldi! Hiçbirimiz sağ çıkamayız buradan!» ve Bay Wonka yanıt verdi, «Hayır! Hiçbirimize bir şey olmayacak! Dışarı çıktık bile!»

Gerçekten de asansör fabrikanın çatısından dışarı fırlamıştı bile. Şimdi bir roket gibi gökyüzünde yükselirken cam tavanından içeri güneş ışıkları süzülüyordu. Beş saniye içinde yerden bin metre yükselmişlerdi.

«Asansör kontrolden çıktı!» diye bağırdı Büyükbaba Joe.

«Korkmayın, sevgili bayım,» dedi Bay Wonka sakin bir sesle ve başka bir düğmeye bastı. Asansör durdu. Sanki havada asılıydı. Tıpkı bir helikopter gibi duruyordu. Fabrikanın tam üstünde duruyorlar ve aşağıda görünen bütün kasaba sanki bir kartpostalı andırıyordu. Üstünde durduğu cam döşemeden aşağıya bakan Charlie, üzerleri karla örtülü küçücük evleri ve sokakları görebiliyordu. Gökyüzünde camın üstünde durmak ve aşağıya bakmak insana garip bir korku veriyordu. Sanki hiçbir şeyin üstüne basmıyor ve havada öylesine asılı duruyorsun gibi bir duyguya kapılıyor insan.

«İyi miyiz?» diye sordu Büyükbaba Joe. «Bu asansör nasıl böyle havada duruyor?»

«Şeker gücü!» dedi Bay Wonka. «Bir milyon şeker gücü! Bakın!» diye bağırdı, aşağıyı göstererek,

«diğer çocuklar gidiyor! Hepsi evlerine dönüyorlar!»

29

Öbür Çocuklar Evlerine Dönüyor

«Gezimizi sürdürmeden önce aşağıya inip küçük dostlarımıza bir bakalım,» dedi Bay Wonka.

Başka bir düğmeye bastı ve asansör aşağıya doğru inmeye başladı. Ve tam giriş kapısının üzerinde durdu.

Aşağıya bakan Charlie, kapının tam önünde çocukları ve ailelerini gördü. «Yalnız üç çocuk görüyorum,»

dedi. «Kim eksik?»

63

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

«Sanırım Mike Teavee,» dedi Bay Wonka. «Ama az sonra gelir. Kamyonları görüyor musunuz?»

Bay Wonka fabrikanın yanına dizilmiş üstleri örtülü kocaman kamyonları gösterdi.

«Evet,» dedi Charlie, «Niçin duruyorlar orada?»

«Altın Biletin üstünde ne yazdığını anımsamıyor musun? Her çocuk evine hayatı boyunca yetecek kadar şekerle dönecek. Her çocuk için tepeleme doldurulmuş bir kamyon bekliyor. İşte dostumuz Augustus Gloop gidiyor! Görüyor musunuz? Annesiyle babasıyla birlikte en öndeki kamyona biniyor.»

«Yani artık iyi mi?» diye sordu Charlie şaşkınlıkla. «Öyle

korkunç'bir borunun içinden geçtikten sonra.»

«Evet, çok iyi,» dedi Bay Wonka.

«Ama değişmiş!» dedi Büyükbaba Joe, asansörün cam duvarına gözlerini yapıştırarak. «Çok şişkoydu, ama şimdi dal gibi zayıflamış!»

«Tabii değişti,» dedi Bay Wonka gülerek. «Borunun içinde sıkıştı. Anımsamıyor musunuz? Aaa, bakın! Büyük çiklet çiğneme şampiyonumuz Violet Beauregarde gidiyor! Demek ki suyunu çıkarabilmişler!

Çok mutlu oldu. Ne kadar da sağlıklı görünüyor! Eski halinden daha iyi!»

«Ama yüzü eflatun!» diye çığlık attı Büyükbaba Joe.

«Evet, öyle,» dedi Bay Wonka. «O konuda elimizden hiçbir şey gelmez.»

«Aman tanrım!» diye bağırdı Charlie. «Zavallı Veruca Salt ile annesiyle babasına bakın! Her yanları çöple kaplı!»

«İşte Mike Teavee geliyor!» dedi Büyükbaba Joe. «Ne yapmışlar ona öyle? Boyu on metre ama ip kadar da ince!»

«Onu çiklet esnetme makinesinde esnettiler,» diye yanıtladı Bay Wonka. «Esnetirken hiç düşünmemiş mi bu Umpa-Lumpalar!»

«Zavallı Mike için korkunç bir şey!» dedi Charlie.

«Saçma,» dedi Bay Wonka, «çok şanslı bir çocuk. Dünyanın her yerindeki basket takımı onu almak isteyecektir. Ama şimdi,»

diye ekledi, «bu dört aptal çocuktan ayrılma zamanı geldi. Seninle çok önemli bir şey konuşmam gerekiyor, sevgili Charlie.» Bay Wonka başka bir düğmeye bastı ve asansör yeniden gökyüzüne doğru fırladı.

30

Charlie'nin Çikolata Fabrikası

Büyük cam asansör şimdi kasabanın tepesinde yeniden asılı duruyordu. İçinde Bay Wonka, Büyükbaba Joe ve Charlie ayaktaydılar.

«Çikolata fabrikamı ne kadar sevdiğimi bilemezsiniz,» dedi Bay Wonka aşağıya bakarak. Sonra birden başını kaldırdı ve çok ciddi bir biçimde Charlie'ye bakmaya başladı. «Sen de sevdin mi, Charlie?»

diye sordu.

«Evet,» diye bağırdı Charlie, «dünyada buradan daha güzel bir yer olamaz!»

«Senden bunları duyduğum için çok mutluyum,» dedi Bay Wonka daha da ciddileşerek. Charlie'ye hala bakıyordu. «Evet,» dedi, «gerçekten bunları duyduğuma çok sevindim. Şimdi nedenini sana söyleyeceğim.» Bay Wonka başını yana eğdi ve yüzüne yayılan gülümsemeyle gözlerinin çevresinde çizgiler oluştu. Şöyle dedi, «sevgili oğlum, bütün bu gördüklerini sana armağan etmeye karar verdim.

Burayı yönetebilecek kadar büyüyünce bütün fabrika senin olacak!»

Charlie gözlerini Bay Wonka'dan ayıramıyordu. Büyükbaba Joe konuşmak için ağzını açtı ama ağzından bir tek sözcük bile çıkmadı.

«Evet doğru,» dedi Bay Wonka gülümseyerek. «Burayı gerçekten sana veriyorum. Anlaştık, değil mi?»

«Ona mı veriyorsunuz?» diye fısıldadı Büyükbaba Joe. «Şaka mı yapıyorsunuz?»

«Şaka yapmıyorum, bayım. Son derece ciddiyim.»

«Ama... ama... neden fabrikanızı Charlie'ye vermek istiyorsunuz?»

64

ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

«Dinleyin,» diye başladı Bay Wonka, «ben yaşlı bir adamım. Sizin sandığınızdan da yaşlıyım.

Sonsuza kadar yaşayamam. Bugüne kadar ne çocuğum oldu, ne de bir ailem. Ben bu işleri yapamaz hale gelince kim yönetecek bu fabrikayı? Birisinin bunu yapması gerekiyor - yalnız Umpa-Lumpaların hatırı için bile olsa. Dikkatinizi çekerim, bu işi yapmak için her şeyi vermeye hazır bir sürü insan var, ama ben onları istemiyorum. Hele yetişkin bir insanı asla istemiyorum. Yetişkin insan benirn sözümü dinlemez, hiçbir şey öğrenmez. Hep kendi bildiğini yapar, benim dediklerimi değil. Bu nedenle bir çocuğum olmalı.

İyi huylu bir çocuk istiyorum. Ben hayattayken bildiğim en gizli şeker yapımı sırlarımı ona anlatabileyim.»

«Ve bu nedenle Altın Biletleri gönderdiniz!» diye bağırdı Charlie.

«Evet,» dedi Bay Wonka. «Fabrikama beş çocuk davet etmeye karar verdim, günün bitiminde en beğendiğim çocuk kazanacaktı.»

«Ama Bay Wonka,» diye ağır ağır konuştu Büyükbaba Joe, «yani gerçekten ve kesin olarak bu kocaman fabrikanın tümünü küçük Charlie'ye verdiğinizi mi söylüyorsunuz? Yani...»

«Tartışacak zamanımız yok!» dedi Bay Wonka. «Şimdi hemen gidip ailedeki öbür kişilerle, Charlie'nin anne ve babası başka kim varsa onlarla tanışmalıyım. Onlara haberi iletelim! Şimdiden sonra fabrikada oturabilirler! Charlie büyüyünceye kadar hepsi fabrikayı yönetebilir. Nerede oturuyorsunuz, Charlie?»

Charlie aşağıdaki karlarla kaplı evlere baktı. «İşte şurada!» diye işaret etti. «Kasabanın sağ

ucundaki kulübe, şu en küçük olan... »

«Gördüm!» diye bağırdı Bay Wonka ve bazı düğmelere bastı ve asansör Charlie'nin evine doğru inmeye başladı.

«Korkarım annem bizimle gelmez,» dedi Charlie kederli.

«Neden gelmez?»

«Çünkü Büyükanne Josephine, Büyükanne Georgina ve Büyükbaba George'u yalnız bırakmaz.»

«Ama onlar da gelecekler.»

«Gelemezler,» dedi Charlie. «Onlar çok yaşlı ve yirmi yıldır yataklarından hiç kalkmadılar.»

«Öyleyse onları yataklarıyla birlikte götürürüz,» dedi Bay Wonka. «Bu asansörde bir sürü oda var.»

«Yatağı evden çıkaramazsınız,» dedi Büyükbaba Joe. «Kapıdan sığmaz.»

«Siz hiç tasalanmayın!» dedi Bay Wonka. «Benim için olanaksız diye bir şey yoktur! Siz yalnızca yapacaklarımı izleyin!»

Asansör Bucket'ların küçük evinin damının üstünde duruyordu.

«Ne yapacaksınız?» diye bağırdı Charlie.

«Onları hemen alacağız,» dedi Bay Wonka.

«Nasıl?» diye sordu Büyükbaba Joe.

«Damdan girerek,» dedi Bay Wonka başka bir düğmeye basarken.

«Hayır!» diye bağırdı Charlie.

«Durun!» diye bağırdı Büyükbaba Joe.

65

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

Asansör evin damından yaşlıların yatak odasının içine girdi. Yataktaki üç yaşlının başına tavandan toz, kırık tuğlalar, tahta parçaları, alçılar, çimentolar ve örümcekler yağmaya başladı. Ve üçü birden aynı anda dünyanın sonunun geldiğini düşündüler. Büyükanne Georgina bayıldı, Büyükanne Josephine takma dişlerini düşürdü, Büyükbaba George başını battaniyenin altına soktu, Bay ve Bayan Bucket yandaki odadan koşarak geldiler.

«Kurtarın bizi!» diye bağırdı Büyükanne Josephine.

«Sakin ol, karıcığım!» dedi Büyükbaba Joe asansörden inerek. «Biz geldik!»

«Anne!» diye bağırdı Charlie, Bayan Bucket'ın kollarına koşarak. «Anne! Anne! Neler oldu bir dinle! Hepimiz Bay Wonka'nın fabrikasında yaşayacağız ve fabrikayı yönetmesinde ona yardım edeceğiz ve fabrikanın hepsini bana verdi ve... ve... ve...»

«Neler söylüyorsun?» dedi Bayan Bucket.

«Şu evimize bak!» diye bağırdı zavallı Bay Bucket. «Mahvolduk!»

«Sevgili bayım,» dedi Bay Wonka, ileri doğru atlayıp Bay Bucket'ın elini dostça sıkarak. «Sizi tanıdığıma çok sevindim. Eviniz için tasalanmayın. Şimdiden sonra, asla bu eve gereksiniminiz olmayacak.»

«Bu deli adam da kim?» diye bağırdı Büyükanne Josephine. «Hepimizi öldürebilirdi.»

«Bu,» dedi Büyükbaba Joe, «Willy Wonka'nın kendisi.»

Büyükbaba Joe'nun ve Charlie'nin bütün gün boyunca neler olduğunu anlatmaları oldukça zaman aldı. Ve sonunda hepsi fabrikaya asansörle gitmeyi reddettiler.

«Kendi yatağımda ölmeyi yeğlerim!» diye bağırdı Büyükanne Josephine.

«Ben de!» dedi Büyükanne Georgina.

«Ben gitmeyi kabul etmiyorum!» dedi Büyükbaba George.

Sonunda Bay Wonka, Büyükbaba Joe ve Charlie yaşlıların çığlıklarına aldırmadan yatağı asansörün içine ittiler. Arkasından Bay ve Bayan Bucket'ı da ittiler. Sonra kendileri de asansöre girdi.

Bay Wonka bir düğmeye bastı. Kapılar kapandı. Büyükanne Georgina çığlık attı. Ve asansör havalandı, tavandaki delikten çıktı ve gökyüzüne doğru yükselmeye başladı.

Charlie yatağa çıktı ve korkudan neredeyse ölmek üzere olan üç yaşlıyı sakinleştirmeye çalıştı.

«Lütfen korkmayın,» dedi. «Çok güvenli bir yerdesiniz. Ve

dünyanın en güzel yerine gidiyoruz!»

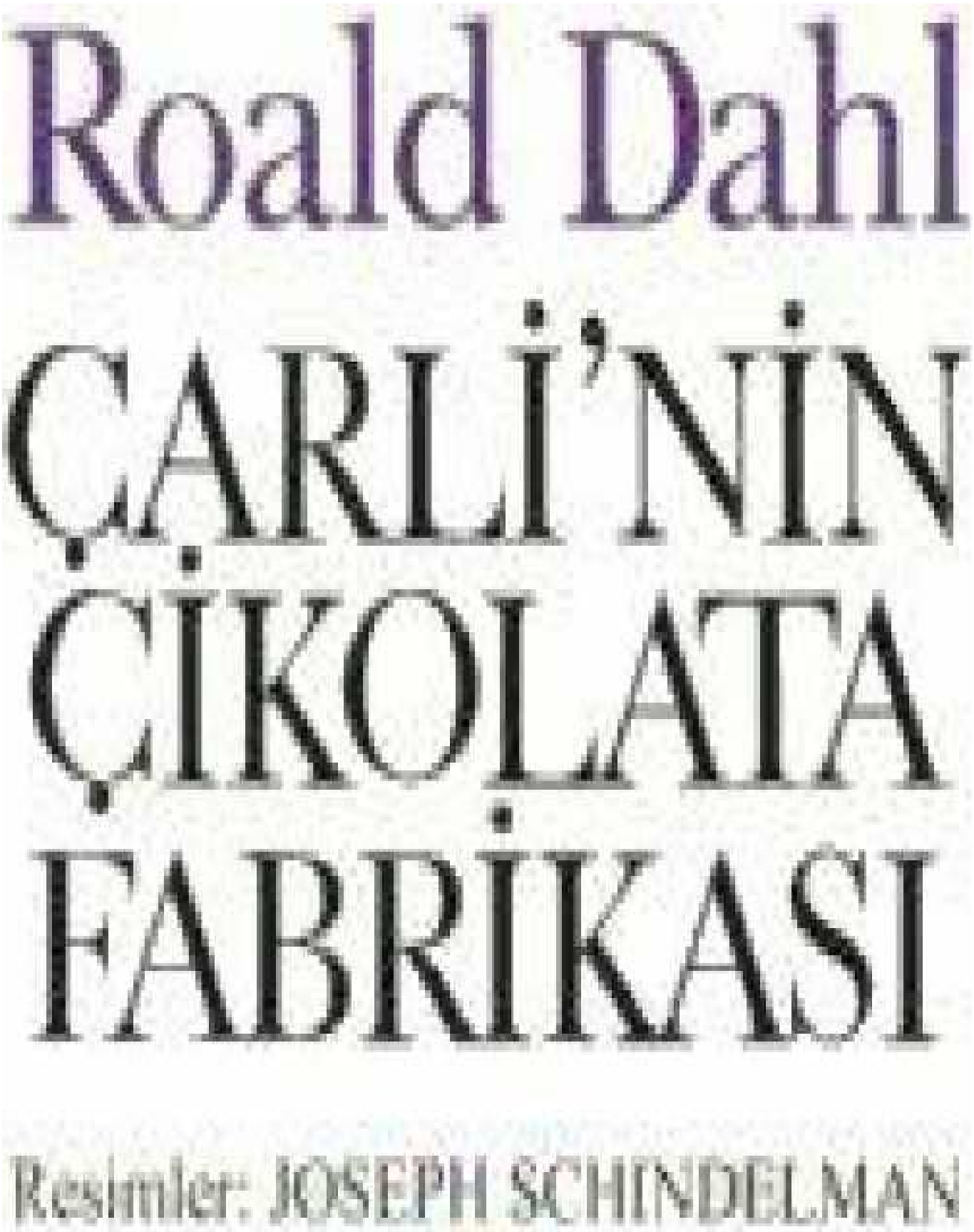
«Charlie haklı,» dedi Büyükbaba Joe.

«Gittiğimiz yerde yiyecek birşeyler var mı?» diye sordu Büyükanne Josephine. «Açlıktan ölmek üzereyim! Bütün aile çok aç!»

«Yiyecek birşeyler mi?» diye bağırdı Charlie kahkahalarla gülerek. «Bekleyin ve görün!»

S O N

66

Roald Dahl
ÇARLİ'NİN
ÇİKOLATA
FABRİKASI
Resimler: JOSEPH SCHINDELMAN

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

67

Charlie'nin Cikolata Fabrikasi (EP)

Roald Dahl (1916-1990), Norveç asıllı büyük bir yazar. Kitaplarını İngilizce yazıyor. Büyükler için olduğu kadar çocuklar için de birbirinden güzel pek çok kitap yazmış. ***Çarli'nin Çikolata Fabrikası***, onun en sevilen çocuk kitaplarından biri. Bu kitapta küçük *Çarli* ile tanışacaksınız. Onu çok seveceğinizi, onunla arkadaş olacağınızı umuyoruz. *Çarli*, annesi, babası, iki büyükannesi, iki de büyükbabasıyla birlikte büyük bir kentin bitiminde küçük bir tahta barakada yaşamaktadır. Yoksuldurlar. *Çarli* çikolataya bayılır, ama alacak parası yoktur. Biriktirilen parayla, doğum günlerinde, yılda bir kez bir küçük çikolata girer evlerine. Bu büyük kentte, *Çarli*'lerin evinden bile görülen kocaman bir çikolata fabrikası vardır; dünyanın en ünlü çikolatalarını üretir. Günlerden bir gün... Yok, kitabın konusunu anlatmamızı beklemeyin. Okuyun, göreceksiniz neler olacak. Bu kitabın devamı sayılabilecek bir güzel kitabımız daha var: ***Çarli'nin Büyük Cam Asansörü***. Onu da *Can Yayınları* arasında bulabilirsiniz.

. ROALD DAHL - ÇARLİ'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI .

iSliN İ75iöı ûJHaa

ryı^iTıi: SİNAN ftOftl>ff(&j£:|K

fl 'UiMîO

68

İçindekiler

Bay Willy Wonka'nın Fabrikası 8
Bay Wonka ve Hintli Prens 10
Gizli İşçiler 11
Altın Biletler 13
İlk İki Şanslı 14
Charlie'nin Doğum Günü 16
İki Altın Bilet Daha Bulundu 17
Büyükbaba Joe Şansını Deniyor 19
Aile Açlık Tehlikesiyle Karşı Karşıya 20
Mucize Oluyor 22
Altın Biletin Üstünde Ne Yazıyor? 24
Büyük Gün Geliyor 26
Bay Willy Wonka 27
Çikolata Odası 29
Umpa - Lumpalar 31
Augustus Gloop Borunun İçine Gidiyor 33
Çikolata Nehrinin Aşağılarında 37
Keşif Odası Tükenmez Şekerler ve Tereyağlı Şekerleme Saçı 39
Dev Çiklet Makinesi 41
Hoşçakal Violet 42
Koridorda 46
Yuvarlak Görünen Kare Şekerler 47
Veruca Fındık Odasında 48
Büyük Cam Asansör 52
Televizyon - Çikolata Odası 55
Mike Teavee Televizyonla Gidiyor 57
Yalnız Charlie Kalıyor 61
Öbür Çocuklar Evlerine Dönüyor 63
Charlie'nin Çikolata Fabrikası 64